EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 24.2.2021.
COM(2021) 85 final

2021/0045 (COD)

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o roamingu u javnim pokretnim komunikacijskim mrežama u Uniji (preinaka)

(Tekst značajan za EGP)

{SEC(2021) 90 final} - {SWD(2021) 27 final} - {SWD(2021) 28 final} -
{SWD(2021) 29 final}

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

Razlozi i ciljevi prijedloga

Uvod

Uredba (EU) br. 531/2012[1] prestaje važiti 30. lipnja 2022., stoga su ciljevi ovog prijedloga produljenje njezine primjene, uz prilagodbu maksimalnih veleprodajnih naknada kako bi se osigurala održivost pružanja maloprodajnih usluga roaminga po domaćim cijenama, uvođenje novih mjera za povećanje transparentnosti i osiguravanje da korisnici budu doista „u roamingu kao kod kuće" u pogledu kvalitete usluge i pristupa hitnim uslugama.

Budući da je Uredba (EU) br. 531/2012 nekoliko puta izmijenjena, svrha je ovog prijedloga preinačiti Uredbu kako bi se poboljšala jasnoća i zamijenilo više akata o izmjenama koje sadržava[2].

Kontekst

Posljednjih je 14 godina regulatorna intervencija EU-a na veleprodajnim i maloprodajnim tržištima roaminga bila nužna kako bi se poboljšali uvjeti za funkcioniranje unutarnjeg tržišta usluga roaminga u Uniji.

EU je donošenjem Uredbe (EZ) br. 717/2007 prvi put donio odredbe kojima se uvodi zajednički pristup reguliranju roaminga u javnim pokretnim komunikacijskim mrežama u EU-u[3]. Prvom revizijom tih odredaba 2009. produljeno im je trajanje i prošireno područje primjene[4]. Nakon dodatnog preispitivanja tih pravila donesena je Uredba (EU) br. 531/2012. Tom su uredbom izmijenjeni prethodna pravila tako što su snižene cijene za pozive i SMS poruke u roamingu te utvrđene gornje granice cijena za podatkovne usluge u roamingu u cijelom EU-u.

Uredbom (EU) 2015/2120[5] izmijenjena je Uredba (EU) br. 531/2012 i propisano ukidanje maloprodajnih dodatnih naknada za roaming u EU-u od 15. lipnja 2017., uz uvjet pravedne uporabe usluga roaminga i mogućnost primjene mehanizma odstupanja za održivost. Ta se pravila o maloprodajnim uslugama roaminga u Uniji u ovom obrazloženju nazivaju pravilima o usluzi „u roamingu kao kod kuće" (ili „RLAH").

Iako je nužna, regulacija samo na maloprodajnoj razini nije dovoljna za provedbu RLAH-a. Kako bi ukidanje maloprodajnih dodatnih naknada za roaming bilo održivo u cijeloj Uniji i kako bi se izbjeglo narušavanje tržišnog natjecanja na domaćim tržištima, nacionalnim veleprodajnim tržištima roaminga potrebni su poticaji kako bi na njima vladali uvjeti tržišnog

---

1 Uredba (EU) br. 531/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. lipnja 2012. o roamingu u javnim pokretnim komunikacijskim mrežama u Uniji (SL L 172, 30.6.2012., str. 10.).

2 Vidjeti Prilog II. prijedlogu.

3 Uredba (EZ) br. 717/2007 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. lipnja 2007. o roamingu u javnim pokretnim telefonskim mrežama unutar Zajednice i izmjeni Direktive 2002/21/EZ (SL L 171, 29.6.2007., str. 32.).

4 Uredba (EZ) br. 544/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. lipnja 2009. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 717/2007 o roamingu u javnim pokretnim telefonskim mrežama u Zajednici i Direktive 2002/21/EZ o zajedničkom regulatornom okviru za elektroničke komunikacijske mreže i usluge (SL L 167, 29.6.2009., str. 12.).

5 Uredba (EU) 2015/2120 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2015. o utvrđivanju mjera u vezi s pristupom otvorenom internetu te o izmjeni Direktive 2002/22/EZ o univerzalnoj usluzi i pravima korisnika u vezi s elektroničkim komunikacijskim mrežama i uslugama i Uredbe (EU) br. 531/2012 o roamingu u javnim pokretnim komunikacijskim mrežama u Uniji (SL L 310, 26.11.2015., str. 1.).

natjecanja i veleprodajne cijene roaminga koje operatorima omogućuju nuđenje održivih maloprodajnih usluga roaminga bez dodatnih naknada.

U tu je svrhu Komisija provela preispitivanje veleprodajnog tržišta roaminga kako bi procijenila potrebu za mjerama kojima bi se omogućilo ukidanje maloprodajnih dodatnih naknada za roaming, a Izvješće o preispitivanju veleprodajnog tržišta roaminga donijela je 15. lipnja 2016.[6] Nakon preispitivanja Komisija je 17. svibnja 2017. donijela Uredbu (EU) 2017/920[7] o izmjeni Uredbe (EU) br. 531/2012 u pogledu pravila za veleprodajna tržišta roaminga s ciljem ukidanja maloprodajnih dodatnih naknada za roaming do 15. lipnja 2017. bez narušavanja domaćih posjećenih tržišta i posjećenih tržišta.

Komisija je 29. studenoga 2019. objavila svoje prvo cjelovito preispitivanje tržišta roaminga („Komisijino izvješće o preispitivanju”) iz kojeg je vidljivo da su putnici diljem EU-a imali znatne koristi od ukidanja naknada za roaming u lipnju 2017[8]. Upotreba mobilnih usluga (podatkovne, glasovne, SMS) tijekom putovanja u EU-u brzo se i znatno povećala, što potvrđuje pozitivan učinak pravila o roamingu.

Na veleprodajnoj razini znatno sniženje maksimalnih cijena pridonijelo je daljnjem sniženju veleprodajnih cijena roaminga, često znatno ispod razine reguliranih gornjih granica, zbog čega je ukidanje naknada za roaming održivo za gotovo sve pružatelje usluga roaminga.

Iako se u Komisijinu izvješću o preispitivanju potvrđuje da su, s jedne strane, pravila o RLAH-u uspješna i da, općenito gledajući, tržište roaminga dobro funkcionira u skladu s takvim pravilima, s druge strane zaključuje se da se, unatoč znakovima određene dinamike tržišnog natjecanja na maloprodajnom i veleprodajnom tržištu roaminga, osnovni uvjeti tržišnog natjecanja nisu promijenili i da se vjerojatno neće promijeniti u doglednoj budućnosti. Stoga je postojeća maloprodajna i veleprodajna regulacija i dalje potrebna i ne može se ukinuti.

Razlozi i cilj prijedloga, glavne izmjene i odredbe koje ostaju nepromijenjene.

Cilj je ovog prijedloga produljiti primjenu pravila kojima se uređuje tržište roaminga u Uniji nakon 2022., uz izmjenu maksimalnih veleprodajnih naknada i uvođenje novih mjera kako bi iskustvo roaminga doista bilo kao kod kuće te ukidanje drugih mjera za koje se čini da više nisu potrebne.

Predložene izmjene propisa detaljno su opisane u nastavku[9].

U biti je cilj glavnih predloženih izmjena osigurati da operatori mogu na održiv način pružati RLAH i ostvarivati povrat troškova na veleprodajnoj razini. Predlaže se da se maksimalne veleprodajne naknade za roaming za odlazne pozive, SMS poruke i podatke na razini EU-a utvrde na razinama nižima od onih koje vrijede do 30. lipnja 2022. Kako bi se uskladili ciljevi osiguranja održivosti i povrata troškova, predlaže se postupno snižavanje, u dva koraka, maksimalnih veleprodajnih naknada za podatkovne, glasovne i SMS usluge. U skladu s odabirom politike iz Uredbe (EU) br. 531/2012 nove maksimalne veleprodajne naknade trebale bi djelovati kao zaštitna razina i operatorima osigurati povrat troškova. Njima bi se također trebalo omogućiti raširenо održivo pružanje RLAH-a i pritom ostaviti prostor za tržišne pregovore između operatora. S druge strane, odredbe o politici pravedne uporabe i o održivosti (članci 6.b i 6.c Uredbe (EU) br. 531/2012) uglavnom ostaju nepromijenjene, kao i

---

6 Izvješće Komisije Europskom parlamentu i Vijeću o preispitivanju veleprodajnog tržišta roaminga, COM(2016) 0398 final.

7 Uredba (EU) 2017/920 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. svibnja 2017. o izmjeni Uredbe (EU) br. 531/2012 u pogledu pravila za veleprodajna tržišta roaminga (SL L 147, 9.6.2017., str. 1).

8 Izvješće o preispitivanju uređenja tržišta roaminga, COM(2019) 616 final, dostupno ovdje.

9 Vidjeti odjeljak „Detaljno obrazloženje pojedinih odredaba prijedloga”.

povezani provedbeni akt (Provedbena uredba Komisije (EU) 2016/2286), koji će se i dalje primjenjivati s obzirom na to da zaštitna pravila na maloprodajnoj razini i dalje dobro funkcioniraju. Međutim, sniženjem maksimalnih primjenjivih veleprodajnih naknada poboljšao bi se i položaj krajnjih korisnika jer to utječe na komponente cijena koje se izračunavaju ovisno o razini tih naknada, posebno na gornju granicu za dodatne naknade u okviru mehanizma politike pravedne uporabe, odstupanja radi održivosti i količinu podataka u okviru politike pravedne uporabe otvorenih paketa podataka i ograničenja za unaprijed plaćene usluge.

U prijedlogu se navode i nove mjere za transparentnost, kvalitetu usluge i pristup komunikaciji prema hitnim službama.

Prijedlog uključuje izmjene kojima se nastoji osigurati istinski RLAH za krajnje korisnike i olakšati inovacije i pristup mrežama te istodobno uspostaviti regulatorni okvir za potrošače i operatore otporan na promjene u budućnosti. Konkretno, prijedlogom se nastoje ostvariti sljedeći ciljevi:

i. povećati transparentnost na maloprodajnoj razini u pogledu (a) kvalitete usluge (uvođenjem obveze operatorima da u ugovorima s korisnicima pojasne kvalitetu usluge koju oni mogu razumno očekivati u roamingu u EU-u); (b) informiranja o uslugama s posebnom tarifom (uvođenjem obveze operaterima da u ugovorima s korisnicima pruže informacije o vrsti usluga za koje se mogu naplaćivati više naknade i slične informacije u „SMS poruci dobrodošlice”); (c) pristupa hitnim službama (uvođenjem obveze operatorima da uključe informacije o različitim mogućnostima pristupa hitnim službama u roamingu u „SMS poruci dobrodošlice”);

ii. korisnicima roaminga osigurati iskustvo istinskog RLAH-a u pogledu kvalitete usluge (uvođenjem obveze pružateljima usluga roaminga da, ako je to tehnički izvedivo, osiguraju pružanje usluga roaminga pod istim uvjetima koji vrijede za domaće korištenje takvih usluga, a operatorima pokretne mreže da osiguraju pristup svim dostupnim tehnologijama i generacijama mreže);

iii. povećati razinu transparentnosti na veleprodajnoj razini u pogledu numeracijskih raspona za usluge s posebnom tarifom uspostavom centralizirane baze podataka EU-a za numeracijske raspone usluga s posebnom tarifom. Ta bi baza podataka trebala pridonijeti povećanju transparentnosti jer bi nacionalnim regulatornim tijelima i operatorima omogućila izravan pristup informacijama o tome koji numeracijski rasponi u državama članicama mogu dovesti do većih troškova;

iv. osigurati besplatan pristup hitnim službama korisnicima u roamingu poduzimanjem posebnih mjera na veleprodajnoj razini, kao što je (a) obveza operatora da u veleprodajnom ugovoru navedu sve regulatorne i tehničke informacije potrebne za uvođenje besplatnog pristupa hitnim službama i besplatnog prijenosa informacija o lokaciji pozivatelja; (b) obveza da se pružatelju usluga roaminga ne zaračunava nikakva naknada povezana s komunikacijama prema hitnim službama i prijenosom informacija o lokaciji pozivatelja.

Naposljetku, predlaže se ukidanje regulatornih obveza tamo gdje više nisu potrebne i uključuje nekoliko izmjena kojima se nastoji pojednostavniti i smanjiti regulatorno opterećenje[10].

- **Dosljednost s postojećim odredbama u tom području politike**

[10] Vidjeti odjeljak o REFIT-u.

Ukidanje maloprodajnih dodatnih naknada za roaming bio je ključni korak prema stvaranju i pravilnom funkcioniranju jedinstvenog tržišta na razini EU-a.

Konkretno, reguliranjem tržišta roaminga radi uspostave RLAH-a u cijelom EU-u pridonijelo se postizanju cilja politike da tržišta koja dobro funkcioniraju europskim potrošačima pružaju pristup bežičnoj širokopojasnoj infrastrukturi visoke učinkovitosti po pristupačnim cijenama u cijeloj Uniji.

Suzakonodavci su 2015. donošenjem pravila o RLAH-u potvrdili važnost tog cilja za jedinstveno digitalno tržište u cjelini.

S obzirom na navedeno, nužno je ne narušiti rezultate koji budu ostvareni do 30. lipnja 2022., tj. isteka valjanosti Uredbe (EU) br. 531/2012. Stoga je prijedlog revizije postojećih pravila o roamingu uključen u program rada Komisije za 2020. u okviru glavnog cilja „Europa spremna za digitalno doba” i posebnog cilja „Digitalno za potrošače”.

Prijedlogom se dopunjuje Direktiva (EU) 2018/1972 o Europskom zakoniku elektroničkih komunikacija (Zakonik)[11], koju su države članice trebale prenijeti u nacionalno zakonodavstvo do 21. prosinca 2020. Konkretno, prijedlogom se promiče održivo pružanje RLAH-a, povrat troškova i zadržavanje poticaja za ulaganje u posjećene mreže i istodobno dopunjuju mjere Zakonika kojima se omogućuje visoka povezivost i uvođenje 5G tehnologije u korist svih Europljana, promiče infrastrukturna konkurencija i operatorima omogućuje povrat ulaganja. Prijedlogom se promiče iskustvo istinskog RLAH-a za krajnje korisnike i time dopunjuju odredbe Zakonika o učinkovitoj zaštiti potrošača u kontekstu elektroničkih komunikacija, kojima im je povećan izbor uvođenjem veće transparentnosti informacija i posebnih pravila o maksimalnom trajanju ugovora i prenosivosti broja. Osim toga, Zakonikom se krajnjim korisnicima nastoji omogućiti besplatan pristup hitnim službama putem komunikacija prema hitnim službama te osigurati dostupnost informacija o lokaciji pozivatelja.

Jedan je od glavnih ciljeva Komisije zadovoljiti povećane potrebe građana i poduzeća u pogledu povezivosti[12] te iskoristiti digitalnu transformaciju za povećanje socijalne i gospodarske otpornosti EU-a i država članica i njihova potencijala za održiv rast te za otvaranje radnih mjesta. Gigabitna povezivost putem sigurne svjetlovodne i 5G infrastrukture ključna je za iskorištavanje potencijala Europe za digitalni rast. Ti politički ciljevi, uključeni u komunikaciju „Oblikovanje digitalne budućnosti Europe”, utvrđeni su i u strategiji EU-a „Ususret europskom gigabitnom društvu”, u akcijskom planu za 5G za Europu, a potvrđeni su u vodećoj politici u području povezivosti koja je uvrštena u godišnju strategiju održivog rasta 2021.[13] i povezani su s Mehanizmom za oporavak i otpornost[14]. U tu se svrhu ovim prijedlogom omogućuje nesmetana prekogranična uporaba tih infrastruktura.

- **Dosljednost u odnosu na druge politike Unije**

Cilj je pravila EU-a o roamingu pridonijeti nesmetanom funkcioniranju unutarnjeg tržišta kako bi se postigla visoka razina zaštite potrošača i održalo tržišno natjecanje među operatorima mobilnih pokretnih mreža. Iako se ovim prijedlogom rješavaju regulatorna pitanja koja proizlaze iz specifičnih pojedinosti pravila EU-a o roamingu, njime se nadopunjuju i druge politike i propisi EU-a u više područja.

---

11 Direktiva (EU) 2018/1972 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o Europskom zakoniku elektroničkih komunikacija (preinaka), SL L 321, 17.12.2018., str. 36.

12 Komunikacija „Izgradnja digitalne budućnosti Europe”, COM(2020) 67 final.

13 Komunikacija Godišnja strategija održivog rasta, COM(2020) 575 final.

14 Uredba o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost, COM(2020) 408 final.

Konkretno, prijedlogom se pridonosi stvaranju „Europe spremne za digitalno doba” i ambiciji da se digitalna tranzicija maksimalno iskoristi kako bi ljudi imali više mogućnosti za povezivanje, komunikaciju i poslovanje.

Cilj je prijedloga osigurati da se prepreke jedinstvenom tržištu[15] koje su uklonjene ukidanjem maloprodajnih dodatnih naknada za roaming neće ponovno uvesti. U „Novoj industrijskoj strategiji za Europu”[16] naglašava se da je snažno i integrirano jedinstveno tržište odskočna daska i preduvjet za konkurentnu industriju EU-a. Kako bi jedinstveno tržište funkcioniralo za sve, zakonodavstvom EU-a uspostavljena su zajednička pravila za uklanjanje prepreka, olakšavanje kretanja robe i usluga diljem EU-a te zaštitu potrošača.

Primjerice, prijedlogom se dopunjuje prekogranična prenosivost internetskog sadržaja[17]. Zahvaljujući tim dvjema inicijativama Europljani sada mogu putovati unutar EU-a bez straha od naknada za mobilni roaming ili od gubitka pristupa glazbi, igrama, filmovima, zabavnim programima ili sportskim natjecanjima za koje su već platili. Prijedlogom se olakšava i pristup europskoj digitalnoj kulturi[18], alatima za učenje, radnim platformama i zdravstvenim aplikacijama.

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

- **Pravna osnova**

Pravna je osnova ovog prijedloga članak 114. Taj je članak pravna osnova za mjere donesene u okviru redovnog zakonodavnog postupka kojima je cilj uspostava ili bolje funkcioniranje unutarnjeg tržišta, kako je predviđeno člankom 26. UFEU-a.

U skladu sa sudskom praksom Suda Europske unije cilj mjera donesenih na temelju članka 114. (bivši članak 95. UEZ-a) mora biti poboljšanje uvjeta za uspostavu i funkcioniranje unutarnjeg tržišta[19]. Zakonodavac Unije može se koristiti tom pravnom osnovom osobito ako postoje razlike među nacionalnim pravilima koja ometaju temeljne slobode i stoga izravno utječu na funkcioniranje unutarnjeg tržišta[20] ili uzrokuju znatna narušavanja tržišnog natjecanja[21].

- **Supsidijarnost**

Kad je riječ o pravilima o roamingu u EU-u, koja su obuhvaćena politikom unutarnjeg tržišta i u skladu s člankom 4. stavkom 2. UFEU-a, EU ima podijeljenu nadležnost s državama članicama.

U tom je sektoru učinkovito samo djelovanje EU-a jer se problemi ne mogu riješiti na nacionalnoj, regionalnoj ili lokalnoj razini. Stoga je djelovanje EU-a ključan čimbenik za poboljšanje jedinstvenog tržišta elektroničkih komunikacija.

---

15 U Izvješću o preprekama na jedinstvenom tržištu, COM(2020) 93 final, potvrđeno je da na jedinstvenom tržištu koje ne ostvari puni potencijal obično najlošije prolaze građani i mala i srednja poduzeća.

16 Vidjeti https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/hr/ip_20_416

17 Uredba (EU) 2017/1128 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. lipnja 2017. o prekograničnoj prenosivosti usluga internetskog sadržaja na unutarnjem tržištu, (SL L 168, 30.6.2017., str. 1.).

18 Vidjeti https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/digitalyou-digital-culture.

19 Predmet C-491/01 *British American Tobacco (Investments) i Imperial Tobacco* [2002.] ECR I-11453, točka 60. i predmet C-217/04 *Ujedinjena Kraljevina* protiv *Parlamenta i Vijeća* [2006.] ECR I3771, točka 42.

20 Predmet C-380/03 *Njemačka* protiv *Parlamenta i Vijeća* [2006.] ECR I-11573, točka 37. i navedena sudska praksa.

21 Predmet C-376/98 *Njemačka* protiv *Parlamenta i Vijeća* [2000.] ECR I-8419, točke 84. i 106.

Kako je istaknuo nezavisni odvjetnik u ključnom predmetu C-58/08 Vodafone, može se razumno smatrati da razlike u cijeni između poziva u vlastitoj državi članici i onih tijekom roaminga odvraćaju od korištenja prekograničnih usluga kao što je roaming. Takvo odvraćanje od prekograničnih aktivnosti moglo bi ometati uspostavu unutarnjeg tržišta na kojem je osigurano slobodno kretanje robe, usluga i kapitala. Doista, u sektoru mobilnih telekomunikacija nema jasnijeg primjera prekogranične aktivnosti od samog roaminga[22].

Prekogranični karakter usluga opravdava djelovanje na razini EU-a jer države članice ne mogu same riješiti to pitanje, a nacionalna regulatorna tijela te probleme ne uspijevaju savladati samostalno[23].

Sud je u presudi u predmetu C-58/08 Vodafone utvrdio da su u prošlosti „nacionalna regulatorna tijela, javna tijela i udruge za zaštitu potrošača u cijeloj Zajednici visoku razinu maloprodajnih naknada smatrali trajnim problemom i da pokušaji rješavanja problema u okviru postojećeg pravnog okvira nisu rezultirali sniženjem naknada”[24].

Prijedlog uključuje mjere na veleprodajnoj i maloprodajnoj razini. U navedenoj presudi Sud je također utvrdio da je reguliranje veleprodajnog tržišta roaminga u skladu s načelima supsidijarnosti (i proporcionalnosti) s obzirom na to da je „međuovisnost maloprodajnih i veleprodajnih naknada za usluge roaminga znatna, pa bi svaka mjera kojom se žele smanjiti samo maloprodajne naknade bez učinka na razinu troškova veleprodajne ponude usluga roaminga u Zajednici mogla narušiti neometano funkcioniranje tržišta roaminga u Zajednici”[25].

Slično tome, novim mjerama iz prijedloga rješavaju se pitanja koja su usko povezana s prekograničnom prirodom roaminga i na koje ona utječe. Stoga ih države članice ne mogu na odgovarajući način rješavati samostalno, pa bi djelovanje na razini EU-a bilo učinkovitije od djelovanja na nacionalnoj razini[26]. Zapravo, temeljni problemi koji se žele riješiti prijedlogom mogu destimulirati korištenje roaminga jer otežavaju uporabu mobilnih usluga i aplikacija na putovanjima na području jedinstvenog tržišta ili pak općenito narušiti nesmetano funkcioniranje tržišta roaminga u cijelom EU-u. U skladu s primjenjivom sudskom praksom na tom se cilju mora raditi i najbolje ga je ostvariti na razini EU-a[27].

- **Proporcionalnost**

Cilj je pravila EU-a o roamingu uvesti zajednički pristup kojim bi se osiguralo da korisnici javnih mobilnih komunikacijskih mreža prilikom putovanja unutar EU-a ne plaćaju previsoke cijene za usluge roaminga u cijelom EU-u u usporedbi s konkurentnim nacionalnim cijenama za odlazne i dolazne pozive, slanje i primanje SMS poruka te korištenje podatkovnih komunikacijskih usluga s prospajanjem paketa. Time se pridonosi nesmetanom funkcioniranju unutarnjeg tržišta i istodobno postiže visoka razina zaštite potrošača, potiču tržišno natjecanje i transparentnost na tržištu te potiču inovacije i izbor potrošača. Ovim se

---

22 Mišljenje nezavisnog odvjetnika Poiaresa Madura od 1. listopada 2009. u predmetu C58/08 ECLI:EU:C:2009:596.

23 Kao što je ERG naveo u dopisu iz prosinca 2005. upućenom glavnom direktoru GU-a za informacijsko društvo.

24 Presuda Suda od 8. lipnja 2010., Vodafone, C-58/08, ECLI:EU:C:2010:321, točka 40.

25 Presuda Suda od 8. lipnja 2010., Vodafone, C-58/08, ECLI:EU:C:2010:321, točka 77.

26 Detaljnija ocjena poštovanja načela supsidijarnosti u predloženom pristupu uvrštena je u tablicu supsidijarnosti priloženu ovom prijedlogu.

27 Presuda Suda od 8. lipnja 2010., Vodafone, C-58/08, ECLI:EU:C:2010:321, točke od 76. do 78.

prijedlogom uvode i dodatne mjere kojima se nastoje ukloniti trajne prepreke iskustvu istinskog „roaminga kao kod kuće”.

S obzirom na to da države članice te ciljeve ne mogu dostatno ostvariti na siguran, usklađen i pravodoban način te se oni stoga mogu na bolji način ostvariti na razini EU-a, EU može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora. U skladu s načelom proporcionalnosti, isto tako utvrđenim u tom članku, prijedlog uredbe ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva.

Konkretno, uredba ispunjava kriterij proporcionalnosti i zbog toga što je predviđeno da se primjenjuje u ograničenom razdoblju (prestaje se primjenjivati 30. lipnja 2032., tj. njezino je ukupno trajanje 10 godina).

Desetogodišnje razdoblje primjene predloženih novih pravila odabrano je zato što je 10 godina uobičajeni rok za raširenu uvođenje novih generacija mobilnih komunikacija i razvoj novih poslovnih modela. Komisija ne očekuje da će se stanje na tržištu u pogledu tržišnog natjecanja znatno promijeniti u sljedećih 10 godina[28]. Desetogodišnjim razdobljem primjene nastoji se postići sigurnost na tržištu i smanjiti regulatorni teret.

Prijedlog uključuje i fleksibilan pristup reviziji maksimalnih veleprodajnih naknada, koja će se, prema potrebi, provesti delegiranim aktom. Time bi se osiguralo da se jedan od ključnih aspekata funkcioniranja tržišta roaminga može revidirati na temelju pouzdanih i ažuriranih podataka. U predmetu C-58/08 Vodafone Sud Europske unije potvrdio je da je, s obzirom na važnost cilja zaštite potrošača u kontekstu članka 95. stavka 3. UEZ-a (sadašnji članak 114. UFEU-a), na tržištu na kojem postoji natjecanje vremenski ograničena intervencija radi zaštite potrošača od prekomjernih cijena u neposrednoj budućnosti, kao ona koja je bila predmet postupka, proporcionalna cilju koji se želi postići, čak i ako bi za određene operatore mogla imati nepovoljne posljedice. Regulatorne obveze u vezi s veleprodajnim i maloprodajnim naknadama za govorne, SMS i podatkovne usluge u roamingu treba zadržati radi zaštite potrošača sve dok se u potpunosti ne razvije tržišno natjecanje na maloprodajnoj ili veleprodajnoj razini.

U procjeni učinka priloženoj ovom prijedlogu[29] proporcionalnost se detaljno razmatra u odjeljku 7.3. – Usklađenost i proporcionalnost.

- **Odabir instrumenta**

Kao što je već navedeno, predložena nova uredba preinaka je Uredbe (EU) br. 531/2012 i njome se zamjenjuje više akata koje ta uredba obuhvaća i uvode se daljnje izmjene. Stoga ima isti zakonodavni oblik. Preispitivanje je prilika za pojednostavnjenje postojeće strukture i sadržaja Uredbe (EU) br. 531/2012 radi bolje usklađenosti i dosljednosti s ciljem primjerenosti propisa.

3. REZULTATI *EX POST* EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENA UČINKA

- ***Ex post* evaluacije/provjere primjerenosti postojećeg zakonodavstva**

Pitanja obuhvaćena ovim prijedlogom utvrđena su u Komisijinu izvješću o preispitivanju za 2019. Ono se temelji se na širokom uzorku podataka[30] prikupljenih radi evaluacije

[28] Vidjeti i procjenu mogućeg učinka tehnoloških promjena na usluge roaminga u studiji o tehnološkom razvoju i roamingu (SMART 2018/0012), koja je predstavljena u procjeni učinka priloženoj ovom prijedlogu i dostupna ovdje.

[29] Radni dokument službi Komisije – Procjena učinka priložena Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o roamingu u javnim pokretnim komunikacijskim mrežama u Uniji (preinaka) .

djelotvornosti Uredbe (EU) br. 531/2012 i funkcioniranja tržišta roaminga nakon stupanja na snagu pravila o RLAH-u.

Osim toga, pitanja o prethodnom razdoblju iz javnog savjetovanja održanog 2020.[31] i rezultati zajedničkih internetskih anketa Komisije i Tijela europskih regulatora za elektroničke komunikacije (BEREC) (2018., 2019. i 2020.) zaokružuju i dopunjuju[32] zaključke Komisijina izvješća o preispitivanju.

U Komisijinu izvješću o preispitivanju potvrđuje se da tržište roaminga općenito dobro funkcionira u skladu s pravilima o „RLAH-u" te da su pravila uspješna. U izvješću se zaključuje da se temeljni uvjeti tržišnog natjecanja nisu promijenili unatoč znacima određene dinamike tržišnog natjecanja na maloprodajnim i veleprodajnim tržištima roaminga te da se u doglednoj budućnosti vjerojatno neće promijeniti toliko da bi to opravdalo ukidanje regulacije maloprodajnih i veleprodajnih tržišta roaminga.

Osim toga, u zaključcima Komisijina izvješća o preispitivanju i drugim dokazima prikupljenima u okviru pregleda utvrđeni su neriješeni problemi s uslugama roaminga koji se odnose na kvalitetu usluga, pozive prema uslugama s posebnom tarifom i pristup hitnim službama. Ta se pitanja rješavaju novim mjerama iz ovog prijedloga.

- **Savjetovanja s dionicima**

Ovaj prijedlog i popratna procjena učinka temelje se na opsežnom savjetovanju s dionicima. Konkretno, mišljenja su prikupljena od građana i udruga potrošača, nacionalnih regulatornih tijela, BEREC-a, operatora pokretne mreže, operatora virtualnih pokretnih mreža, poslovnih dionika (uključujući MSP-ove), državnih tijela, sektorskih udruženja i drugih dionika.

Komisija je od 19. lipnja do 11. rujna 2020. održala javno savjetovanje u trajanju od 12 tjedana. Svrha savjetovanja bila je prikupiti stajališta o: 1. maloprodajnim uslugama roaminga, posebno o učinku mogućeg uvođenja pojašnjenja i mjera povezanih s kvalitetom usluge, uslugama s posebnom tarifom i komunikacijama prema hitnim službama u kontekstu roaminga; 2. pružanju veleprodajnih usluga roaminga; 3. administrativnom opterećenju povezanom s Uredbom (EU) br. 531/2012 i učinku mogućih mjera pojednostavnjenja. Putem internetskog upitnika zaprimljeno je ukupno 175 odgovora.

Uz postupke navedene u nastavku provedene su i aktivnosti savjetovanja opisane u odjeljku „Prikupljanje i primjena stručnog znanja":

1. objava početne procjene učinka radi prikupljanja povratnih informacija u trajanju od četiri tjedna[33];
2. zajedničke internetske ankete Komisije i BEREC-a. Ulazni tržišni podaci prikupljeni su godišnjim internetskim anketama s operatorima pokretne mreže, operatorima virtualnih pokretnih mreža i nacionalnim regulatornim tijelima. U lipnju 2018. i ožujku 2019. anketama su prikupljeni podaci o provedbi politike pravedne uporabe, odstupanjima radi održivosti i drugim aspektima provedbe pravila EU-a o roamingu. Anketom iz ožujka 2020. obuhvaćeni su drugi aspekti kao što su kvaliteta usluge,

---

30 Za dodatne pojedinosti vidjeti Prilog 1. – (Dokazi) i Prilog 6. (Zaključci evaluacije) procjeni učinka priloženoj ovom prijedlogu.

31 Rezultati javnog savjetovanja dostupni su ovdje.

32 Za dodatne pojedinosti vidjeti i Prilog 2. (Savjetovanje s dionicima) i Prilog 6. (Zaključci evaluacije) procjeni učinka priloženoj ovom prijedlogu.

33 Internetsku stranicu „Iznesite svoje mišljenje" na portalu Europa možete naći ovdje.

usluge s posebnom tarifom, komunikacija u hitnim slučajevima, tehnološke promjene i komunikacija između strojeva, troškovi provedbe i administrativno opterećenje;

3. provedeno je savjetovanje s BEREC-om, koji je dao opširno mišljenje, među ostalim i predviđanja. Posebno treba napomenuti službeno mišljenje BEREC-a o funkcioniranju tržišta roaminga[34], analizu dodatnih troškova[35] i dodatne informacije za procjenu učinka na zahtjev Komisije[36]. Osim toga, Komisija je uzela u obzir BEREC-ova izvješća o savjetovanjima i praćenju tržišta: BEREC-ova polugodišnja izvješća o referentnim podacima o međunarodnom roamingu[37] na temelju namjenskog prikupljanja podataka i godišnje BEREC-ovo izvješće o transparentnosti i usporedivosti tarifa za roaming[38];

4. Ciljani razgovori o kretanjima na tržištu roaminga u okviru Komisijine studije „Tehnološki razvoj i roaming”[39]. Ugovorni suradnik obavio je nekoliko razgovora s operatorima koji posluju u globalnom vrijednosnom lancu povezivosti i proveo ciljanu internetsku anketu o mogućem učinku tehnoloških promjena na tržište roaminga;

5. Eurobarometrova telefonska anketa Flash[40] provedena godinu dana nakon ukidanja naknada za roaming. Sadržavala je pitanja o korištenju roaminga na putovanjima unutar EU-a, o informiranosti korisnika o ukidanju naknada za roaming, očekivanim i ostvarenim koristima, informiranosti o troškovima roaminga među osobama koje nisu putovale i korištenju mobilnih usluga u drugim zemljama EU-a.

Prikupljene informacije i stajališta uzeti su u obzir pri izradi procjene učinka priložene ovom prijedlogu. Podaci su upotrijebljeni za evaluaciju Uredbe (EU) br. 531/2012, procjenu neriješenih problema u scenariju roaminga i izradu opcija politike predstavljenih u procjeni učinka.

U javnom savjetovanju potvrdilo se da potrošači i poduzeća iz EU-a ostvaruju koristi koje su se htjele postići Uredbom o roamingu te da i dalje postoji potreba za pravilima EU-a o roamingu. Velika većina sudionika javnog savjetovanja u svim skupinama odgovorila je da se pravilima EU-a o roamingu znatno promiču interesi potrošača i poduzeća u EU-u/EGP-u.

- **Prikupljanje i primjena stručnog znanja**

Komisija je uz navedene oblike savjetovanja neovisno analizirala podatke koje je prikupio BEREC i na temelju tih podataka provela sljedeće analize:

---

34 Mišljenje BEREC-a o funkcioniranju tržišta roaminga za potrebe evaluacije Europske komisije, BoR(19)101, 19. lipnja 2019., dostupno ovdje.

35 BEREC-ova dopunska analiza veleprodajnih troškova roaminga, BoR(19)168, 20. rujna 2019., dostupna ovdje.

36 Mišljenje BEREC-a na zahtjev Europske komisije za pripremu zakonodavnog prijedloga novih propisa u području roaminga, BoR(20)131, 30. lipnja 2020., dostupno ovdje.

37 Posljednjih pet izvješća o referentnim podacima (koja obuhvaćaju razdoblje od travnja 2017. do rujna 2019.) dostupna su na sljedećim poveznicama: 20. izvješće o referentnim podacima (travanj 2017. – rujan 2017.), 21. izvješće o referentnim podacima (listopad 2017. – ožujak 2018.), 22. izvješće o referentnim podacima (travanj 2018 . – rujan 2018.), 23. izvješće o referentnim podacima (listopad 2018. – ožujak 2019.) i 24. izvješće o referentnim podacima (travanj 2019. – rujan 2019.).

38 Izvješće BEREC-a o transparentnosti i usporedivosti međunarodnih tarifa roaminga dostupno je na sljedećim poveznicama: za 2017., za 2018. i za 2019.

39 Tehnološki razvoj i roaming (SMART 2018/0012), vidjeti završno izvješće studije, dostupno ovdje.

40 Flash Eurobarometar 468 „Godinu dana nakon ukidanja naknada za roaming”, lipanj 2018.

1. u izvješću o preispitivanju tržišta roaminga i popratnom Radnom dokumentu službi Komisije[41] („Komisijino izvješće o preispitivanju”) prikupljeni su i predstavljeni podaci o uspješnosti Uredbe (EU) br. 531/2012 u odnosu na očekivane ciljeve;
2. privremeno izvješće Europskom parlamentu i Vijeću o provedbi pravila o RLAH-u tijekom prvih 18 mjeseci[42];
3. radni dokument službi Komisije o rezultatima preispitivanja pravila o politici pravedne uporabe i odstupanju radi održivosti[43].

Osim toga, Komisija se koristila stručnim znanjem drugih vanjskih stručnjaka u sljedećim područjima:

1. troškovni model za procjenu troškova pružanja veleprodajnih usluga roaminga u EGP-u[44];
2. studija Komisije o tehnološkom razvoju i roamingu[45] provedena od prosinca 2018. do lipnja 2019.;
3. analiza Zajedničkog istraživačkog centra Komisije (JRC). JRC je pružio opsežnu potporu u pripremi procjene učinka, i to ponajprije (a) izradom modela održivosti[46] i protučinjenične analize radi procjene koristi za potrošače i (b) mjerenjem kvalitete usluga roaminga u terenskim ispitivanjima[47].

- **Procjene učinka**

Procjena učinka priložena ovom prijedlogu podnesena je Odboru za regulatorni nadzor, koji je 20. studenoga 2020. dao pozitivno mišljenje.

Razmatrale su se četiri opcije:

Opcija 1. – **Osnovni scenarij.** Ta bi opcija podrazumijevala produljenje primjene pravila iz Uredbe (EU) br. 531/2012 nakon 2022. bez izmjene njezinih odredaba na maloprodajnoj i veleprodajnoj razini. Konkretno, i dalje bi se primjenjivala razina maksimalnih veleprodajnih naknada koja važi do 30. lipnja 2022. te bi se nastavila i primjena dvaju zaštitnih mehanizama (pravedna uporaba i održivost). Ne bi se poduzimale mjere za rješavanje problema povezanih s kvalitetom usluge, uslugama s posebnom tarifom ili pristupom hitnim službama u roamingu.

Opcija 2. – **Kontinuitet uz povećanje transparentnosti.** Ta bi opcija podrazumijevala produljenje primjene pravila iz Uredbe (EU) br. 531/2012 nakon 2022. uz pojašnjenja i

---

41 Izvješće Komisije Europskom parlamentu i Vijeću o preispitivanju uređenja tržišta roaminga (COM(2019) 616 final) i Radni dokument službi Komisije priložen Izvješću Komisije o preispitivanju uređenja tržišta roaminga (SWD(2019) 416 final), dostupno ovdje.

42 Izvješće Komisije Europskom parlamentu i Vijeću o provedbi Uredbe (EU) br. 531/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. lipnja 2012. o roamingu u javnim pokretnim komunikacijskim mrežama u Uniji, kako je izmijenjena Uredbom (EU) 2015/2120 i Uredbom (EU) 2017/920 – (COM(2018) 822 final), dostupno ovdje.

43 Radni dokument službi Komisije o nalazima preispitivanja pravila o politici pravedne uporabe roaminga i odstupanju radi održivosti utvrđenih u Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2016/2286 (SWD(2019) 288 final), dostupan ovdje.

44 Troškovni model (SMART 2017/0091), Procjena troškova pružanja mobilnih telekomunikacijskih usluga u zemljama EU-a/EGP-a, dostupno ovdje.

45 Tehnološki razvoj i roaming (SMART 2018/0012), dostupno ovdje.

46 U analizi održivosti korišteni su podaci iz BEREC-ovih izvješćâ o referentnim podacima o međunarodnom roamingu (izvješća od br. 19. do br. 25.). Za dodatne pojedinosti vidjeti Prilog 4. procjeni učinka priloženoj ovom prijedlogu.

47 SMART 2018-011

poduzimanje dodatnih mjera za povećanje transparentnosti i jačanje tržišnog natjecanja. Maksimalne veleprodajne naknade koje se budu primjenjivale 30. lipnja 2022. primjenjivat će se i nakon tog datuma. Kako bi iskustvo u roamingu doista bilo kao kod kuće, poduzele bi se mjere za povećanje transparentnosti u pogledu kvalitete usluge, usluga s posebnom tarifom i pristupa hitnim službama. Također bi se poduzele mjere da se osigura poštovanje obveze pružanja tehnološki neutralnog pristupa (u smislu tehnologije i generacije mreže) za veleprodajne usluge roaminga; čime bi se u manjoj mjeri pojednostavnilo i smanjilo administrativno opterećenje.

Opcija 3. – Održiv i istinski RLAH. Budući da je riječ o najpoželjnijoj opciji, mjere predložene u toj opciji detaljno su opisane u prethodnom tekstu[48].

Opcija 4. – Proširenje veleprodajnih i maloprodajnih obveza za poboljšano iskustvo RLAH-a. Uz mjere poduzete u okviru opcije 3., ovom bi se opcijom povećala održivost RLAH-a i povrat troškova na veleprodajnoj razini. Posjećenim operatorima uvele bi se, u cilju postizanja istinskog RLAH-a, nove obveze u pogledu kvalitete usluge, a domaćim operatorima na veleprodajnoj razini obveza da zahtijevaju jednaku kvalitetu usluge kakvu domaći operatori nude na domaćem tržištu za sve veleprodajne ugovore, tj. da nema preferencijalnih mreža. Korisnicima bi se omogućilo da, ako to odaberu, primaju dodatne informacije o različitim mogućnostima pristupa hitnim službama. Opcijom se predviđa i uspostava jedinstvene baze podataka na razini Unije s numeracijskim rasponima za usluge s posebnom tarifom, uključujući tarifne informacije, kako bi krajnji korisnici dobili pristup informacijama o numeracijskim rasponima za usluge s posebnom tarifom i primjenjivim naknadama.

Mogućnost da se dopusti prestanak primjene sadašnjih pravila o roamingu **odbačena je u ranoj fazi.**

Na temelju analize provedene u okviru procjene učinka opcija 3. najprikladnija je za znatno poboljšanje održivosti i njome bi se smanjio broj operatora s negativnom maržom za roaming većom od 3 % njihove domaće marže[49]. Očekuje se da će to pogodovati potrošačima jer se time smanjuje potreba da operatori traže odstupanje radi primjene dodatne naknade u okviru mehanizma za održivost i tako omogućuje većem broju krajnjih korisnika da u potpunosti iskoriste RLAH. Cilj je stvoriti preduvjete da operatori mogu pružati jednaku kvalitetu usluge u roamingu kao i na domaćem tržištu te da potrošači mogu u potpunosti iskoristiti buduće tehnološke promjene i inovacije koje se temelje na 5G tehnologiji. Cilj joj je riješiti nedostatak jasnoće na veleprodajnoj razini koji postoji u pogledu pristupa hitnim službama u roamingu i pružiti korisne alate za rješavanje problema povezanih s korištenjem usluga s posebnom tarifom u roamingu. Tom se opcijom nastoji podići informiranost korisnika: i. o mogućnosti da će za korištenje usluga s posebnom tarifom platiti visoku naknadu i ii. o tome kako pristupiti hitnim uslugama u roamingu. Na taj način može znatno pridonijeti iskustvu istinskog RLAH-a za korisnike i općenito ostvariti pozitivan društveni učinak. Predložene mjere ograničene su na aspekte koji nisu u dovoljnoj mjeri riješeni na nacionalnoj razini i za koje je potreban usklađeni pristup.

S druge strane, smatralo se da se mjerama iz opcije 1. (osnovni scenarij) i opcije 2. ne mogu djelotvorno postići ciljevi preispitivanja pravila o roamingu.

---

48 Vidjeti odjeljak „Razlozi i cilj prijedloga, glavne izmjene i odredbe koje ostaju nepromijenjene.”.

49 Uvođenje RLAH-a dopunjeno je mjerama kojima se nastoji osigurati da operatori mogu pružati regulirane maloprodajne usluge roaminga na održiv način. Negativna marža roaminga od 3 % primjenjuje se u postojećim pravilima o roamingu kao prag kojim se opravdava zahtjev za odstupanje radi održivosti. Odstupanje, koje odobre nacionalna regulatorna tijela na zahtjev operatora, omogućuje operatorima da zaračunaju malu dodatnu naknadu, čije su gornje granice utvrđene uredbom.

Na kraju, smatralo se da su mjere iz opcije 4. pretjerano nametljive, opterećujuće i nerazmjerne. Složenost uvođenja tih mjera ne bi se kompenzirala nijednim potencijalnim dodatnim regulatornim zaštitnim mehanizmom u okviru te opcije.

- **Primjerenost i pojednostavnjenje propisa (REFIT)**

Prijedlog uključuje sljedeće mjere za pojednostavnjenje propisa i smanjenje opterećenja:

i. Revizija maksimalnih veleprodajnih naknada delegiranim aktom. Ovim se prijedlogom predviđa pojednostavnjenje postupka revizije maksimalnih veleprodajnih naknada tako što će se detaljno definirati kriteriji za njihovo određivanje i ovlastiti Komisiju da ih izmijeni delegiranim aktom. Cilj je pojednostavniti i smanjiti regulatorno opterećenje Europske komisije, Vijeća, Europskog parlamenta i, u manjoj mjeri, BEREC-a i drugih dionika.

ii. Stavljanje izvan snage obveze odvojene prodaje reguliranih maloprodajnih usluga roaminga. Odredba kojom se operatorima propisuje odvojena prodaja reguliranih maloprodajnih usluga roaminga stavit će se izvan snage, uključujući povezani provedbeni akt[50]. Ta strukturna mjera predložena je radi poboljšanja tržišnog natjecanja na maloprodajnom tržištu roaminga. Razlog za njezino stavljanje izvan snage je to što su odredbe postale neučinkovite kad su uvedena pravila o RLAH-u pa više ne bi bilo razmjerno zahtijevati od domaćih pružatelja usluga da nude tu vrstu usluge. Stavljanje tih odredbi izvan snage pozitivno će utjecati na operatore jer će se smanjiti povezani troškovi održavanja i teret zadržavanja (uglavnom zastarjelih) ponuda za odvojenu prodaju podatkovnih usluga u roamingu.

iii. Stavljanje izvan snage provedbenog akta o ponderiranom prosjeku maksimalnih cijena završavanja poziva u pokretnoj mreži. U skladu s Uredbom (EU) br. 531/2012 dodatna naknada koja se u iznimnim slučajevima primjenjuje na regulirane dolazne pozive u roamingu ne smije premašiti maksimalne cijene završavanja poziva u pokretnoj mreži u Uniji utvrđene u provedbenom aktu koji svake godine na temelju podataka BEREC-a donosi Europska komisija. Utvrđivanjem jedinstvene maksimalne cijene završavanja glasovnih poziva u pokretnim mrežama u cijeloj Uniji[51] taj provedbeni akt postaje suvišan, a postupak donošenja bio bi nepotrebno regulatorno opterećenje. Stoga nijedna dodatna naknada koja se primjenjuje na regulirane dolazne pozive u roamingu ne bi trebala premašiti jedinstvenu maksimalnu cijenu završavanja glasovnih poziva u pokretnim mrežama u cijeloj Uniji. Tom bi se izmjenom smanjilo i BEREC-ovo opterećenje povezano s pružanjem informacija Komisiji s obzirom na njegove već opsežne obveze u pogledu izvješćivanja i prikupljanja podataka na temelju Uredbe (EU) br. 531/2012.

iv. Usklađivanje postojećih odredbi o određivanju maksimalnih naknada u valutama koje nisu euro. Uredbom (EU) br. 531/2012 utvrđena su pravila kojima se pružatelje usluga u državama članicama čija valuta nije euro obvezuje da svake godine revidiraju maksimalne veleprodajne naknade i maloprodajne naknade za regulirane usluge roaminga. Pravilom koje se primjenjuje na komunikacije unutar EU-a, u skladu s Uredbom (EU) 2015/2120 kako je izmijenjena Uredbom (EU) 2018/1971, propisuje se da se maksimalne naknade u valutama koje nisu euro moraju svake godine revidirati i primjenjivati od 15. svibnja na temelju prosjeka referentnih deviznih tečajeva objavljenih 15. siječnja, 15. veljače i 15. ožujka iste godine. Prijedlogom se nastoje uskladiti odredbe Uredbe (EU) br. 531/2012 s odredbama o komunikacijama unutar EU-a kojima se utvrđuje isti datum za reviziju dodatne naknade za usluge roaminga (15.

[50] Provedbena uredba Komisije (EU) br. 1203/2012 od 14. prosinca 2012. o odvojenoj prodaji reguliranih maloprodajnih usluga roaminga u Uniji (SL L 347, 15.12.2012., str. 1.).

[51] Vidjeti članak 75. Direktive (EU) 2018/1972.

svibnja umjesto 1. svibnja) i ista metoda za izračun u tim valutama. Predloženom mjerom postigla bi se jasnoća i smanjilo administrativno opterećenje operatora izvan europodručja koji tarife moraju objaviti dvaput kad se revidiraju dodatne naknade za roaming ili tarife za komunikaciju unutar EU-a. Tako bi se i rasteretila nacionalna regulatorna tijela nadležna za praćenje revidiranih deviznih tečajeva. Očekuje se da će ta mjera imati pozitivne učinke na maloprodajnoj razini jer bi se maloprodajne cijene ažurirale jednom umjesto dvaput godišnje, kao što je trenutačno slučaj. Operatorima to može znatno olakšati obvezu obavješćivanja o izmjenama ugovornih uvjeta.

v. Pojednostavnjenje BEREC-ovih obveza praćenja i izvješćivanja. Kako bi se smanjilo regulatorno opterećenje za operatore, nacionalna regulatorna tijela i BEREC, Komisija predlaže spajanje i pojednostavnjenje postupka praćenja i BEREC-ovih obveza izvješćivanja. Očekuje se da će se pojednostavnjenjem BEREC-ova postupka izvješćivanja smanjiti administrativno opterećenje za operatore, nacionalna regulatorna tijela i BEREC.

- **Temeljna prava**

Analiziran je učinak prijedloga na temeljna prava, kao što je sloboda poduzetništva. Uzimajući u obzir da se predloženim maksimalnim cijenama nastoji riješiti tržišni nedostatak i osigurati povrat troškova, one nisu nerazmjerna mjera u odnosu na željeni cilj ili neprihvatljivo ometanje kojim se narušava sama bit te slobode. Mogućnošću dogovora o tome da ih ne primjenjuju želi se usto povećati sloboda stranaka pri sklapanju sporazuma o veleprodajnim uslugama.

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Utjecaj prijedloga na proračun te potrebni ljudski i administrativni resursi detaljno su navedeni u zakonodavnom financijskom izvještaju.

5. DRUGI ELEMENTI

- **Planovi provedbe i mehanizmi praćenja, evaluacije i izvješćivanja**

Prijedlog će stupiti na snagu 1. srpnja 2022. i njegove će se odredbe primjenjivati od tog dana, osim ako je u pojedinim člancima predviđeno drukčije.

Kad je riječ o postupku praćenja i evaluacije, u klauzuli o preispitivanju iz članka 21. ovog prijedloga navode se kriteriji za procjenu svake mjere iz ove inicijative.

U članku 21. navodi se da će se izraditi dva izvješća o preispitivanju, od kojih prvo treba podnijeti do 30. lipnja 2025., a drugo do 30. lipnja 2029.

BEREC će i dalje imati ključnu ulogu u prikupljanju podataka od nacionalnih regulatornih tijela radi praćenja kretanja na tržištu roaminga i učinka provedbe mjera na roaming u Uniji. BEREC će Komisiji i dalje davati potrebna mišljenja, među ostalim za preispitivanje postojećih pravila.

- **Detaljno obrazloženje pojedinih odredaba prijedloga**

Prijedlogom se mijenja postojeća uredba radi uvođenja sljedećih bitnih izmjena:

U članku 1. definiraju se predmet i područje primjene uredbe. Tim se člankom mijenja prethodna uredba radi uvođenja sljedećih bitnih izmjena:

i. stavlja se izvan snage upućivanje na odredbe kojima se omogućuje odvojena prodaja reguliranih usluga roaminga jer su stupanjem na snagu pravila o RLAH-u postale nedjelotvorne;

ii. stavlja se izvan snage upućivanje na prijelazna pravila o naknadama koje pružatelji usluga roaminga mogu naplaćivati jer su zastarjela kad su ukinute maloprodajne naknade za roaming u Uniji 15. lipnja 2017.;

iii. stavlja se izvan snage upućivanje na Okvirnu direktivu[52] nakon horizontalne preinake regulatornog okvira za elektroničke komunikacije Direktivom (EU) 2018/1972;

iv. predlaže se izmjena maksimalnih naknada u valutama koje nisu euro kako bi se postojeće odredbe uskladile s odredbama o komunikacijama unutar EU-a.

Člankom 2., koji se odnosi na definicije, mijenja se postojeća uredba stavljanjem izvan snage dviju definicija, a to su „alternativni davatelj usluga roaminga” i „odvojena prodaja reguliranih maloprodajnih podatkovnih usluga u roamingu” jer su postale nepotrebne kad su odredbe kojima se omogućuje odvojena prodaja reguliranih usluga roaminga stavljene izvan snage.

Članak 3. sadržava odredbe o veleprodajnom pristupu roamingu, o standardnoj ponudi i o raskidu sporazuma o veleprodajnim uslugama roaminga. Tim se člankom mijenja postojeća uredba radi uvođenja sljedećih bitnih izmjena:

i. u njemu se izričito navodi da veleprodajni pristup roamingu mora obuhvaćati sve dostupne tehnologije i generacije mreže te da se pružatelju usluga roaminga mora u roamingu omogućiti barem replikacija maloprodajnih mobilnih usluga koje nudi na domaćem tržištu;

ii. u njemu se utvrđuje da standardna ponuda mora sadržavati sve informacije koje su pružateljima usluga roaminga potrebne za pružanje korisnicima besplatnog pristupa hitnim službama putem komunikacija prema hitnim službama i besplatnog prijenosa informacija o lokaciji pozivatelja kad se koriste uslugama roaminga.

Članak 5. o pružanju reguliranih maloprodajnih usluga roaminga sada uključuje i izričitu obvezu posjećenog operatora, ovisno o tehničkoj izvedivosti, da pruža regulirane maloprodajne usluge roaminga pod istim uvjetima kao i na domaćem tržištu, posebno u pogledu kvalitete usluge.

Člancima 6. i 7. utvrđuju se pravila o politici pravedne uporabe i o odstupanjima radi održivosti, koja se u biti ne mijenjaju u odnosu na prethodnu uredbu. Kad je riječ o pravednoj uporabi i mehanizmu za održivost, u **članku 8.** pojašnjava se da se Provedbena uredba Komisije (EU) 2016/2286 i dalje primjenjuje do donošenja sljedeće provedbene uredbe.

Člankom 9. uređuje se iznimna primjena maloprodajnih dodatnih naknada za regulirane maloprodajne usluge roaminga i ponuda alternativnih tarifa. Tim se člankom prethodna uredba mijenja na sljedeći način:

i. stavlja se izvan snage odredba u kojoj se navodi da zbroj domaće maloprodajne cijene i svih dodatnih naknada koje se primjenjuju na regulirane odlazne

[52] Direktiva 2002/21/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7. ožujka 2002. o zajedničkom regulatornom okviru za elektroničke komunikacijske mreže i usluge (Okvirna direktiva) (SL L 108, 24.4.2002., str. 33.).

pozive u roamingu, regulirane SMS poruke poslane u roamingu ili regulirane podatkovne usluge u roamingu ne smije prijeći određene utvrđene granične vrijednosti. Te su odredbe postale suvišne kad su 15. lipnja 2017. na snagu stupila pravila o RLAH-u i imale bi narušavajući učinak,

ii. stavlja se izvan snage odredba kojom se utvrđuje obveza EU-a da donese provedbeni akt o ponderiranom prosjeku maksimalnih cijena završavanja poziva u pokretnoj mreži kako bi se utvrdilo ograničenje za eventualne dodatne naknade koje se primjenjuju na regulirane dolazne pozive u roamingu,

iii. na kraju, tom se odredbom konkretno uređuje sadržaj ugovora koji uključuje usluge roaminga. U njoj se izričito navodi obveza pružanja informacija o kvaliteti usluge koju korisnici mogu razumno očekivati u roamingu. Osim toga, tim se člankom mijenja prethodna uredba tako što se pružateljima usluga roaminga propisuje da su dužni osigurati da su u ugovoru navedene informacije o vrstama usluga na koje se mogu naplatiti više naknade. Svrha je te odredbe podići informiranost korisnika o tome da im se mogu naplatiti visoke naknade ako se u roamingu koriste uslugama s posebnom tarifom.

Člancima 10., 11. i **12.** o veleprodajnim naknadama za regulirane pozive u roamingu, regulirane SMS poruke u roamingu i regulirane podatkovne usluge u roamingu mijenjaju se prethodna pravila kako bi se uvele nove razine maksimalnih veleprodajnih naknada. Time se osigurava da veleprodajni operateri mogu održivo pružati usluge „u roamingu kao kod kuće” i osigurati povrat troškova.

Članak 13., čiji je cilj osigurati nesmetan, učinkovit i besplatan pristup komunikacijama prema hitnim službama, uključuje novu odredbu o zabrani naplate naknada za komunikaciju prema hitnim službama koju pokrenu korisnici roaminga.

Člankom 14. mijenja se prethodna uredba kako bi se uvela obveza obavješćivanja potrošača SMS porukom o mogućim rizicima od viših naknada ako budu koristili usluge s posebnom tarifom.

Člankom 16. uvodi se nova obveza pružateljima usluga roaminga da korisnike roaminga informiraju o pristupu hitnim službama u posjećenoj državi članici.

Članak 17. sadržava novu odredbu kojom se BEREC zadužuje da izradi i održava jedinstvenu bazu podataka na razini Unije s numeracijskim rasponima za usluge s posebnom tarifom. Cilj je stvoriti alat za transparentnost koji će nacionalnim regulatornim tijelima i operatorima omogućiti izravan pristup informacijama o tome koji numeracijski rasponi mogu dovesti do viših troškova i međukorak je prema povećanju transparentnosti na maloprodajnoj razini.

Člankom 21. uređuje se postupak preispitivanja. Najvažnija je izmjena u odnosu na prethodna pravila to što se redovni zakonodavni postupak revizije maksimalnih veleprodajnih naknada zamjenjuje ovlašću Komisije da te naknade izmijeni delegiranim aktom. **Članci 22.** i **23.** sadržavaju nove odredbe kojima se utvrđuju detaljni kriteriji i parametri za taj delegirani akt te uvjeti pod kojima Komisija može izvršavati tu delegiranu ovlast.

Prijedlogom se stavljaju izvan snage članci 4. i 5. Uredbe (EU) br. 531/2012 o odvojenoj prodaji reguliranih maloprodajnih usluga roaminga te članak 11. Uredbe (EU) br. 531/2012 o „tehničkim karakteristikama reguliranih SMS poruka u roamingu”.

↓ 531/2012

2021/0045 (COD)

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o roamingu u javnim pokretnim komunikacijskim mrežama u Uniji (preinaka)

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 114.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon dostave nacrta zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora[53],

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija[54],

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom,

budući da:

⇩ novo

(1) Uredba (EU) br. 531/2012 Europskog parlamenta i Vijeća[55] značajno je izmijenjena nekoliko puta[56]. S obzirom na daljnje izmjene tu bi uredbu radi jasnoće trebalo preinačiti.

(2) Konkretno, Europski parlament i Vijeće donijeli su 2015. Uredbu (EU) 2015/2120[57], kojom je izmijenjena Uredba (EU) br. 531/2012 i kojom se zahtijevalo ukidanje maloprodajnih dodatnih naknada za roaming u Uniji od 15. lipnja 2017., uz primjenu uvjeta pravedne uporabe usluga roaminga i mogućnosti primjene mehanizma odstupanja radi održivosti za ukidanje maloprodajnih naknada za roaming, što se još naziva i „u roamingu kao kod kuće” („RLAH”). Usto, Komisija je preispitala veleprodajno tržište roaminga kako bi ocijenila mjere potrebne za omogućavanje ukidanja maloprodajnih dodatnih naknada za roaming u skladu s člankom 19. Uredbe (EU) br. 531/2012. Zbog toga je 17. svibnja 2017. donesena Uredba (EU) 2017/920

53 SL C […], […], str. […].

54 SL C […], […], str. […].

55 Uredba (EU) br. 531/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. lipnja 2012. o roamingu u javnim pokretnim komunikacijskim mrežama u Uniji (SL L 172, 30.6.2012., str. 10.).

56 Vidi Prilog II.

57 Uredba (EU) 2015/2120 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2015. o utvrđivanju mjera u vezi s pristupom otvorenom internetu te o izmjeni Direktive 2002/22/EZ o univerzalnoj usluzi i pravima korisnika u vezi s elektroničkim komunikacijskim mrežama i uslugama i Uredbe (EU) br. 531/2012 o roamingu u javnim pokretnim komunikacijskim mrežama u Uniji (SL L 310, 26.11.2015., str. 1.).

Europskog parlamenta i Vijeća[58] s ciljem reguliranja funkcioniranja nacionalnih veleprodajnih tržišta roaminga kako bi se do 15. lipnja 2017. ukinule maloprodajne dodatne naknade za roaming bez narušavanja domaćih posjećenih tržišta i domaćih tržišta.

(3) Komisija je 29. studenoga 2019. objavila prvo cjelovito preispitivanje tržišta roaminga („Izvješće Komisije”) iz kojeg je vidljivo da su putnici u Uniji imali znatne koristi od ukidanja maloprodajnih dodatnih naknada za roaming. Porast korištenja mobilnih usluga (regulirane glasovne, SMS ili podatkovne usluge u roamingu) na putovanjima unutar Unije bio je brz i golem, što je potvrdilo utjecaj Unijinih pravila o roamingu. Zaključila je, međutim, da se osnovni uvjeti tržišnog natjecanja, unatoč znacima određene dinamike tržišnog natjecanja na maloprodajnim i veleprodajnim tržištima roaminga, nisu promijenili te da se u doglednoj budućnosti vjerojatno neće promijeniti. Stoga je trenutačna regulacija maloprodaje i veleprodaje i dalje potrebna i ne može se ukinuti. Konkretno, u Izvješću Komisije utvrđeno je da je, na veleprodajnoj razini, oštro sniženje maksimalnih cijena pridonijelo daljnjem sniženju veleprodajnih cijena roaminga u korist operatora s većinskim vanjskim roaming prometom[59]. U Izvješću Komisije uzeta je u obzir preporuka Tijela europskih regulatora za elektroničke komunikacije (BEREC) da se dodatno snize maksimalne veleprodajne cijene roaminga. Pri ocjeni učinka ove Uredbe Komisija je pripremila potrebnu analizu i dokumentirala potrebu za daljnjim sniženjem maksimalnih veleprodajnih cijena roaminga te procijenila stupanj sniženja koji posjećenim operatorima omogućuje da nadoknade troškove pružanja veleprodajnih usluga roaminga. Kad je riječ o kvaliteti usluge, u Izvješću Komisije podsjeća se na zahtjev iz Uredbe (EU) br. 531/2012 da korisnik mora imati pristup istoj usluzi u inozemstvu unutar EU-a po jednakoj cijeni ako se takva usluga može pružiti u posjećenoj mreži. U Izvješću Komisije primljena su na znanje nova kretanja u načinu trgovanja veleprodajnim roaming prometom, primjerice internetske platforme za trgovanje koje mogu potaknuti tržišno natjecanje na veleprodajnom tržištu roaminga i olakšati pregovore među operatorima. Naposljetku, u izvješću se primjećuje da se na tržištu nije koristila odvojena prodaja podatkovnih usluga u roamingu.

(4) Budući da Uredba (EU) br. 531/2012 prestaje važiti 30. lipnja 2022., cilj je ove Uredbe preinačiti je i pritom uvesti nove mjere radi povećanja transparentnosti, među ostalim za korištenje usluga s posebnom tarifom u roamingu, te osigurati da korisnici u roamingu doista budu kao kod kuće u smislu kvalitete usluge i pristupa hitnim službama. Nova Uredba važi 10 godina, do 2032., kako bi se postigla sigurnost na tržištu i smanjio regulatorni teret, a uvest će se mehanizam kojim će se u međuvremenu moći intervenirati na veleprodajnoj razini bude li to potrebno zbog tržišnih kretanja.

[58] Uredba (EU) 2017/920 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. svibnja 2017. o izmjeni Uredbe (EU) br. 531/2012 u pogledu pravila za veleprodajna tržišta roaminga (SL L 147, 9.6.2017., str. 1.).

[59] Operator s većinskim vanjskim roaming prometom je onaj čiji korisnici više koriste mobilne usluge u inozemstvu (tj. u mrežama partnerskih operatora u drugim državama članicama EU-a) nego što ih korisnici partnerskih operatora koriste u njegovoj mreži.

~~Uredba (EZ) br. 717/2007 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. lipnja 2007. o roamingu u javnim pokretnim komunikacijskim mrežama u Zajednici[60] značajno je izmijenjena[61]. S obzirom na daljnje izmjene radi jasnoće trebalo bi je preinačiti.~~

↓ 531/2012 uvodna izjava 1. (prilagođeno)

~~Cilj smanjivanja razlike između nacionalnih tarifa i tarifa za roaming, koji je bio uključen u okvir Komisije za sustavno vrednovanje u razdoblju 2011. – 2015., koji je odobrila skupina visoke razine za strategiju i2010 u studenom 2009., i u Komunikaciji Komisije pod nazivom „Digitalna agenda za Europu”, treba također ostati cilj ove Uredbe. Predviđenom odvojenom prodajom usluga roaminga i domaćih usluga trebaju se povećati tržišno natjecanje, smanjiti cijene za korisnike i stvoriti unutarnje tržište usluga roaminga u Uniji bez značajne razlike između nacionalnih tarifa i tarifa za roaming. Usluge roaminga na razini Unije mogu potaknuti razvoj unutarnjeg telekomunikacijskog tržišta u Uniji.~~

↓ 531/2012 uvodna izjava 2.

~~Visoka razina cijena govornih, SMS i podatkovnih usluga u roamingu koje plaćaju korisnici javnih pokretnih komunikacijskih mreža, kao što su studenti, osobe na poslovnom putu i turisti, zapreka je uporabi mobilnih uređaja tijekom putovanja u inozemstvu unutar Unije i važno je pitanje za potrošače, državna regulatorna tijela i institucije Unije koje predstavlja značajnu prepreku unutarnjem tržištu. Prekomjerne maloprodajne naknade proizlaze iz visokih veleprodajnih naknada koje naplaćuje strani mrežni operator domaćin kao i, u mnogo slučajeva, iz visokih maloprodajnih marži koje naplaćuje mrežni operator korisnika. Zbog nedostatka tržišnog natjecanja, smanjenja veleprodajnih naknada često se ne odražavaju na maloprodajne cijene koje plaćaju korisnici. Iako su neki operatori nedavno uveli tarifne programe kroz koje korisnicima nude povoljnije uvjete i nešto niže cijene, još je uvijek očito da je odnos između troškova i cijena daleko od odnosa koji postoji na konkurentskim tržištima.~~

↓ 531/2012 uvodna izjava 4.

~~Visoke naknade za roaming predstavljaju zapreku nastojanjima Unije da se razvije u gospodarstvo temeljeno na znanju i ostvarivanju unutarnjeg tržišta od 500 milijuna korisnika. Dodjelom dostatnog radijskog spektra olakšava se podatkovni promet u pokretnoj mreži koji potrošačima i poduzetnicima omogućuje uporabu govornih, SMS i podatkovnih usluga bilo gdje u Uniji. Kroz osiguravanje pravovremene dodjele dostatnog i odgovarajućeg spektra radi pružanja potpore ciljevima politike Unije i kao odgovor na sve veću potražnju za bežičnim podatkovnim prometom na najbolji mogući način, višegodišnji program za politiku radijskog spektra uspostavljen Odlukom br. 243/2012/EU Europskog parlamenta i Vijeća[62] otvorit će put razvoju koji će Uniji omogućiti preuzimanje globalnog vodećeg položaja u području širokopojasnih brzina, mobilnosti, pokrivenosti i kapaciteta, čime će se olakšati pojava novih~~

↓ 531/2012 uvodna izjava 5.

~~60 SL L 171, 29.6.2007, p. 32.~~

~~61 Vidjeti Prilog I.~~

~~62 Odluka br. 243/2012/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 14. ožujka 2012. o uspostavljanju višegodišnjeg programa za politiku radijskog spektra (SL L 81, 21.3.2012., str. 7.).~~

~~poslovnih modela i tehnologija i istodobno doprinijeti smanjenju strukturnih problema roaminga na veleprodajnoj razini.~~

↓ 531/2012 uvodna izjava 7. (prilagođeno)

~~U svojoj Komunikaciji pod nazivom „O privremenom izvješću o stanju razvoja usluga roaminga u Europskoj uniji" Komisija je napomenula da tehnološki razvoj i/ili alternative uslugama roaminga, kao što je prijenos govora putem internetskog protokola, (VoIP), ili Wi-Fi, mogu unutarnje tržište usluga roaminga u Uniji učiniti konkurentnijim. Iako se navedene alternative, posebno usluge VoIP-a, sve više upotrebljavaju na domaćoj razini, nema važnijeg razvoja u pogledu njihove uporabe u roamingu.~~

↓ 531/2012 uvodna izjava 8.

~~S obzirom na brzi razvoj podatkovnog prometa u pokretnim mrežama i sve veći broj korisnika koji upotrebljavaju govorne, SMS i podatkovne usluge u roamingu u inozemstvu, postoji potreba za povećanjem konkurentskog pritiska i razvojem novih poslovnih modela i tehnologija. Naknade za roaming trebaju biti regulirane na način kojim se konkurencija neće odvraćati od smanjenja razina cijena.~~

↓ 531/2012 uvodna izjava 9.

~~Stvaranjem europskog društvenog, obrazovnog, kulturnog i poduzetničkog područja temeljenog na mobilnosti pojedinaca i digitalnih podataka treba se olakšati komunikacija između ljudi s ciljem izgradnje stvarne „Europe za građane".~~

↓ 531/2012 uvodna izjava 14. (prilagođeno)

(5) ~~Povrh toga,~~ ~~državna~~ Nacionalna regulatorna tijela odgovorna za zaštitu i promicanje interesa korisnika pokretnih komunikacija s uobičajenim boravištem na njihov~~u~~~~om~~ državnom području ne mogu nadzirati ponašanje operatora ~~gostujuće~~ ⌦ posjećene ⌫ mreže koji se nalaze u drugim državama članicama i o kojima ti korisnici ovise kada upotrebljavaju usluge međunarodnog roaminga. ~~Ov~~Ta prepreka također može umanjiti učinkovitost mjera koje poduzimaju države članice na temelju svoje rezidualne nadležnosti za donošenje pravila o zaštiti potrošača.

↓ 2015/2120 uvodna izjava 20. (prilagođeno)

(6) Tržište pokretnih komunikacija u Uniji i dalje je rascjepkano, a nijedna pokretna mreža ne pokriva sve države članice. Zato, kako bi svojim domaćim korisnicima koji putuju unutar Unije pružali pokretne komunikacijske usluge, ~~davatelji~~ ⌦ pružatelji ⌫ usluga roaminga moraju kupovati veleprodajne usluge roaminga od operatora u državi članici koja se posjećuje ili s njima razmjenjivati veleprodajne usluge roaminga.

↓ 531/2012 uvodna izjava 3. (prilagođeno)

(7) Ne može se reći da postoji unutarnje telekomunikacijsko tržište sve dok postoje ~~značajne~~ razlike između domaćih cijena i cijena roaminga. Stoga ~~krajnji cilj~~ ⌦ bi trebalo ukloniti razliku ⌫ između domaćih naknada i naknada za roaming~~,~~ jer će se na taj način uspostaviti unutarnje tržište usluga pokretnih komunikacija.

↓ 531/2012 uvodna izjava 20. (prilagođeno)

(8) Treba koristiti zajednički, usklađen pristup kako bi se osiguralo da korisnici zemaljske javne pokretne komunikacijske mreže tijekom putovanja u Uniji ne plaćaju prekomjerne cijene za usluge roaminga na razini Unije i istodobno ojačalo tržišno natjecanje u području usluga roaminga između ~~davatelja~~ ⌦ pružatelja ⌫ usluga roaminga, ostvarila visoka razina zaštite potrošača i očuvali poticaji za inovacije i izbor potrošača. S obzirom na prekograničnu prirodu navedenih usluga, ~~ov~~taj zajednički pristup potreban je kako bi ~~davatelji~~ ⌦ pružatelji ⌫ usluga roaminga mogli ~~djelovati u sklopu~~poslovati unutar jedinstvenog usklađenog regulatornog okvira temeljenog na objektivno utvrđenim kriterijima.

↓ 531/2012 uvodna izjava 6.
⇨ novo

(9) Rasprostranjena uporaba mobilnih uređaja s pristupom internetu znači da su podatkovne usluge u roamingu od velike gospodarske važnosti. ~~Riječ je o presudnom kriteriju~~ ⇨ To je relevantno ⇦ za korisnike i ~~davatelje~~ pružatelje aplikacija i sadržaja. Kako bi se potaknuo razvoj ~~ov~~tog tržišta, naknade za prijenos podataka ne bi trebale sprečavati rast ⇨ , tim više što se očekuje stalan porast uvođenja 5G mreža i usluga ⇦ .

↓ 531/2012 uvodna izjava 10. (prilagođeno)
⇨ novo

(10) Direktiva 2002/19/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ~~od 7. ožujka 2002. o pristupu i međusobnom povezivanju elektroničkih komunikacijskih mreža i pripadajuće opreme (Direktiva o pristupu)~~[63], Direktiva 2002/20/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ~~od 7. ožujka 2002. o ovlaštenju u području elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga (Direktiva o ovlaštenju)~~[64], Direktiva 2002/21/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ~~od 7. ožujka 2002. o zajedničkom regulatornom okviru za elektroničke komunikacijske mreže i usluge (Okvirna direktiva)~~[65], Direktiva 2002/22/EZ Europskog parlamenta i

63 Direktiva 2002/19/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7. ožujka 2002. o pristupu i međusobnom povezivanju elektroničkih komunikacijskih mreža i pripadajuće opreme (Direktiva o pristupu) (SL L 108, 24.4.2002., str. 7.).

64 Direktiva 2002/20/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7. ožujka 2002. o ovlaštenju u području elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga (Direktiva o ovlaštenju) (SL L 108, 24.4.2002., str. 21.).

65 Direktiva 2002/21/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7. ožujka 2002. o zajedničkom regulatornom okviru za elektroničke komunikacijske mreže i usluge (Okvirna direktiva) (SL L 108, 24.4.2002., str. 33.).

Vijeća ~~od 7. ožujka 2002. o univerzalnoj usluzi i pravima korisnika u vezi s elektroničkim komunikacijskim mrežama i uslugama (Direktiva o univerzalnoj usluzi)~~[66] i Direktiva 2002/58/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ~~od 12. srpnja 2002. o obradi osobnih podataka i zaštiti privatnosti u području elektroničkih komunikacija (Direktiva o privatnosti i elektroničkim komunikacijama)~~[67] ~~(dalje u tekstu pod zajedničkim nazivom „regulatoran okvir za elektroničke komunikacije iz 2002.”) za cilj imaju~~ ⌦ za cilj su imale ⌫ stvaranje unutarnjeg tržišta elektroničkih komunikacija u Uniji uz istodobno osiguravanje visoke razine zaštite potrošača ~~kroz~~ putem pojačanog tržišnog natjecanja~~e~~. ⇨ Te su direktive zamijenjene Direktivom (EU) 2018/1972 Europskog parlamenta i Vijeća[68]**.** Cilj je Direktive (EU) 2018/1972 potaknuti ulaganja u mreže vrlo velikog kapaciteta i njihovu primjenu u EU-u te utvrditi nova pravila o spektru za mobilnu povezivost i 5G. Direktivom (EU) 2018/1972 osigurava se i da svi građani imaju pristup komunikacijskim uslugama po povoljnim cijenama, uključujući pristup internetu. Njome se bolje štite potrošači, povećava sigurnost svih korisnika i olakšava regulatorna intervencija. ⇦

🡻 531/2012 uvodna izjava 19. (prilagođeno)

~~(11)~~ Maloprodajna i veleprodajna tržišta roaminga imaju jedinstvena obilježja zbog kojih su opravdane izvanredne mjere koje nadilaze mehanizme inače dostupne na temelju ~~regulatornog okvira za elektroničke komunikacije iz 2002.~~ ⌦ Direktive (EU) 2018/1972 ⌫.

🡻 531/2012 uvodna izjava 24.

~~Državna regulatorna tijela trebaju promicati cilj politike utvrđen u članku 8. Okvirne direktive koji se odnosi na mogućnost krajnjih korisnika da pristupe podacima i distribuiraju ih ili da upotrebljavaju aplikacije i usluge po vlastitom izboru.~~

🡻 531/2012 uvodna izjava 18. (prilagođeno)

(12) ~~Stoga se~~ ~~o~~Ovom bi Uredbom trebalo omogućiti odstupanje od inače primjenjivih pravila ~~iz regulatornog okvira za elektroničke komunikacije iz 2002.~~ ⌦ na temelju Direktive (EU) 2018/1972 ⌫ , ~~posebno Okvirne direktive,~~ ~~i to da~~ točnije ~~da~~ cijene ponuđenih usluga trebaju~~le~~ bi biti utvrđene trgovinskim sporazumom ako ne postoji značajna tržišna snaga, ~~a time~~ i tako ⌦ omogućiti ⌫ uvođenje dopunskih regulatornih obveza koje odražavaju posebna obilježja usluga roaminga na razini Unije.

---

66 Direktiva 2002/22/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7. ožujka 2002. o univerzalnoj usluzi i pravima korisnika u vezi s elektroničkim komunikacijskim mrežama i uslugama (Direktiva o univerzalnoj usluzi) (SL L 108, 24.4.2002., str. 51.).

67 Direktiva 2002/58/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 12. srpnja 2002. o obradi osobnih podataka i zaštiti privatnosti u području elektroničkih komunikacija (Direktiva o privatnosti i elektroničkim komunikacijama) (SL L 201, 31.7.2002., str. 37.).

68 Direktiva (EU) 2018/1972 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o Europskom zakoniku elektroničkih komunikacija (SL L 321, 17.12.2018., str. 36.).

↓ 531/2012 uvodna izjava 51.
(prilagođeno)
⇨ novo

~~(13)~~ ⇨ Kako bi zaštitila korisnike roaminga od sve viših maloprodajnih cijena reguliranih usluga roaminga (reguliranih govornih, SMS ili podatkovnih usluga u roamingu) zbog fluktuacija referentnog deviznog tečaja valuta koje nisu euro, država članica čija valuta nije euro trebala bi upotrijebiti prosjek nekoliko referentnih deviznih tečajeva u određenom razdoblju za određivanje maksimalnih primjenjivih dodatnih naknada u svojoj valuti. ⇦ Ako maksimalne naknade nisu izražene u eurima, primjenjive ~~početne granične~~ vrijednosti ~~i revidirane granične vrijednosti~~ trebalo bi odrediti u relevantnoj valuti primjenom ⇨ prosjeka nekoliko ⇦ referentnih deviznih tečajeva u ⇨ određenom razdoblju ⇦ objavljenih u *Službenom listu Europske unije* na dan utvrđen u ovoj Uredbi. Ako na utvrđeni dan nema objave, primjenjivi referentni devizni tečajevi ~~su~~ trebali bi biti tečajevi objavljeni u prvom *Službenom listu Europske unije* nakon tog dana koji sadrž~~i~~avaju takve referentne devizne tečajeve. ⇨ Kako bi se određivanje vrijednosti u valutama koje nisu euro uskladilo s pravilom koje se primjenjuje na komunikacije unutar EU-a u skladu s Uredbom (EU) 2015/2120, maksimalne naknade u valutama koje nisu euro trebalo bi određivati primjenom prosjeka referentnih deviznih tečajeva koje 15. siječnja, 15. veljače i 15. ožujka relevantne kalendarske godine u *Službenom listu Europske unije* objavi Europska središnja banka. Maksimalne tako izračunane naknade za 2022. trebale bi se primjenjivati od stupanja na snagu ove Uredbe do 15. svibnja 2023. ⇦ ~~Kako bi zaštitila potrošače od sve većih maloprodajnih cijena reguliranih usluga roaminga, (reguliranih govornih, SMS ili podatkovnih usluga u roamingu), zbog fluktuacija referentnog deviznog tečaja valuta koje nisu euro, država članica koja nema euro kao valutu treba upotrijebiti prosjek nekoliko referentnih deviznih tečajeva u određenom vremenskom razdoblju za određivanje maksimalnih maloprodajnih naknada u svojoj valuti.~~

↓ 531/2012 uvodna izjava 25.
(prilagođeno)
⇨ novo

(14) Kako bi se omogućio razvoj učinkovitijeg, cjelovitijeg i konkurentnijeg tržišta usluga roaminga, ne bi trebala postojati ograničenja koja ~~poduzećima~~ ⌦ poduzetnicima ⌫ onemogućuju učinkovito pregovaranje o veleprodajnom pristupu za pružanje usluga roaminga. Trebalo bi ukloniti prepreke pristupu takvim veleprodajnim uslugama roaminga nastale zbog razlike u pregovaračkoj snazi i stupnju vlasništva ~~poduzeća~~ ⌦ poduzetnika ⌫ nad infrastrukturom. ⇨ U tu bi svrhu sporazumi o veleprodajnom pristupu roamingu trebali biti u skladu s načelom tehnološke neutralnosti i osigurati da svi operatori imaju jednaku i poštenu priliku za pristup svim dostupnim mrežama i tehnologijama te bi se trebali dogovarati u dobroj vjeri kako bi pružatelj usluga roaminga mogao nuditi maloprodajne usluge roaminga istovjetne uslugama koje se nude na domaćem tržištu. ⇦ ~~Pokretni virtualni mrežni operatori~~ ⌦ Operatori virtualnih pokretnih mreža ⌫ ~~,~~ (MVNO)~~,~~ i preprodavači usluga pokretnih komunikacija bez vlastite mrežne infrastrukture obično pružaju usluge roaminga na temelju trgovinskih sporazuma o veleprodajnim uslugama roaminga sklopljenih s operatorima pokretne mreže domaćinima u istoj državi članici. Međutim, možda si MVNO-i i preprodavači ne mogu trgovinskim pregovorima osigurati dovoljnu maržu

na temelju koje bi se ~~kroz smanjenje~~ nižim cijenama poticaloakle tržišno natjecanje. Uklanjanjem navedenih prepreka i uravnoteženjem pregovaračke snage između MVNO-a/preprodavača i operatora pokretne mreže ~~kroz~~primjenom obveze davanja pristupa i gornje granice veleprodajnih cijena trebalo bi se olakšati razvoj alternativnih, inovativnih usluga i ponuda roaminga za korisnike na razini Unije. ~~Pravilima iz regulatornog okvira za elektroničke komunikacije iz 2002.,~~ ⌦ Direktiva (EU) 2018/1972 ⌫ ~~posebno Okvirne direktive i Direktive o pristupu,~~ ⌦ ne omogućuje rješavanje tog ⌫ ~~nije omogućeno rješavanje navedenog~~ problema ~~kroz određivanje~~uvođenjem obveza operatorima sa značajnom tržišnom snagom.

⬇ 531/2012 uvodna izjava 26. (prilagođeno)
⇨ novo

(15) Stoga ~~treba uvesti pravila kojima bi se utvrdila~~ ⌦ bi trebalo utvrditi ⌫ obvezua ispunjavanja opravdanih zahtjeva za veleprodajni pristup javnoj pokretnoj komunikacijskoj mreži za pružanje usluga roaminga. Takav pristup treba bi biti u skladu s potrebama podnositelja zahtjeva za pristup. ⇨ Krajnji korisnici usluga za koje su potrebne moderne tehnologije i maloprodajnih usluga roaminga trebali bi u roamingu moći dobivati uslugu jednake kvalitete kao u svojoj zemlji. Obvezom veleprodajnog pristupa roamingu trebalo bi, dakle, tražiteljima pristupa osigurati mogućnost replikacije usluga koje nude kod kuće, osim ako operatori pokretnih mreža od kojih je zatražen pristup mogu dokazati da to nije tehnički izvedivo. ⇦ Pristup se može odbiti samo na temelju objektivnih kriterija, kao što su tehnička izvedivost i potreba za očuvanjem cjelovitosti mreže. U slučaju odbijanja pristupa, ~~oštećenoj strani treba omogućiti podnošenje predmeta na rješavanje~~ oštećena bi strana trebala imati mogućnost rješavanja spora u skladu s postupkom ~~za rješavanje sporova~~ određenim u ovoj Uredbi. Kako bi se ~~omogućila~~osigurala jednaka pravila ~~igre~~ za sve, veleprodajni pristup za pružanje usluga roaminga trebalo bi odobriavati u skladu s regulatornim obvezama utvrđenima u ovoj Uredbi, ~~a~~ koje se primjenjuju na veleprodajnoj razini, pri čemu treba uzeti u obzir različite troškovne elemente potrebne za osiguravanje takvog pristupa. Dosljedno regulatorno djelovanje u pogledu veleprodajnog pristupa za pružanje usluga roaminga trebalo bi doprinijeti izbjegavanju razlika između država članica. BEREC bi trebao, u koordinaciji s Komisijom i u suradnji s interesnim skupinama, izdati smjernice za veleprodajni pristup za pružanje usluga roaminga.

⬇ 531/2012 uvodna izjava 27. (prilagođeno)

(16) Obveza davanja veleprodajnog pristupa roamingu trebala bi uključivati pružanje izravnih veleprodajnih usluga roaminga i pružanje usluga roaminga na veleprodajnoj osnovi za preprodaju ~~kroz treće strane~~putem trećih strana. Obveza davanja veleprodajnog pristupa roamingu također bi trebala obuhvaćati obvezu operatora pokretne mreže da MVNO-ima i preprodavačima omogući kupovinu reguliranih veleprodajnih usluga roaminga od veleprodajnih agregatora koji osiguravaju jedinstvenu pristupnu točku i standardiziranu platformu za sporazume o roamingu u cijeloj Uniji. Kako bi se osiguralo da operatori ~~davateljima~~ ⌦ pružateljima ⌫ usluga roaminga u razumnom roku omoguće pristup cjelokupnoj opremi potrebnoj za izravan veleprodajni pristup roamingu i za pristup preprodaji veleprodajnih usluga roaminga, trebalo bi objaviti standardnu ponudu koja sadržava standardne uvjete za izravan

veleprodajni pristup roamingu i za pristup preprodaji veleprodajnih usluga roaminga. Objavljivanjem standardne ponude ne ~~trebaju se~~bi se trebali sprečavati trgovinski pregovori između ~~podnositelja zahtjeva za pristup~~tražitelja i davatelja pristupa o razini cijena iz konačnog sporazuma o veleprodajnim uslugama roaminga ili o dodatnim uslugama veleprodajnog pristupa koje prelaze okvire onog što je potrebno za izravan veleprodajni pristup roamingu i pristup preprodaji veleprodajnih usluga roaminga.

🡻 531/2012 uvodna izjava 28.

(17) Obveza davanja veleprodajnog pristupa roamingu trebala bi obuhvaćati pristup svim komponentama potrebnima za pružanje usluga roaminga kao što su: mrežni elementi i pripadajuća oprema, relevantni softverski sustavi uključujući ~~operativne~~ sustave za operativnu potporu ~~podrške~~, informacijski sustavi ili baze podataka za prednarudžb~~uc~~e, ~~osiguravanje,~~ dobavu narudžb~~uc~~e, ~~zahtjeve za~~ održavanje i zahtjeve za popravak ~~i~~ te obračun i naplatu, prijevod brojeva ili sustavi koji nude jednaku funkcionalnost, pokretne mreže i usluge virtualnih mreža.

🡻 531/2012 uvodna izjava 29.

(18) Ako ~~podnositelj zahtjeva~~ tražitelj pristupa za preprodaju veleprodajnih usluga roaminga zatraži pristup opremi ili uslugama povrh onog što je potrebno za pružanje maloprodajnih usluga roaminga, operatori pokretne mreže mogu naplatiti ~~primjerene~~ pravedne i opravdane naknade za navedenu opremu ili usluge. Ta dodatna oprema ili usluge mog~~u~~le bi, između ostalog, biti usluge s ~~dodanom vrijednošću~~ posebnom tarifom, dodatni softverski i informacijski sustavi ili rješenja za obračun i naplatu.

⇩ novo

(19) U skladu s člankom 109. Direktive (EU) 2018/1972 svi krajnji korisnici trebali bi imati besplatan pristup hitnim službama putem komunikacije s najprimjerenijom pristupnom točkom sigurnosnog poziva (PSAP). Od država članica zahtijeva se i da krajnjim korisnicima s invaliditetom osiguraju da im je komunikacijom s hitnim službama dostupan pristup tim službama ekvivalentan pristupu drugih krajnjih korisnika. Na državama članicama je da odrede kojim je vrstama komunikacije prema hitnim službama tehnički izvedivo osigurati pristup korisnika roaminga hitnim službama. Kako bi se osiguralo da korisnici roaminga imaju pristup komunikaciji prema hitnim službama pod uvjetima utvrđenima u članku 109. Direktive (EU) 2018/1972, operatori posjećene mreže trebali bi obavijestiti pružatelja usluga roaminga putem sporazuma o veleprodajnim uslugama roaminga o tome koja je vrsta komunikacije prema hitnim službama propisana nacionalnim mjerama u posjećenoj državi članici. Usto, sporazumi o veleprodajnim uslugama roaminga trebali bi sadržavati informacije o tehničkim parametrima za osiguravanje pristupa hitnim službama, među ostalim korisnicima roaminga s invaliditetom, kao i za osiguravanje prijenosa informacija o lokaciji pozivatelja najprimjerenijem PSAP-u u posjećenoj državi članici. Takve bi informacije trebale pružatelju usluga roaminga omogućiti da identificira i osigura komunikaciju prema hitnim službama i prijenos lokacije pozivatelja bez troškova za korisnika.

↓ 2017/920 uvodna izjava 12. (prilagođeno)

(20) ~~Trebalo bi pojasniti~~ ⌦ Određeni ⌫ ~~koji~~ se uvjeti mogu uključiti u standardne ponude kako bi se operatorima pokretnih mreža omogućilo da spriječe stalni roaming ili zloporabu ili prekomjernu uporabu veleprodajnog pristupa roamingu. ~~Posebno~~Točnije, operator ~~gostujuće~~ ⌦ posjećene ⌫ mreže, ako ima opravdane razloge ~~vjerovati da postoji stalni roaming od strane velikog dijela korisnika davatelja usluga roaminga ili~~smatrati da je znatan dio korisnika određenog pružatelja usluga roaminga u stalnom roamingu ili da postoji zloporaba ili prekomjerna uporaba veleprodajnog pristupa roamingu, trebao bi moći od ~~davatelja~~ ⌦ pružatelja ⌫ usluga roaminga zatražiti informacije, iskazane skupno i potpuno u skladu sa zahtjevima Unije i nacionalnim zahtjevima u pogledu zaštite podataka, na temelju kojih se može utvrditi ~~postoji li kod velikog dijela~~je li znatan udio korisnika ~~davatelja~~ ⌦ pružatelja ⌫ usluga roaminga ~~stalni roaming~~u stalnom roamingu ili postoji li zloporaba ili prekomjerna uporaba veleprodajnog pristupa roamingu, kao što su informacije o ~~dijelu~~udjelu korisnika čija je domaća potrošnja neznatna u usporedbi s potrošnjom u roamingu. Nadalje, raskidu sporazuma o ~~veleprodajnom roamingu~~ veleprodajnim uslugama roaminga radi sprečavanja stalnog roaminga ili zloporabe ili prekomjerne uporabe veleprodajnog pristupa roamingu trebalo bi pribjegavati samo ako se ta situacija nije uspjela riješiti ~~manje strogim~~blažim mjerama. Takav raskid trebao bi podlijegati prethodnom odobrenju nacionalnog regulatornog tijela operatora ~~gostujuće~~ ⌦ posjećene ⌫ mreže, vodeći u najvećoj mogućoj mjeri računa o mišljenju (~~Tijela europskih regulatora za elektroničke komunikacije~~BEREC-a~~)~~ ako se s njim savjetovalo. ~~Manje stroge~~Blaže mjere mogle bi obuhvaćati povećanje veleprodajnih naknada koje ne premašuju maksimalne veleprodajne naknade utvrđene ovom Uredbom za količine koje premašuju ukupnu količinu utvrđenu u sporazumu. Takve veće veleprodajne naknade trebalo bi utvrditi unaprijed ili od trenutka kada operator ~~gostujuće~~ ⌦ posjećene ⌫ mreže na temelju objektivnih kriterija utvrdi da kod velikog dijela korisnika ~~davatelja~~ ⌦ pružatelja ⌫ usluga roaminga postoji stalni roaming ili zloporaba ili prekomjerna uporaba veleprodajnog pristupa roamingu i o tomu obavijesti operatora domaće mreže. ~~Manje stroge~~Blaže mjere mogle bi obuhvaćati i obvezu operatora domaće mreže da donese ili preispita politiku pravedne uporabe koju primjenjuje na svoje korisnike u skladu s detaljnim pravilima donesenima na temelju članka ~~6.d~~8. ⌦ ove ⌫ Uredbe ~~(EU) br. 531/2012,~~ ili mogućnost da operator ~~gostujuće~~ ⌦ posjećene ⌫ mreže zatraži reviziju sporazuma o veleprodajnim uslugama roaminga. Nacionalno regulatorno tijelo bi u interesu transparentnosti trebalo javnosti dati pristup informacijama o zahtjevima za odobrenje~~a za~~ raskida sporazuma o veleprodajnim uslugama roaminga, ~~podložno~~ ovisno o povjerljivosti poslovnih podataka.

↓ 2017/920 uvodna izjava 11. (prilagođeno)
⇨ novo

(21) Kako bi se omogućio razvoj učinkovitijih, integriranih i konkurentnih tržišta usluga roaminga, operatorima bi, kada pregovaraju o veleprodajnom pristupu roamingu za potrebe pružanja maloprodajnih usluga roaminga, trebalo ~~ponuditi mogućnost~~ ⌦ omogućiti ⌫ da pregovaraju o inovativnim mehanizmima određivanja veleprodajnih cijena koji nisu izravno povezani sa stvarno potrošenim količinama,

~~poput~~kao što su ~~paušalnih plaćanja, unaprijed preuzetih obveza ili ugovora utemeljenih~~ paušalna plaćanja, unaprijed preuzete obveze ili ugovori utemeljeni na kapacitetu, ili mehanizmima određivanja cijena koji odražavaju razlike u potražnji tijekom cijele godine. ⇨ Komunikacija između strojeva, navedena u uvodnoj izjavi 249. Direktive (EU) 2018/1972, nije isključena iz područja primjene ove Uredbe i relevantnih obveza davanja veleprodajnog pristupa roamingu. Sporazumi o stalnom roamingu podliježu, međutim, komercijalnim pregovorima i mogu ih dogovoriti dva partnera za roaming u ugovoru o veleprodajnom roamingu. Kako bi se omogućio razvoj učinkovitijih i kompetitivnijih tržišta komunikacije između strojeva, očekuje se da će operatori sve više razmatrati i prihvaćati sve osnovane zahtjeve za sporazume o roamingu pod razumnim uvjetima kojima se izričito dopušta stalni roaming za komunikaciju između strojeva. Trebali bi moći sastaviti fleksibilne sporazume o roamingu koji omogućuju veleprodajne usluge roaminga i primjenjivati tarifne programe koji se ne temelje na količini potrošenih podataka, nego na alternativnim mehanizmima, primjerice na broju povezanih strojeva po mjesecu. U tom bi kontekstu uključene strane u slučaju prekograničnog spora trebale imati pravo na korištenje postupka rješavanja sporova iz članka 27. Direktive (EU) 2018/1972. ⇦ ~~Stoga bi s~~Strane u pregovorima trebale bi imati mogućnost dogovoriti se da neće primjenjivati maksimalne regulirane veleprodajne naknade za roaming za vrijeme trajanja sporazumâ o ~~veleprodajnom roamingu~~ veleprodajnim uslugama roaminga. To bi isključilo mogućnost da bilo koja od stranaka naknadno zatraži primjenu maksimalnih veleprodajnih naknada određenih na temelju količine na stvarnu potrošnju, kako je utvrđeno ⌦ ovom ⌫ Uredbom ~~(EU) br. 531/2012~~. ~~Ova mogućnost~~ Time se ne bi smjel~~a~~e dovoditi u pitanje obveze u pogledu pružanja reguliranih maloprodajnih usluga roaminga ~~u skladu s tom uredbom~~. ⇨ Usto, u Izvješću Komisije primljena su na znanje nova kretanja u načinima trgovanja veleprodajnim roaming prometom, primjerice internetske platforme za trgovanje koje mogu olakšati pregovore među operatorima. Upotrebom sličnih instrumenata moglo bi se pridonijeti jačanju tržišnog natjecanja na veleprodajnom tržištu roaminga i dodatno sniziti stvarne veleprodajne cijene koje se naplaćuju. ⇦

⇩ novo

(22) Uredbom (EU) br. 531/2012 propisano je da operatori ne smiju krajnjim korisnicima uskraćivati pristup reguliranim podatkovnim uslugama u roamingu u posjećenoj mreži koje nudi alternativni pružatelj usluga roaminga. No ta je strukturna mjera, uvedena obvezom odvojene prodaje podatkovnih usluga u roamingu, postala nedjelotvorna nakon uvođenja RLAH-a. Usto, budući da se nije doista primjenjivala na tržištu, ta se obveza više ne čini relevantnom. Prema tome, trebalo bi prestati primjenjivati odredbe kojima se operatore obvezuje na odvojenu prodaju podatkovnih usluga u roamingu.

🡻 531/2012 uvodna izjava 31. (prilagođeno)

~~Potražnja potrošača i poduzetnika za podatkovnim uslugama u pokretnoj mreži znatno se povećala posljednjih godina. Međutim, zbog visokih naknada za podatkovne usluge u roamingu, uporaba navedenih usluga u velikoj je mjeri ograničena za potrošače i poduzetnike koji posluju prekogranično u Uniji. S obzirom na to da je tržište u začetku i da se potražnja potrošača za podatkovnim uslugama u roamingu brzo povećava, reguliranim maloprodajnim naknadama cijene se mogu, kako je pokazalo iskustvo u vezi s Uredbom (EZ) br. 717/2007,~~

~~samo održavati na razini predloženih maksimalnih naknada umjesto da ih se dodatno spusti, što stoga potvrđuje potrebu za daljnjim strukturnim mjerama.~~

↓ 531/2012 uvodna izjava 32.

~~Korisnici trebaju imati mogućnost jednostavnog prelaska, u najkraćem mogućem roku ovisno o tehničkom rješenju, bez ugovorne kazne i besplatno, alternativnom davatelju usluga roaminga ili između alternativnih davatelja usluga roaminga. Korisnike treba na jasan, razumljiv i lako dostupan način informirati o ovoj mogućnosti.~~

↓ 531/2012 uvodna izjava 33.

~~Potrošači trebaju imati pravo izabrati, na način koji je jednostavan za potrošače, da im se usluge roaminga prodaju odvojeno od paketa domaćih usluga pokretnih komunikacija. Trenutačno postoji nekoliko načina za tehničku provedbu odvojene prodaje reguliranih maloprodajnih usluga roaminga, uključujući dvostruku međunarodnu oznaku pokretnog pretplatnika, (IMSI), (dva odvojena IMSI-ja na istoj SIM kartici), jedinstven IMSI, (domaći davatelji usluga i davatelji usluga roaminga dijele jedan IMSI), i kombinacije dvostrukog ili jedinstvenog IMSI-ja na tehnički način kojim se korisnika ne sprečava u pristupu reguliranim podatkovnim uslugama u roamingu koje se izravno pružaju u gostujućoj mreži, u skladu s aranžmanima između operatora domaće mreže i operatora gostujuće mreže.~~

↓ 531/2012 uvodna izjava 34.

~~Visoke cijene podatkovnih usluga u roamingu odvraćaju korisnike od uporabe podatkovnih usluga u pokretnoj mreži tijekom putovanja u Uniji. S obzirom na sve veću potražnju za podatkovnim uslugama u roamingu i njihovu važnost, ne bi trebale postojati prepreke uporabi alternativnih podatkovnih usluga u roamingu koje se pružaju izravno u gostujućoj mreži, privremeno ili trajno, bez obzira na postojeće ugovore ili aranžmane za roaming s domaćim davateljima usluga i bez dodatnih naknada koje naplaćuju domaći davatelji usluga. Kad je to potrebno za ponudu podatkovnih usluga u roamingu koje se pružaju izravno u gostujućoj mreži, domaći davatelji usluga i davatelji podatkovnih usluga u roamingu trebaju surađivati kako se korisnike ne bi spriječilo u pristupu navedenim uslugama i njihovoj uporabi i kako bi se osigurao kontinuitet drugih usluga roaminga.~~

↓ 531/2012 uvodna izjava 35.

~~Iako se ovom Uredbom ne trebaju utvrditi nikakvi posebni tehnički načini za odvojenu prodaju usluga roaminga, već se treba otvoriti put najučinkovitijem i najdjelotvornijem rješenju, uključujući kombinirano rješenje, koje Komisija treba razviti na temelju ulaznih podataka BEREC-a, treba utvrditi kriterije za tehnička svojstva koja treba ispunjavati tehničko rješenje za odvojenu prodaju usluga roaminga. Ti kriteriji trebaju uključivati, između ostalog, koordinirano i usklađeno uvođenje rješenja u cijeloj Uniji i njima se treba osigurati da potrošači mogu brzo i jednostavno izabrati drugog davatelja usluga roaminga bez promjene broja. Nadalje, ne treba sprečavati roaming izvan Unije ili roaming korisnika iz trećih zemalja u Uniji.~~

↓ 531/2012 uvodna izjava 36.

~~Treba uspostaviti pojačanu suradnju i koordinaciju između operatora pokretne mreže kako bi se tehnički omogućio usklađen i pouzdan tehnički razvoj pružanja odvojenih usluga roaminga i kako se ne bi ometao pristup podatkovnim uslugama u roamingu koje se pružaju izravno u gostujućoj mreži. Stoga treba razraditi relevantna osnovna načela i metodologije kako bi se omogućila brza prilagodba promijenjenim okolnostima i tehnološkom napretku. BEREC treba, u suradnji s interesnim skupinama, pomoći Komisiji da razvije tehničke elemente kako bi se omogućila odvojena prodaja usluga roaminga i kako se ne bi ometao pristup podatkovnim uslugama u roamingu koje se pružaju izravno u gostujućoj mreži. Prema potrebi, Komisija treba ovlastiti europsko normirno tijelo za izmjenu relevantnih normi potrebnih za usklađenu provedbu odvojene prodaje reguliranih maloprodajnih usluga roaminga.~~

↓ 531/2012 uvodna izjava 37. (prilagođeno)

~~Kako bi se osigurali jednaki uvjeti za provedbu odredbi ove Uredbe, Komisiji treba dodijeliti provedbene ovlasti u vezi s detaljnim pravilima o obvezama informiranja za domaće davatelje usluga i tehničkim rješenjem za odvojenu prodaju usluga roaminga. Navedene se ovlasti trebaju izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela koja se odnose na mehanizme kojima države članice kontroliraju izvršavanje provedbenih ovlasti Komisije[69].~~

↓ 531/2012 uvodna izjava 38.

~~BEREC-u treba omogućiti, uzimajući u obzir ovu Uredbu i provedbene akte donesene u skladu s njome, da samoinicijativno izdaje posebne tehničke smjernice za odvojenu prodaju reguliranih maloprodajnih usluga roaminga ili za druga pitanja obuhvaćena ovom Uredbom.~~

↓ 531/2012 uvodna izjava 39.

~~Kako bi odvojena prodaja reguliranih maloprodajnih usluga roaminga bila potpuno učinkovita, smatra se da takvu prodaju treba kombinirati s obvezom davanja veleprodajnog pristupa za pružanje usluga roaminga kako bi se novim i postojećim igračima, uključujući davatelje prekograničnih usluga roaminga, olakšao ulazak na tržište. Takvim bi se rješenjem izbjegli poremećaji između država članica jer bi se osigurao dosljedan regulatoran pristup i time doprinijelo razvoju unutarnjeg tržišta. Međutim, provedba odvojene prodaje reguliranih maloprodajnih usluga roaminga zahtijevat će razumno razdoblje za tehničku prilagodbu operatora i stoga će strukturne mjere tek nakon određenog vremena dovesti do nastanka pravog unutarnjeg tržišta na kojem će tržišno natjecanje biti razvijeno u dovoljnoj mjeri. Zbog toga privremeno treba na odgovarajućoj razini održavati maksimalne veleprodajne naknade za govorne, SMS i podatkovne usluge u roamingu kao i zaštitne gornje granice za te usluge na maloprodajnoj razini kako bi se u prijelaznom razdoblju provedbe takvih strukturnih mjera očuvale postojeće pogodnosti za potrošače.~~

69 ~~SL L 55, 28.2.2011., str. 13.~~

↓ 2015/2120 uvodna izjava 32. (prilagođeno)
⇨ novo

(23) Radi osiguranja jedinstvenih uvjeta za provedbu ~~odredaba~~ ove Uredbe, Komisiji bi trebalo dodijeliti provedbene ovlasti u vezi s utvrđivanjem ~~ponderiranog prosjeka maksimalnih cijena završavanja poziva u pokretnoj mreži i~~ detaljnih pravila o primjeni politike pravedne uporabe te o metodologiji za ocjenu održivosti pružanja ⇨ maloprodajnih usluga u roamingu po domaćim cijenama ⇦ ~~ukidanja maloprodajnih dodatnih naknada za roaming~~, kao i o zahtjevu koji podnosi ~~davatelj~~ ⌦ pružatelj ⌫ usluga roaminga za potrebe te ocjene. Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća[70].

⇩ novo

(24) Do donošenja tih provedbenih mjera trebalo bi nastaviti primjenjivati Provedbenu uredbu Komisije (EU) 2016/2286[71].

↓ 531/2012 uvodna izjava 40.

(25) ~~U vezi s daljnjim privremenim reguliranjem cijena, treba~~Trebalo bi odrediti regulatorne obveze na maloprodajnoj i veleprodajnoj razini radi zaštite interesa korisnika roaminga ~~budući da~~jer je iskustvo pokazalo da ~~smanjenje~~ sniženje veleprodajnih cijena usluga roaminga na razini Unije ne mora dovesti do ~~smanjenja~~ sniženja maloprodajnih cijena roaminga jer za to nema poticaja. S druge strane, mjere za ~~smanjenje razine~~ sniženje maloprodajnih cijena bez rješavanja pitanja razine veleprodajnih troškova povezanih s pružanjem navedenih usluga mogu dovesti do narušavanja pravilnog funkcioniranja unutarnjeg tržišta usluga roaminga i onemogućavanja višeg stupnja tržišnog natjecanja.

↓ 2017/920 uvodna izjava 4. (prilagođeno)

(26) Ukidanje maloprodajnih dodatnih naknada za roaming ~~uspostavljeno~~ ⌦ u skladu s ⌫ Uredbom (EU) 2015/2120~~, koje se još naziva i „u roamingu kao kod kuće” (RLAH), nužno je~~ ⌦ bilo je nužno ⌫ kako bi se uspostavilo i olakšalo funkcioniranje jedinstvenog digitalnog tržišta u cijeloj Uniji. Međutim, ta uredba sama nije ⌦ bila ⌫dovoljna za osiguravanje pravilnog funkcioniranja tržišta roaminga. Ovom bi se Uredbom ~~stoga~~ trebalo doprinijeti tome da ukidanje maloprodajnih dodatnih naknada za roaming ne utječe na modele za određivanje cijena na domaćim tržištima.

[70] Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

[71] Provedbena uredba Komisije (EU) 2016/2286 od 15. prosinca 2016. o utvrđivanju detaljnih pravila o primjeni politike pravedne uporabe, o metodologiji procjene održivosti ukidanja maloprodajnih dodatnih naknada za roaming te o zahtjevu koji podnosi pružatelj usluga roaminga za potrebe te procjene (SL L 344, 17.12.2016., str. 46.).

↓ 2015/2120 uvodna izjava 26.

(27) Relevantna domaća maloprodajna cijena trebala bi biti jednaka domaćoj maloprodajnoj jediničnoj naknadi. Međutim, u slučajevima u kojima ne postoje točno određene domaće maloprodajne cijene koje bi se mogle upotrijebiti kao temelj za reguliranu maloprodajnu uslugu roaminga (primjerice, u slučaju domaćih tarifnih planova s neograničenom potrošnjom, paketa ili domaćih tarifa koje ne uključuju podatke), domaća maloprodajna cijena trebala bi se smatrati istim mehanizmom naplate kao da korisnik upotrebljava domaći tarifni plan u državi članici tog korisnika.

⇩ novo

(28) Korisnici roaminga u Uniji trebali bi se, u najvećoj mogućoj mjeri, moći koristiti maloprodajnim uslugama na koje se pretplate i imati jednaku kvalitetu usluge kao u svojoj zemlji. Radi toga bi pružatelji usluga roaminga trebali poduzimati mjere potrebne da se osigura da se regulirane maloprodajne usluge roaminga pružaju pod istim uvjetima koji vrijede za domaće korištenje takvih usluga. Točnije, korisnicima u roamingu trebalo bi nuditi jednaku kvalitetu usluge ako je to tehnički izvedivo.

↓ 2015/2120 uvodna izjava 22. (prilagođeno)
⇨ novo

(29) ~~Davatelji~~ ⌦ Pružatelji ⌫ usluga roaminga ~~istodobno~~ ~~bi~~ trebali bi moći primjenjivati „politiku pravedne uporabe” na potrošnju reguliranih maloprodajnih usluga roaminga koje se pružaju po primjenjivim domaćim maloprodajnim cijenama. „Politika pravedne uporabe” namijenjena je sprečavanju da korisnici roaminga prekomjerno ili u svrhu zlouporabe ~~upotrijebe~~koriste regulirane maloprodajne usluge roaminga, ~~poput toga da upotrebljavaju~~ primjerice da koriste takve usluge u ~~drugoj~~državi članici koja nije država članica njihova domaćeg ~~davatelja~~ ⌦ pružatelja ⌫ usluga ~~u svrhe koje nisu svrhe~~ za potrebe koje nisu potrebe povremenih putovanja. ⇨ U slučajevima više sile prouzročenima okolnostima kao što su pandemije ili prirodne katastrofe zbog kojih je korisnik roaminga prisiljen produljiti privremeni boravak u drugoj državi članici pružatelji usluga roaminga trebali bi, na opravdani zahtjev korisnika roaminga, razmotriti produljenje primjene količine prometa dodijeljene u okviru pravedne uporabe na odgovarajuće razdoblje ⇦. Svakom politikom pravedne uporabe korisnicima ~~davatelja~~ ⌦ pružatelja ⌫ usluga roaminga trebalo bi omogućiti potrošnju količine reguliranih maloprodajnih usluga roaminga po primjenjivoj domaćoj maloprodajnoj cijeni koja je usklađena s njihovim tarifnim planovima.

↓ 2015/2120 uvodna izjava 23. (prilagođeno)

(30) U posebnim i iznimnim okolnostima, ako ~~davatelj~~ ⌦ pružatelj ⌫ usluga roaminga ne može osigurati povrat sveukupnih stvarnih i projiciranih troškova~~e~~ pružanja reguliranih maloprodajnih usluga roaminga iz sveukupnih stvarnih i projiciranih prihoda od pružanja takvih usluga, taj ~~davatelj~~ ⌦ pružatelj ⌫ usluga roaminga trebao bi moći podnijeti zahtjev za odobrenje primjene dodatne naknade s ciljem osiguravanja održivosti svojeg domaćeg modela naplate. Ocjena održivosti domaćeg

modela naplate trebala bi se temeljiti na relevantnim objektivnim čimbenicima koji su svojstveni ~~davatelju~~ ⌦ pružatelju ⌫ usluga roaminga, uključujući objektivne razlike među ~~davateljima~~ ⌦ pružateljima ⌫ usluga roaminga u dotičnoj državi članici i razinu domaćih cijena i prihoda. To može, primjerice, biti slučaj kod paušalnih domaćih maloprodajnih modela operatora sa značajnim negativnim neravnotežama prometa, kada je implicitna domaća jedinična cijena niska, a sveukupni prihodi operatora također su niski u odnosu na teret troškova roaminga~~.~~ ili kada je implicitna jedinična cijena niska, a stvarna ili projicirana potrošnja usluga roaminga visoka. ~~Nakon što se veleprodajna i maloprodajna tržišta roaminga u potpunosti prilagode ujednačavanju roaminga s domaćim razinama cijena i njegovu uključenju kao uobičajene značajke u maloprodajne tarifne planove, očekuje se da više neće dolaziti do takvih iznimnih okolnosti.~~ Kako bi se izbjeglo da domaći model naplate ~~davatelja~~ ⌦ pružatelja ⌫ usluga roaminga postane neodrživ zbog takvih problema u vezi s povratom troškova te tako ~~dovede do~~stvori rizika osjetnog učinka na ~~razvoj~~kretanje domaćih cijena ili tzv. učinaka „prebacivanja tereta”, ~~davatelji~~ ⌦ pružatelji ⌫ usluga roaminga, nakon odobrenja ~~državnog~~ nacionalnog regulatornog tijela, u takvim bi okolnostima trebali moći primijeniti dodatnu naknadu na regulirane maloprodajne usluge roaminga samo u mjeri potrebnoj za povrat svih relevantnih troškova pružanja takvih usluga.

⇩ 2015/2120 uvodna izjava 24. (prilagođeno)

(31) U tu svrhu, troškove nastale za potrebe pružanja reguliranih maloprodajnih usluga roaminga trebalo bi utvrditi uzimajući u obzir stvarne veleprodajne naknade za roaming koje se primjenjuju na izlazni promet roaminga (*outbound roaming traffic*) dotičnog ~~davatelja~~ ⌦ pružatelja ⌫ usluga roaminga koji premašuje njegov ulazni promet roaminga (~~out~~*in**bound*** roaming traffic), kao i uzimajući u obzir opravdani udio koji se odnosi na združene i zajedničke troškove. Prihode ~~iz~~od reguliranih maloprodajnih usluga roaminga trebalo bi odrediti uzimajući u obzir prihode po domaćim razinama cijena koji se mogu pripisati potrošnji reguliranih maloprodajnih usluga roaminga, bilo na temelju jedinične cijene ili kao udio u paušalnoj naknadi koji odražava stvarne i projicirane omjere potrošnje reguliranih maloprodajnih usluga roaminga korisnika u Uniji i domaće potrošnje. Također bi trebalo uzeti u obzir potrošnju reguliranih maloprodajnih usluga roaminga i domaću potrošnju korisnika ~~davateljâ~~ ⌦ pružateljâ ⌫ usluga roaminga kao i razinu tržišnog natjecanja, cijene i prihode na domaćem tržištu te svaki uočljiv rizik da bi roaming po domaćim maloprodajnim cijenama osjetno utjecao na ~~razvoj~~kretanje takvih cijena.

⇩ novo

(32) U Uredbi (EU) br. 531/2012 propisano je da ako pružatelj usluge roaminga primjenjuje dodatnu naknadu za potrošnju reguliranih maloprodajnih usluga roaminga koja premašuje bilo koja ograničenja u okviru bilo koje politike pravedne uporabe, zbroj domaće maloprodajne cijene i bilo koje dodatne naknade koja se primjenjuje na regulirane odlazne pozive u roamingu, regulirane poslane SMS poruke u roamingu ili regulirane podatkovne usluge u roamingu ne smije premašivati 0,19 EUR po minuti, 0,06 EUR po SMS poruci odnosno 0,20 EUR po iskorištenom megabajtu. S obzirom na učinkovito funkcioniranje pravila RLAH-a od 15. lipnja 2017., ta odredba više nije potrebna.

🡻 2015/2120 uvodna izjava 28.
(prilagođeno)
⇨ novo

~~(33)~~ U skladu s načelom da pozivatelj plaća, korisnici pokretnih komunikacija ne plaćaju primanje domaćih poziva u pokretnoj mreži, a trošak završetka poziva u mreži primatelja pokriven je u maloprodajnoj naknadi pozivatelja. Konvergencija cijena završavanja poziva u pokretnoj mreži širom država članica trebala bi omogućiti primjenu istog načela za regulirane maloprodajne pozive u roamingu. ⇨ Na temelju članka 75. stavka 1. Direktive (EU) 2018/1972 Komisija je delegiranim aktom od 18. prosinca 2020. utvrdila jedinstvene maksimalne cijene završavanja glasovnih poziva u pokretnim mrežama u cijeloj Uniji kako bi smanjila regulatorno opterećenje pri dosljednom rješavanju problema tržišnog natjecanja povezanih s veleprodajnim uslugama završavanja poziva unutar Unije. Delegiranim aktom propisano je trogodišnje postupno sniženje: maksimalna cijena završavanja glasovnih poziva treba biti 0,7 centa u 2021., 0,55 centa u 2022., 0,4 centa u 2023. te od 2024. pasti na jedinstvenu maksimalnu cijenu završavanja glasovnih poziva u pokretnim mrežama u cijeloj Uniji od 0,2 centa. ⇦ ~~Međutim, budući da to još uvijek nije slučaj,~~ ~~u~~ U situacijama utvrđenima u ovoj Uredbi u kojima je ~~davateljima~~ ⌦ pružateljima ⌫ usluga roaminga ~~dozvoljeno da primijene~~ dopušteno primjenjivati dodatnu naknadu za regulirane maloprodajne usluge roaminga, dodatna naknada koja se primjenjuje za regulirane dolazne pozive u roamingu ne bi trebala premašivati ~~ponderirani prosjek maksimalnih veleprodajnih cijena završavanja poziva u pokretnoj mreži širom Unije~~ ⇨ jedinstvenu maksimalnu cijenu završavanja glasovnih poziva u pokretnim mrežama u cijeloj Uniji koju je Komisija utvrdila za odgovarajuću godinu u delegiranom aktu kako je propisano člankom 75. Direktive (EU) 2018/1972. Ako Komisija naknadno zaključi da više nije potrebno utvrđivati cijenu završavanja glasovnih poziva u pokretnim mrežama u cijeloj Uniji, nijedna dodatna naknada koja se primjenjuje na regulirane dolazne pozive u roamingu ne bi trebala premašivati cijenu utvrđenu zadnjim delegiranim aktom donesenim na temelju članka 75. Direktive (EU) 2018/1972 ⇦. ~~To se smatra prijelaznim režimom dok Komisija ne riješi to otvoreno pitanje.~~

🡻 2015/2120 uvodna izjava 30.
(prilagođeno)
⇨ novo

(34) ~~Ova Uredba trebala bi predstavljati posebnu mjeru u smislu članka 1. stavka 5. Direktive 2002/21/EZ.~~ ~~Stoga,~~ ~~kada~~ Ako ~~davatelji~~ ⌦ pružatelji ⌫ reguliranih usluga roaminga na razini Unije izmijene svoje maloprodajne tarife za roaming i pripadajuće politike o upotrebi roaminga kako bi se uskladili sa zahtjevima iz ove Uredbe, takve promjene ne bi trebale aktivirati nikakvo pravo za korisnike pokretnih mreža da se na temelju nacionalnih propisa kojima se prenosi ⌦ Direktiva (EU) 2018/1972 ⌫ ~~trenutačni regulatorni okvir za elektroničke komunikacijske mreže i usluge~~ povuku iz svojih ugovora.

⇩ novo

(35) U ugovoru kojim je obuhvaćena bilo koja vrsta regulirane maloprodajne usluge roaminga trebale bi biti navedene glavne karakteristike te regulirane maloprodajne usluge roaminga, uključujući očekivanu kvalitetu usluge. Pružatelj bi trebao iznijeti informacije o relevantnim čimbenicima koji mogu utjecati na kvalitetu usluge kao što su dostupnost određenih tehnologija, pokrivenost ili varijacije zbog vanjskih čimbenika, primjerice topografije.

(36) Korisnici roaminga i domaći operatori ponekad nehotice naprave velike račune zbog netransparentnih informacija o brojevima koji se upotrebljavaju za usluge s posebnom tarifom diljem Unije i veleprodajnih cijena koje se naplaćuju za usluge s posebnom tarifom. Za pozive prema određenim brojevima usluga s posebnom tarifom, primjerice brojevima s posebnom tarifom, brojevima na koje su pozivi besplatni ili brojevima s dijeljenim troškom, vrijede posebne cijene na nacionalnoj razini. Ova se Uredba ne bi trebala primjenjivati na dio tarife koji se naplaćuje za pružanje usluga s posebnom tarifom, nego samo na tarife za povezivanje s takvim uslugama. Ipak, krajnji bi korisnici mogli zbog načela RLAH-a očekivati da troškovi poziva prema takvim brojevima u roamingu ne bi trebali biti ništa veći u odnosu na domaće uvjete. U roamingu, međutim, to nije uvijek tako. Krajnji korisnici imaju veće troškove, čak i kad upućuju pozive na brojeve koji su im u njihovoj državi besplatni. To može izazvati sumnjičavost potrošača prema telefoniranju u roamingu i šokantno visoke račune te tako pokvariti iskustvo istinskog RLAH-a. Glavni je uzrok tome, na maloprodajnoj razini, nedovoljna transparentnost viših naknada koje mogu biti naplaćene zbog poziva na brojeve usluga s posebnom tarifom. Prema tome, trebalo bi uvesti mjere za povećanje transparentnosti uvjeta komunikacije prema brojevima usluga s posebnom tarifom. Zato bi korisnike roaminga trebalo informirati u njihovu ugovoru te, pravodobno i besplatno, obavješćivati i upozoravati da se za pozive prema brojevima usluga s posebnom tarifom mogu naplaćivati dodatne naknade.

🡻 2017/920 uvodna izjava 9. (prilagođeno)

(37) Funkcioniranje~~m~~ veleprodajnih tržištâ roaminga trebalo bi ~~se~~ operatorima omogućiti ~~da osiguraju~~ povrat svih troškova pružanja reguliranih veleprodajnih usluga roaminga, uključujući združene i zajedničke troškove. Time bi se trebalo očuvati poticaje za ulaganja u ~~gostujuće~~ ⌦ posjećene ⌫ mreže i izbjeći narušavanje domaćeg tržišnog natjecanja na posjećenim tržištima ~~koja se posjećuju~~ uzrokovano regulatornom arbitražom operatora koji se koriste pravnim sredstvima za veleprodajni pristup roamingu kako bi se natjecali na domaćim posjećenim tržištima ~~koja se posjećuju~~.

🡻 2017/920 uvodna izjava 13. (prilagođeno)

(38) U pogledu pravila o veleprodajnim naknadama trebalo bi zadržati regulatorne obveze na razini Unije jer postoji rizik da bi se bilo kojom mjerom~~i~~ kojom se omogućuje RLAH diljem Unije bez rješavanja pitanja razine veleprodajnih troškova povezanih s pružanjem veleprodajnih usluga roaminga~~i~~ moglo narušiti unutarnje tržište usluga roaminga i ne bi se poticalo veće tržišno natjecanje. Primjerenom visinom veleprodajnih naknada trebalo bi se olakšati održivo tržišno natjecanje, među ostalim,

za nove subjekte na tržištu, ~~mala i srednja poduzeća i novoosnovana poduzeća~~ ⌦ male i srednje poduzetnike te novoosnovane (*start-up*) poduzetnike ⌫.

↓ 2017/920 uvodna izjava 14.

(39) Maksimalne veleprodajne naknade trebale bi služiti kao zaštitna razina i njima bi se trebalo osigurati da operatori ostvare povrat svojih troškova, uključujući združene i zajedničke troškova. ~~Njima bi se također trebalo~~ Trebale bi i omogućiti rašireno održivo pružanje RLAH-a uz istovremeno ostavljanje prostora za tržišne pregovore između operatora.

↓ 531/2012 uvodna izjava 52. (prilagođeno)

(40) Praksa nekih operatora pokretne mreže da obračunavaju i naplaćuju pružanje poziva u roamingu na veleprodajnoj razini na temelju najmanjih obračunskih razdoblja od najviše 60 sekundi, za razliku od obračunskih razdoblja na temelju sekunde koja se uobičajeno primjenjuju za druge veleprodajne naknade za ~~međusobno povezivanje~~ ⌦ međupovezivanje ⌫ , dovodi do narušavanja tržišnog natjecanja između navedenih operatora i operatora koji primjenjuju drukčije načine obračuna i naplate te šteti dosljednoj primjeni maksimalnih veleprodajnih naknada ~~uvedenih~~ ⌦ utvrđenih ⌫ ovom Uredbom. Štoviše, ~~ona predstavlja dodatnu naknadu~~ to je dodatna naknada koja, ~~zbog povećanja veleprodajnih troškova~~ time što povećava veleprodajne troškove, ima negativne posljedice na određivanje cijena govornih usluga u roamingu na maloprodajnoj razini. Stoga ~~se~~ bi od operatora pokretne mreže trebalo zahtijevati da pružanje reguliranih poziva u roamingu na veleprodajnoj razini obračunavaju i naplaćuju na temelju sekunde.

↓ 531/2012 uvodna izjava 64.

(41) Kako bi maksimalne naknade za veleprodajne SMS usluge u roamingu bile bliže razinama koje odražavaju osnovne troškove pružanja usluga i kako bi se omogućio razvoj tržišnog natjecanja na maloprodajnoj razini, maksimalne veleprodajne naknade za regulirane SMS usluge trebalo bi postupno smanjivati.

↓ 531/2012 uvodna izjava 11. (prilagođeno)

~~Uredba (EZ) br. 717/2007 nije izolirana mjera, već se njom dopunjuju i podupiru, u onoj mjeri u kojoj se odnosi na roaming na razini Unije, pravila propisana regulatornim okvirom za elektroničke komunikacije iz 2002. Navedenim se okvirom državnim regulatornim tijelima nisu osigurali dostatni alati za poduzimanje učinkovitih i odlučnih mjera u vezi s određivanjem cijena usluga roaminga u Uniji te zbog toga nije osigurano nesmetano funkcioniranje unutarnjeg tržišta usluga roaminga. Uredba (EZ) br. 717/2007 bila je odgovarajuće sredstvo za ispravljanje te situacije.~~

⇩ novo

(42) Kako bi korisnici roaminga imali neometan i djelotvoran besplatan pristup hitnim službama, posjećene mreže ne bi trebale pružateljima usluga roaminga naplaćivati nikakve veleprodajne naknade za takvu komunikaciju prema hitnim službama.

🡻 531/2012 uvodna izjava 82. (prilagođeno)
⇨ novo

(43) Kako bi se poboljšala transparentnost maloprodajnih cijena usluga roaminga i pomoglo korisnicima roaminga u donošenju odluke o uporabi mobilnih uređaja tijekom boravka u inozemstvu, ~~davatelji~~ ⌦ pružatelji ⌫ pokretnih komunikacijskih usluga trebaju~~u~~li bi ~~svojim korisnicima roaminga besplatno dati informacije~~ svoje korisnike roaminga besplatno informirati o naknadama za roaming koje se na njih primjenjuju kad koriste usluge roaminga u posjećenoj državi članici. Budući da određene skupine korisnika mogu biti dobro informirane o naknadama za roaming, ~~davatelji~~ ⌦ pružatelji ⌫ usluga roaminga trebaju~~u~~li bi osigurati mogućnost jednostavnog isključivanja ~~ove automatske usluge davanja obavijesti~~ te usluge automatskih poruka. ⇨ Usto, korisnicima roaminga trebalo bi poslati tekstualnu poruku s poveznicom na internetsku stranicu s podrobnim informacijama o vrstama usluga (pozivi i SMS-ovi) za koje bi troškovi mogli biti veći. ⇦ Štoviše, ~~davatelji~~ ⌦ pružatelji ⌫ usluga trebaju~~u~~li bi korisnicima na zahtjev, pod uvjetom da se potonji nalaze u Uniji, aktivno i besplatno dati dodatne informacije o naknadama po minuti, po SMS-u ili po megabajtu podataka~~,~~ (uključujući PDV)~~,~~ za odlazne i dolazne govorne pozive te za slanje i primanje SMS-a, MMS-a i ~~drugih podatkovnih komunikacijskih usluga~~ druge podatkovne komunikacijske usluge u posjećenoj državi članici.

🡻 2015/2120 uvodna izjava 31. (prilagođeno)

(44) ~~Kako bi se ojačala prava korisnika roaminga utvrđena u Uredbi (EU) br. 531/2012, u ovoj Uredbi trebali bi se u odnosu na regulirane maloprodajne usluge roaminga utvrditi posebni zahtjevi u vezi s transparentnošću usklađeni s posebnim uvjetima u vezi s tarifom i količinom~~ Za regulirane maloprodajne usluge roaminga u ovoj bi Uredbi trebalo utvrditi posebne zahtjeve u pogledu transparentnosti koji su usklađeni s posebnim tarifnim i količinskim uvjetima, ~~koji se trebaju primjenjivati nakon što se ukinu~~ ⌦ a koji će se primjenjivati nakon ukidanja ⌫ ~~maloprodajne dodatne naknade~~ maloprodajnih dodatnih naknada za roaming. Posebice ~~je potrebno predvidjeti~~ bi trebalo omogućiti pravovremeno i besplatno slanje obavijesti korisnicima roaminga o ~~primjenjivoj~~ politici pravedne uporabe~~, kada je u potpunosti potrošena primjenjiva količina pravedne uporabe~~ koja se primjenjuje nakon što potroše količinu reguliranih govornih, SMS ili podatkovnih usluga u roamingu koja se smatra pravednom uporabom, o svakoj dodatnoj naknadi i o akumuliranoj potrošnji reguliranih podatkovnih usluga u roamingu.

↓ 531/2012 uvodna izjava 58. (prilagođeno)

(45) Korisnici koji žive u graničnim regijama ne bi trebali primati nepotrebno visoke račune zbog nenamjernog roaminga. ~~Davatelji~~ ⌦ Pružatelji ⌫ usluga roaminga stoga ~~trebaju~~ bi trebali poduzeti razumne korake kako bi zaštitili korisnike od naknada za roaming nastalih dok se ~~korisnici~~ nalaze ~~na državnom području svoje države članice~~ u svojoj državi članici. ~~Navedeno treba~~ To bi trebalo uključivati odgovarajuće mjere informiranja ~~kako bi se korisnicima omogućilo aktivno sprečavanje takvih slučajeva~~ da korisnici mogu aktivno sprečavati takve slučajeve nenamjernog roaminga. ~~Državna~~ Nacionalna regulatorna tijela ~~trebaju biti na oprezu u pogledu situacija~~ trebala bi paziti na situacije u kojima su korisnici suočeni s plaćanjem naknada za roaming dok se još ~~uvijek~~ nalaze na području svoje države članice i ~~trebaju~~ poduz~~e~~imati odgovarajuće mjere za ublažavanje problema.

↓ 531/2012 uvodna izjava 84. (prilagođeno)

(46) Štoviše, trebalo bi ~~uvesti~~ ⌦ utvrditi ⌫ mjere za ~~poboljšanje~~ ⌦ osiguranje ⌫ transparentnosti maloprodajnih naknada za sve podatkovne usluge u roamingu, posebno kako bi se uklonio problem „šokantnih računa” koji ~~predstavlja~~ je prepreka~~u~~ nesmetanom funkcioniranju unutarnjeg tržišta, i za pružanje alata korisnicima roaminga potrebnih za praćenje i nadzor vlastitih troškova podatkovnih usluga u roamingu. Jednako tako, ne bi trebale postojati prepreke za pojavu aplikacija ili tehnologija koje mogu biti zamjena za usluge roaminga ili alternativa uslugama roaminga, ~~kao što je~~ ⌦ što obuhvaća i ⌫ Wi-Fi.

↓ 531/2012 uvodna izjava 87. (prilagođeno)

(47) Povrh toga, kako bi se izbjegli šokantni računi, ~~davatelji~~ ⌦ pružatelji ⌫ usluga roaminga treba~~ju~~li bi utvrditi jedno ili više maksimalnih financijskih i/ili količinskih ograničenja za nepodmirene obveze za podatkovne usluge u roamingu, izražene u valuti u kojoj se usluge obračunavaju i naplaćuju korisniku roaminga, koja trebaju besplatno ~~i uz odgovarajuću obavijest~~ u odgovarajućoj obavijesti ponuditi svim svojim korisnicima roaminga u obliku koji im omogućuje ~~naknadnu provjeru~~ ponovni uvid kad se ~~korisnici~~ približe tom ograničenju. Nakon što dosegnu maksimalno ograničenje, korisnici više ne bi trebali ~~trebaju~~ primati navedene usluge niti bi im se one treba~~ju~~le naplaćivati osim ako posebno ne zatraže daljnje pružanje navedenih usluga u skladu s uvjetima iz obavijesti. U tom slučaju korisnici bi trebali ~~trebaju~~ primiti besplatnu potvrdu u obliku koji im omogućuje ~~naknadnu provjeru~~ ponovni uvid. Korisnici roaminga trebali bi ~~trebaju~~ imati mogućnost u razumnom roku izabrati bilo koje od navedenih maksimalnih financijskih ili količinskih ograničenja ili se odlučiti da neće imati takvo ograničenje. Osim ako ne navedu drukčije, korisnike bi trebalo ~~trebaju~~uključiti u sustav zadanog ograničenja.

↓ 531/2012 uvodna izjava 88. (prilagođeno)

~~(48)~~ Na navedene mjere ~~u vezi s transparentnošću~~ za transparentnost trebalo bi gledati kao na minimalne zaštitne mjere za korisnike roaminga i njima se ~~davatelje~~ ⌦ pružatelje ⌫ usluga roaminga ne bi trebalo ~~treba~~ sprečavati da ~~svojim~~ korisnicima ~~ponude raspon drugih pogodnosti koje im pomažu~~ nude druge mogućnosti koje im mogu pomoći u predviđanju i nadzoru troškova podatkovnih usluga u roamingu. ~~Na primjer, mnogi davatelji usluga roaminga razvijaju nove paušalne ponude za roaming na maloprodajnoj razini kojima se omogućuje podatkovni roaming po određenoj cijeni u određenom razdoblju do količinskog ograničenja za „pravednu uporabu”. Jednako tako, davatelji usluga roaminga razvijaju sustave koji korisnicima roaminga u realnom vremenu pružaju ažurirane podatke o nakupljenim nepodmirenim obvezama za podatkovne usluge u roamingu. Kako bi se osiguralo nesmetano funkcioniranje unutarnjeg tržišta, razvoj na domaćim tržištima treba se odražavati u usklađenim pravilima.~~

↓ 531/2012 uvodna izjava 89. (prilagođeno)

(49) Korisnici tarifa za unaprijed plaćene usluge mogu također dobiti šokantne račune za ~~uporabu~~ korištenje podatkovnih usluga u roamingu. Zbog toga bi se odredbe o ~~graničnoj vrijednosti na kojoj se prestaje pružati usluga treba~~ ⌦ ograničenju pružanja usluge ⌫ trebale~~ju~~ primjenjivati i na ~~ove~~ te korisnike.

↓ 531/2012 uvodna izjava 90. (prilagođeno)
⇨ novo

(50) Postoje znatne razlike između reguliranih tarifa za roaming u Uniji i tarifa za roaming koje se naplaćuju korisnicima prilikom putovanja izvan Unije, ~~i~~ koje su bitno više od cijena u Uniji, ⇨ gdje se dodatne naknade za roaming primjenjuju samo iznimno nakon ukidanja maloprodajnih naknada za roaming ⇦ . Budući da ne postoji dosljedan pristup mjerama za transparentnost i zaštitu u vezi s roamingom izvan Unije, potrošači nisu sigurni u svoja prava, što ih često odvraća od ~~uporabe~~ korištenja pokretnih usluga u inozemstvu. Pružanjem transparentnih informacija korisnicima se može pomoći ne samo u donošenju odluke o tome kako koristiti mobilne uređaje tijekom putovanja u inozemstvu, (u Uniji i izvan nje), već i u izboru ~~davatelja~~ ⌦ pružatelja ⌫ usluga roaminga. Stoga je potrebno riješiti problem nedostatka transparentnosti i zaštite potrošača primjenom određenih mjera za transparentnost i zaštitu i na usluge roaminga koje se pružaju izvan Unije. Navedenim bi se mjerama ~~olakšalo~~ ⌦ trebalo olakšati ⌫ tržišno natjecanje i poboljšati funkcioniranje unutarnjeg tržišta.

↓ 531/2012 uvodna izjava 91. (prilagođeno)

(51) Ako operator ~~gostujuće~~ ⌦ posjećene ⌫ mreže u posjećenoj ⌦ trećoj ⌫zemlji ~~izvan Unije~~ ne dopušta davatelju usluga roaminga ~~nadzor nad prometom~~ praćenje prometa njegovih korisnika u realnom vremenu, ~~davatelj~~ ⌦ pružatelj ⌫ usluga

roaminga ne bi trebao biti obvezan osigurati maksimalna financijska ili količinska ograničenja za zaštitu potrošača.

⇩ novo

(52) Pružatelji usluga roaminga trebali bi obavijestiti korisnike roaminga o mogućnosti besplatnog pristupa hitnim službama pozivom na jedinstveni europski broj za hitne službe 112 i alternativnim načinima komunikacije prema tim službama. Alternativni načini pristupa omogućuju korisnicima roaminga, osobito onima s invaliditetom, da s hitnim službama komuniciraju na načine koji nisu pozivi. Primjerice, alternativni načini pristupa mogu se izvesti aplikacijama za hitne slučajeve, tekstualnim porukama ili tekstualnim ili cjelokupnim razgovorom u stvarnom vremenu u skladu s člankom 4. Direktive (EU) 2019/882 Europskog parlamenta i Vijeća[72].

(53) Numeracijski rasponi, među ostalim i za usluge s posebnom tarifom, utvrđeni su u nacionalnim planovima numeriranja i nisu usklađeni na razini Unije. Operatori zato možda ne mogu unaprijed prepoznati numeracijske raspone za usluge s posebnom tarifom u svim zemljama. Na numeracijske raspone za usluge s posebnom tarifom primjenjuju se posebni cjenovni uvjeti na nacionalnoj razini i cijene završavanja poziva za njih često nisu regulirane. Premda pružatelji usluga roaminga to shvaćaju, i dalje se može dogoditi da plaćaju neočekivano visoke veleprodajne naknade. Operatori, međutim, ne mogu doskočiti tom problemu kad je posrijedi roaming jer nemaju podatke o numeraciji za usluge s posebnom tarifom u cijeloj Uniji. Kako bi se taj problem riješio, BEREC bi trebao uspostaviti i održavati jedinstvenu i zaštićenu bazu podataka na razini Unije s numeracijskim rasponima za usluge s posebnom tarifom. Ta je baza zamišljena kao alat za transparentnost koji će nacionalnim regulatornim tijelima i operatorima omogućiti izravan pristup informacijama o tome koji numeracijski rasponi mogu uzrokovati više troškove (cijene završavanja poziva) u svim državama članicama. Riječ je o nužnom međukoraku za povećanje transparentnosti na maloprodajnoj razini jer bi se mogao upotrebljavati za informiranje korisnika roaminga o vrstama usluga za koje naknade u roamingu mogu biti veće. BEREC bi trebao odrediti postupke kojima nadležna tijela trebaju dostavljati i ažurirati podatke koji se traže na temelju članka 17.

🡻 531/2012 uvodna izjava 92. (prilagođeno)
⇨ novo

(54) ~~Državna~~ Nacionalna regulatorna tijela odgovorna za provedbu zada~~tak~~ća na temelju ~~regulatornog okvira za elektroničke komunikacije iz 2002.~~ ⌦ Direktive (EU) 2018/1972 ⌫ trebala bi ~~trebaju~~ imati ovlasti potrebne za ⇨ praćenje, ⇦ nadzor i izvršenje obveza iz ove Uredbe na svom području. Također bi trebala ~~trebaju~~ pratiti ~~razvoj~~ kretanje cijena govornih i podatkovnih usluga za korisnike roaminga u Uniji uključujući, prema potrebi, posebne troškove u vezi s odlaznim i dolaznim pozivima u roamingu u najudaljenijim regijama Unije i potrebu da se osigura odgovarajući povrat navedenih troškova na veleprodajnom tržištu i da se tehnike za usmjeravanje prometa ne upotrebljavaju za ograničavanje izbora na štetu korisnika. Trebala bi ~~Trebaju~~ osigurati da su ažurirani podaci o primjeni ove Uredbe dostupni zainteresiranim

[72] Direktiva (EU) 2019/882 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2019.o zahtjevima za pristupačnost proizvoda i usluga (SL L 151, 7.6.2019., str. 70.).

stranama i da se rezultati takvog praćenja objavljuju svakih šest mjeseci. Podaci o poslovnim korisnicima, korisnicima unaprijed plaćenih usluga i korisnicima usluga plaćenih po ispostavljenom računu trebali bi se pružati ~~pružaju se~~ odvojeno.

↓ 531/2012 uvodna izjava 93.

(55) Za nacionalni roaming u najudaljenijim regijama Unije, gdje se dozvole za pokretnu telefoniju razlikuju od dozvola izdanih za druge dijelove državnog područja, ~~mogu~~ mogla bi se upotrebljavati ~~smanjenja~~ sniženja cijena jednaka onima koja se primjenjuju na unutarnjem tržištu za usluge roaminga. Provedba ove Uredbe ne ~~treba~~ bi trebala za posljedicu imati manje povoljne uvjete određivanja cijena za korisnike koji upotrebljavaju usluge nacionalnog roaminga u odnosu na korisnike koji upotrebljavaju usluge roaminga na razini Unije. S tim ciljem, ~~državna~~ nacionalna tijela mogu poduzeti dodatne mjere u skladu s pravom Unije.

↓ 2017/920 uvodna izjava 20.
(prilagođeno)

(56) ~~Osiguravajući~~ Uz potrebu čuvanja povjerljivosti poslovnih podataka i radi praćenja i nadzora primjene ⌦ ove ⌫ Uredbe ~~(EU) br. 531/2012~~ i promjena na veleprodajnim tržištima roaminga, nacionalna regulatorna tijela trebala bi biti ovlaštena tražiti informacije o sporazumima o ~~veleprodajnom roamingu~~ veleprodajnim uslugama roaminga u kojima nije predviđena primjena maksimalnih veleprodajnih naknada za roaming. Tim bi tijelima također trebalo biti dopušteno tražiti informacije o donošenju i primjeni uvjeta iz ~~ugovora o veleprodajnom roamingu~~ sporazuma o veleprodajnim uslugama roaminga čija je svrha spriječiti stalni roaming ili zloporabu ili prekomjernu uporabu veleprodajnog pristupa roamingu za potrebe koje nisu pružanje reguliranih usluga roaminga korisnicima ~~davateljâ~~ ⌦ pružateljâ ⌫ usluga roaminga koji putuju Unijom.

↓ 531/2012 uvodna izjava 81.
(prilagođeno)
⇨ novo

(57) Ako ~~davatelji~~ ⌦ pružatelji ⌫ mobilnih usluga ~~pokretne telefonije~~ u Uniji utvrde da su pogodnosti ~~međudjelovanja~~ ⌦ interoperabilnosti ⌫ i ~~povezanosti~~ povezivosti s kraja na kraj mreže za njihove korisnike ugrožene zbog prestanka ili opasnosti od prestanka aranžmana za roaming s operatorima pokretne mreže u drugim državama članicama ili ako svojim korisnicima ne mogu pružati usluge u drugoj državi članici jer nemaju sklopljen sporazum s barem jednim ~~davateljem~~ ⌦ pružateljem ⌫ veleprodajnog pristupa mreži, ~~državna~~ nacionalna regulatorna tijela ~~trebaju~~ trebala bi se, ~~gdje je to potrebno~~ prema potrebi, koristiti ovlastima iz članka 61. ~~5.~~ Direktive ~~o pristupu~~ (EU) 2018/1972 kako bi osigurala odgovarajući pristup i ~~međusobno povezivanje~~ ⌦ međupovezivanje ⌫ ~~i time zajamčila takvu povezanost s kraja na kraj mreže i međudjelovanje usluga~~, uzimajući u obzir ciljeve ⌦ utvrđene u ⌫ članku ~~a~~ 3. ~~8.~~ ~~Okvirne~~ ⌦ te ⌫ direktive, posebno ~~stvaranje~~ ⇨ razvoj ⇦ ~~potpuno djelotvornog~~ unutarnjeg tržišta ~~elektroničkih komunikacijskih usluga~~ ⇨ davanjem prednosti pružanju, dostupnosti i interoperabilnosti paneuropskih usluga te povezivosti s kraja na kraj ⇦ .

↓ 2017/920 uvodna izjava 21. (prilagođeno)

(58) Posebna regulacija cijena koja se primjenjuje na veleprodajne usluge roaminga podrazumijeva da se opća gornja granica Unije primjenjuje na složeni proizvod koji može uključivati i druge ulazne ~~vrijednosti~~ elemente veleprodajnog pristupa roamingu i ~~međusobnog povezivanja~~ ⌦ međupovezivanja ⌫ , uključujući posebno one koje podliježu nacionalnoj ili, ~~po mogućnosti~~ eventualno, prekograničnoj regulaciji. S time u vezi, predviđa se smanjenje razlika u regulaciji tih ulaznih ~~vrijednosti~~ elemenata diljem Unije, posebno zbog ~~eventualnih~~ dodatnih mjera ~~koje se mogu~~ poduzetih u skladu s Direktivom ~~2002/21/EZ Europskog parlamenta i Vijeća[73] (Okvirna direktiva)~~ (EU) 2018/1972 kojima se nastoji osigurati veća usklađenost regulatornih pristupa. U međuvremenu bi trebalo riješiti svaki spor između operatora ~~gostujuće~~ ⌦ posjećene ⌫ mreže i drugih operatora o ~~stopama koje se primjenjuju na te regulirane ulazne vrijednosti nužne~~ cijenama tih reguliranih ulaznih elemenata potrebnih za pružanje veleprodajnih usluga roaminga, uzimajući u obzir mišljenje BEREC-a, ako se ~~s njim savjetovalo~~ tražilo, u skladu s posebnim regulatornim obvezama koje se primjenjuju na roaming te u skladu s ~~Okvirnom direktivom i s direktivama 2002/19/EZ[74], 2002/20/EZ[75], i 2002/22/EZ[76] Europskog parlamenta i Vijeća~~ Direktivom (EU) 2018/1972.

↓ 531/2012 uvodna izjava 94.

~~Kad se utvrđuju pravila o sankcijama koje se primjenjuju u slučajevima povrede ove Uredbe, države članice trebaju, između ostalog, uzeti u obzir mogućnost da davatelji usluga roaminga plaćaju korisnicima, u skladu s nacionalnim pravom, naknadu za svako kašnjenje ili onemogućavanje prelaska alternativnom davatelju usluga roaminga.~~

↓ 2017/920 uvodna izjava 22. (prilagođeno)
⇨ novo

(59) Potrebno je pratiti i redovito preispitivati funkcioniranje veleprodajnih tržišta roaminga i njihov međusobni odnos s maloprodajnim tržištem roaminga, uzimajući u obzir razvoj tržišnog natjecanja te tehnološki razvoj i prometne tokove. ~~U tu bi svrhu Komisija trebala do 15. prosinca 2018. Europskom parlamentu i Vijeću podnijeti privremeno izvješće u kojem sažeto navodi učinke ukidanja maloprodajnih dodatnih naknada za roaming, uzimajući u obzir sva relevantna izvješća BEREC-a.~~ Komisija bi ~~nakon toga~~ trebala ~~podnositi~~ podnijeti ~~dvogodišnja~~ ⇨ dva ⇦ izvješća Europskom

[73] ~~Direktiva 2002/21/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7. ožujka 2002. o zajedničkom regulatornom okviru za elektroničke komunikacijske mreže i usluge (Okvirna direktiva) (SL L 108, 24.4.2002., str. 33.).~~

[74] ~~Direktiva 2002/19/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7. ožujka 2002. o pristupu i međusobnom povezivanju elektroničkih komunikacijskih mreža i pripadajuće opreme (Direktiva o pristupu) (SL L 108, 24.4.2002., str. 7.).~~

[75] ~~Direktiva 2002/20/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7. ožujka 2002. o ovlaštenju u području elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga (Direktiva o ovlaštenju) (SL L 108, 24.4.2002., str. 21.).~~

[76] ~~Direktiva 2002/22/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7. ožujka 2002. o univerzalnoj usluzi i pravima korisnika u vezi s elektroničkim komunikacijskim mrežama i uslugama (Direktiva o univerzalnoj usluzi) (SL L 108, 24.4.2002., str. 51.).~~

parlamentu i Vijeću. ~~Prvo takvo izvješće trebalo bi se podnijeti do 15. prosinca 2019. godine.~~ Komisija bi u svojim ~~dvogodišnjim~~ izvješćima trebala posebno ocijeniti utječe li RLAH na ~~razvoj~~ promjene tarifnih modela koji su dostupni na maloprodajnom tržištu. To bi s jedne strane trebalo uključivati procjenu eventualnog uvođenja tarifnih modela koji obuhvaćaju samo domaće usluge i u potpunosti isključuju maloprodajne usluge roaminga, što dovodi u pitanje osnovni cilj RLAH-a, a s druge strane procjenu eventualne smanjene dostupnosti neograničenih tarifnih modela, što bi također moglo ~~predstavljati~~ značiti gubitak za potrošače i dovesti u pitanje ciljeve jedinstvenog digitalnog tržišta. U ~~dvogodišnjim~~ izvješćima Komisije trebalo bi osobito analizirati u kojoj su mjeri nacionalna regulatorna tijela odobrila izvanredne maloprodajne dodatne naknade za roaming, sposobnost~~i~~ operatora domaće mreže da ~~za~~održe svoje domaće modele naplaćivanja i sposobnost operatora ~~gostujuće~~ ⌦ posjećene ⌫ mreže da nadoknade stvarno nastale troškove pružanja reguliranih veleprodajnih usluga roaminga. ⇨ Usto, u izvješćima Komisije trebalo bi ocijeniti kako je, na veleprodajnoj razini, osiguran pristup različitim tehnologijama i generacijama mreže, stupanj korištenja platformi za trgovanje i sličnih instrumenata za trgovanje prometom na veleprodajnoj razini, razvoj roaminga za komunikaciju između strojeva, kontinuirane probleme na maloprodajnoj razini s uslugama s posebnom tarifom te primjenu mjera na komunikaciju prema hitnim službama ⇦. Kako bi se omogućilo takvo izvješćivanje s ciljem ocjene kako se tržišta roaminga prilagođavaju pravilima RLAH-a, trebalo bi prikupiti dovoljno podataka o funkcioniranju tih tržišta nakon ~~provedbe~~ uvođenja tih pravila.

↓ 2017/920 uvodna izjava 23.
(prilagođeno)
⇨ novo

(60) Kako bi mogao procjenjivati razvoj tržišnog natjecanja na tržištima roaminga u cijeloj Uniji i redovito izvješćivati o promjenama stvarnih veleprodajnih naknada za roaming za neuravnoteženi promet između pružatelja usluga roaminga, BEREC bi trebao prikupljati podatke od nacionalnih regulatornih tijela o stvarnim naknadama koje se primjenjuju na uravnotežen i neuravnotežen promet. BEREC bi također trebao prikupljati podatke o slučajevima kad su stranke sporazuma o ~~veleprodajnom roamingu~~ veleprodajnim uslugama roaminga odlučile da neće primjenjivati maksimalne veleprodajne naknade za roaming ili su na veleprodajnoj razini provele mjere čiji je cilj spriječiti stalni roaming ili zloporabu ili prekomjernu uporabu veleprodajnih pristupa roamingu za potrebe koje nisu pružanje reguliranih usluga roaminga korisnicima ~~davatelja~~ ⌦ pružatelja ⌫ usluga roaminga tijekom povremenih putovanja tih korisnika unutar Unije. Na temelju prikupljenih podataka ⇨ dovoljne zrnatosti ⇦BEREC bi trebao redovito izvješćivati o odnosu između maloprodajnih cijena, veleprodajnih naknada i veleprodajnih troškova za usluge roaminga. ⇨ BEREC bi trebao prikupljati i podatke potrebne da se omogući praćenje elemenata koji se ocjenjuju na temelju članka 21. stavka 1. ove Uredbe. ⇦

↓ 2017/920 uvodna izjava 24.
(prilagođeno)

(61) Komisija, BEREC i relevantna nacionalna regulatorna tijela trebali bi osigurati potpunu povjerljivost poslovnih podataka pri razmjeni informacija za potrebe preispitivanja, praćenja i nadziranja primjene ⌦ ove ⌫ Uredbe ~~(EU) br. 531/2012~~.

Stoga poštovanje zahtjeva u pogledu povjerljivosti poslovnih podataka ne bi smjelo sprječavati nacionalna regulatorna tijela da pravovremeno razmjenjuju povjerljive informacije u te svrhe.

⇩ novo

(62) Kako bi se osiguralo da se maksimalne veleprodajne naknade temelje na nedavnim i ažuriranim podacima, Komisiji bi trebalo, u skladu s člankom 290. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, delegirati ovlast za donošenje akata radi izmjene maksimalnih veleprodajnih naknada koje operator posjećene mreže može naplatiti pružatelju usluga roaminga za pružanje reguliranih govornih, SMS ili podatkovnih usluga u roamingu putem te posjećene mreže. Ovom Uredbom trebali bi se utvrditi detaljni kriteriji i parametri na temelju kojih se određuje vrijednost tih maksimalnih veleprodajnih naknada. Posebno je važno da Komisija tijekom svojeg pripremnog rada provede odgovarajuća savjetovanja, uključujući ona na razini stručnjaka, te da se ta savjetovanja provedu u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva[77] od 13. travnja 2016. Osobito, s ciljem osiguravanja ravnopravnog sudjelovanja u pripremi delegiranih akata, Europski parlament i Vijeće primaju sve dokumente istodobno kad i stručnjaci iz država članica te njihovi stručnjaci sustavno imaju pristup sastancima stručnih skupina Komisije koji se odnose na pripremu delegiranih akata.

🡻 531/2012 uvodna izjava 95. i 2015/2120 uvodna izjava 34. (prilagođeno)
⇨ novo

(63) Budući da ciljeve ove Uredbe, odnosno ~~uspostavljanje zajedničkog pristupa kojim se osigurava da korisnici javnih pokretnih komunikacijskih mreža tijekom putovanja u Uniji ne plaćaju prekomjerne cijene usluga roaminga na razini Unije i istodobno ostvaruje visoka razina zaštite potrošača kroz jačanje tržišnog natjecanja između davatelja usluga roaminga,~~ ⇨ omogućivanje zajedničkog pristupa kojim se osigurava da korisnici javnih pokretnih komunikacijskih mreža tijekom putovanja u Uniji ne plaćaju prekomjerne cijene usluga roaminga na razini Unije u usporedbi s konkurentnim nacionalnim cijenama, uz istodobno povećanje transparentnosti i osiguravanje održivosti pružanja maloprodajnih usluga roaminga po domaćim cijenama te iskustvo istinskog RLAH-a u smislu kvalitete usluge i pristupa hitnim službama tijekom roaminga, ⇦ države članice ne mogu ostvariti u dovoljnoj mjeri ~~ostvariti~~ ~~na siguran, usklađen i pravodoban način i da ih je~~ ⌦ , nego ⌫ se ~~stoga~~ ~~lakše~~ mogu na bolji način ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere~~,~~ u skladu s načelom supsidijarnosti ~~kako je određeno~~ utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti~~, kako je određeno u navedenom~~ utvrđenim u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje ~~navedenih~~ tih ciljeva.

---

[77] SL L 123, 12.5.2016., str. 1.

↓ 2017/920 uvodna izjava 27.

~~(64)~~ Ovom Uredbom poštuju se temeljna prava i načela priznata u Povelji Europske unije o temeljnim pravima~~.~~;

↓ 2015/2120 uvodna izjava 35.

(65) Provedeno je savjetovanje s Europskim nadzornikom za zaštitu podataka u skladu s člankom 42. ~~28. stavkom 2.~~ Uredbe (EU) 2018/1725[78] ~~(EZ) br. 45/2001~~[79] Europskog parlamenta i Vijeća ~~[9] te je on dao svoje mišljenje 24. studenoga 2013.~~,

↓ 531/2012 uvodna izjava 12.

~~Regulatoran okvir za elektroničke komunikacije iz 2002. oslanja se na načelo da se regulatorne obveze ex ante trebaju odrediti samo ako ne postoji učinkovito tržišno natjecanje te je njime predviđen proces periodične analize tržišta i preispitivanja obveza koji provode državna regulatorna tijela i koji vodi određivanju obveza ex ante operatorima za koje je određeno da imaju značajnu tržišnu snagu. Elementi koji čine navedeni proces uključuju definiranje mjerodavnih tržišta u skladu s Preporukom Komisije o mjerodavnim tržištima proizvoda i usluga u području elektroničkih komunikacija koja podliježu regulaciji ex ante u skladu s Direktivom 2002/21/EZ[80], (dalje u tekstu „Preporuka"), analizu definiranih tržišta na temelju smjernica Komisije za analizu tržišta i ocjenjivanje značajne tržišne snage u skladu s regulatornim okvirom Unije za elektroničke komunikacijske mreže i usluge[81], imenovanje operatora sa značajnom tržišnom snagom i određivanje obveza ex ante imenovanim operatorima.~~

↓ 531/2012 uvodna izjava 13. (prilagođeno)

~~U Preporuci je veleprodajno nacionalno tržište međunarodnog roaminga u javnim pokretnim mrežama određeno kao mjerodavno tržište koje podliježe regulaciji ex ante. Međutim, analiza veleprodajnih nacionalnih tržišta međunarodnog roaminga, koju su provela državna regulatorna tijela, pojedinačno i u sklopu Europske skupine regulatora, (ERG-a), ili njezina nasljednika, Tijela europskih regulatora za elektroničke komunikacije, (BEREC), uspostavljenog Uredbom (EZ) br. 1211/2009 Europskog parlamenta i Vijeća[82], pokazala je da državna regulatorna tijela još uvijek ne mogu učinkovito riješiti pitanje visokih veleprodajnih cijena roaminga na razini Unije zbog poteškoća u određivanju poduzeća sa značajnom~~

[78] Uredba (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2018. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 45/2001 i Odluke br. 1247/2002/EZ (SL L 295, 21.11.2018., str. 39.).

[79] ~~Uredba (EZ) br. 45/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. prosinca 2000. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama i tijelima Zajednice i o slobodnom kretanju takvih podataka (SL L 8, 12.1.2001., str. 1.).~~

[80] ~~SL L 114, 8.5.2003., str. 45.~~

[81] ~~SL C 165, 11.7.2002., str. 6.~~

[82] ~~Uredba (EZ) br. 1211/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2009. o osnivanju Tijela europskih regulatora za elektroničke komunikacije (BEREC) i Ureda (SL L 337, 18.12.2009., str. 1.).~~

~~tržišnom snagom s obzirom na specifične okolnosti međunarodnog roaminga, uključujući njegovu prekograničnu prirodu. Nakon stupanja na snagu Uredbe (EZ) br. 717/2007 tržište roaminga povučeno je iz revidirane Preporuke[83].~~

↓ 531/2012 uvodna izjava 15.

~~U skladu s navedenim, države su članice pod pritiskom da poduzmu mjere za rješavanje pitanja visine naknada za međunarodni roaming, ali mehanizam za regulatornu intervenciju ex ante državnih regulatornih tijela, koji je predviđen regulatornim okvirom za elektroničke komunikacije iz 2002., pokazao se nedovoljnim da navedenim tijelima omogući odlučno djelovanje u interesu potrošača u ovom posebnom području.~~

↓ 531/2012 uvodna izjava 16. (prilagođeno)

~~Nadalje, u rezoluciji o regulaciji i tržištima europskih elektroničkih komunikacija[84] Europski je parlament pozvao Komisiju da razvije nove inicijative za smanjenje visokih troškova prekograničnog telefonskog prometa u pokretnoj mreži, a Europsko je vijeće 23. i 24. ožujka 2006. zaključilo da su usmjerene, učinkovite i ciljevite politike u području informacijske i komunikacijske tehnologije, (IKT), na razini Unije i na nacionalnoj razini ključne za ostvarivanje ciljeva gospodarskog rasta i produktivnosti te u tom kontekstu konstatiralo važnost smanjenja naknada za roaming za konkurentnost.~~

↓ 531/2012 uvodna izjava 17.

~~Cilj regulatornog okvira za elektroničke komunikacije iz 2002. bio je, na temelju tada vidljivih čimbenika, uklanjanje svih prepreka trgovini između država članica u području koje je njime usklađeno, uključujući, između ostalog, i mjere koje su utjecale na naknade za roaming. Međutim, time se ne treba spriječiti donošenje usklađenih pravila u skladu s drugim čimbenicima kako bi se pronašla najučinkovitija sredstva za jačanje tržišnog natjecanja na unutarnjem tržištu usluga roaminga i za ostvarivanje visoke razine zaštite potrošača.~~

↓ 531/2012 uvodna izjava 21. (prilagođeno)

~~Uredba (EZ) br. 717/2007 prestaje važiti 30. lipnja 2012. Prije prestanka njezina važenja Komisija je u skladu s njezinim člankom 11. provela preispitivanje u kojem je morala ocijeniti jesu li ostvareni ciljevi te Uredbe i pregledati razvoj veleprodajnih i maloprodajnih naknada za pružanje govornih, SMS i podatkovnih komunikacijskih usluga korisnicima roaminga. U svom izvješću Europskom parlamentu i Vijeću od 6. srpnja 2011. o ishodu preispitivanja funkcioniranja Uredbe (EZ) br. 717/2007 Komisija je zaključila da je primjereno produljiti primjenu Uredbe (EZ) br. 717/2007 nakon 30. lipnja 2012.~~

---

83 ~~Preporuka Komisije od 17. prosinca 2007. o mjerodavnim tržištima proizvoda i usluga u području elektroničkih komunikacija koja podliježu regulaciji ex ante u skladu s Direktivom 2002/21/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o zajedničkom regulatornom okviru za elektroničke komunikacijske mreže i usluge (SL L 344, 28.12.2007., str. 65.).~~

84 ~~SL C 285 E, 22.11.2006., str. 143.~~

↓ 531/2012 uvodna izjava 22. (prilagođeno)

~~Podaci o razvoju cijena govornih, SMS i podatkovnih usluga u roamingu na razini Unije od stupanja na snagu Uredbe (EZ) br. 717/2007, uključujući posebno podatke koje svaka tri mjeseca prikupljaju državna regulatorna tijela i koji se dostavljaju putem BEREC-a, ne pružaju dokaze koji upućuju na to da je tržišno natjecanje na maloprodajnoj ili veleprodajnoj razini u dovoljnoj mjeri razvijeno i da će vjerojatno biti održivo od lipnja 2012. nadalje bez regulatornih mjera. Navedeni podaci upućuju na to da su maloprodajne i veleprodajne cijene roaminga još uvijek puno veće od domaćih cijena i da su još uvijek jednake graničnim vrijednostima ili grupirane blizu graničnih vrijednosti određenih u Uredbi (EZ) br. 717/2007 pri čemu ispod navedenih graničnih vrijednosti postoji samo ograničeno tržišno natjecanje.~~

↓ 531/2012 uvodna izjava 23. (prilagođeno)

~~Stoga bi prestanak važenja regulatornih zaštitnih mjera 30. lipnja 2012. koje se primjenjuju na usluge roaminga u Uniji na veleprodajnoj i maloprodajnoj razini na temelju Uredbe (EZ) br. 717/2007 za posljedicu imao značajan rizik da bi osnovni nedostatak konkurentskih pritisaka na unutarnjem tržištu usluga roaminga i poticaj davateljima usluga roaminga da maksimalno povećaju svoje prihode od roaminga doveli do maloprodajnih i veleprodajnih cijena roaminga na razini Unije koje ne predstavljaju razuman odraz osnovnih troškova uključenih u pružanje usluge i time bi se ugrozili ciljevi te Uredbe. Regulatornu intervenciju na tržištu usluga roaminga u pokretnoj mreži stoga treba produljiti nakon 30. lipnja 2012. kako bi se osiguralo nesmetano funkcioniranje unutarnjeg tržišta tako da se omogući razvoj tržišnog natjecanja i istodobno potrošačima zajamči da neće plaćati prekomjernu cijenu u usporedbi s konkurentnim državnim cijenama.~~

↓ 531/2012 uvodna izjava 30.

~~Usluge pokretnih komunikacija prodaju se u paketima koji uključuju domaće usluge i usluge roaminga, čime se ograničava izbor korisnika u pogledu usluga roaminga. Takvim se paketima smanjuje transparentnost u vezi s uslugama roaminga jer je teško usporediti pojedinačne stavke unutar paketa. Slijedom toga, još uvijek nije vidljivo tržišno natjecanje između operatora na temelju elemenata roaminga u paketu usluga pokretnih komunikacija. Olakšavanjem dostupnosti roaminga kao samostalne usluge riješili bi se strukturni problemi podizanjem svijesti potrošača o cijenama roaminga i omogućavanjem jasnog izbora potrošača u pogledu usluga roaminga, a time i povećanjem konkurentskog pritiska na strani potražnje. Navedeno će stoga doprinijeti nesmetanom funkcioniranju unutarnjeg tržišta usluga roaminga.~~

↓ 531/2012 uvodna izjava 41.

~~Dok strukturne mjere ne dovedu do dostatnog tržišnog natjecanja na unutarnjem tržištu usluga roaminga na temelju kojeg će se smanjiti veleprodajni troškovi, što će se posljedično odraziti na potrošače, najučinkovitiji i najrazmjerniji pristup reguliranju razine cijena odlaznih i dolaznih poziva unutar Unije je određivanje na razini Unije maksimalne prosječne naknade po minuti na veleprodajnoj razini i ograničavanje naknada na maloprodajnoj razini kroz eurotarifu uvedenu Uredbom (EZ) br. 717/2007, koja je proširena eurotarifom za SMS usluge~~

predviđenom u Uredbi (EZ) br. 544/2009 Europskog parlamenta i Vijeća[85] i koju treba proširiti eurotarifom za podatkovne usluge, predviđenom u ovoj Uredbi. Prosječna veleprodajna naknada treba se primjenjivati između bilo koja dva operatora u Uniji u određenom razdoblju.

↓ 531/2012 uvodna izjava 42.

Privremenu eurotarifu za govorne usluge, eurotarifu za SMS usluge i eurotarifu za podatkovne usluge treba odrediti na zaštitnoj razini, čime se osigurava ne samo očuvanje pogodnosti za potrošače, već i njihovo povećanje u prijelaznom razdoblju provedbe strukturnih mjera i istodobno jamči dovoljna marža davateljima usluga roaminga i potiču konkurentne ponude za roaming po nižim cijenama. U navedenom razdoblju davatelji usluga roaminga trebaju aktivno skretati pozornost potrošača na informacije o eurotarifama i ponuditi ih besplatno svim svojim korisnicima roaminga na jasan i transparentan način.

↓ 531/2012 uvodna izjava 43.

Privremena eurotarifa za govorne usluge, eurotarifa za SMS usluge i eurotarifa za podatkovne usluge koje treba ponuditi korisnicima roaminga trebaju održavati opravdanu maržu u odnosu na veleprodajni trošak pružanja usluga roaminga i istodobno osigurati davateljima usluga roaminga slobodu tržišnog natjecanja kroz oblikovanje različitih ponuda i prilagodbu cjenovnih struktura tržišnim uvjetima i sklonostima potrošača. Takve zaštitne gornje granice trebaju biti postavljene na razinama kojima se ne narušavaju konkurentske prednosti strukturnih mjera i mogu se ukloniti nakon što je strukturnim mjerama dana prilika za ostvarivanje konkretnih dobitaka za potrošače. Ovakav regulatoran pristup ne treba se primjenjivati na dio tarife koji se naplaćuje za pružanje usluga s dodanom vrijednošću, već samo na tarife za povezivanje s takvim uslugama.

↓ 531/2012 uvodna izjava 44.

Navedeni regulatoran pristup treba biti jednostavan za provedbu i praćenje kako bi se na minimum svelo administrativno opterećenje za operatore i davatelje usluga roaminga na koje utječu njegovi zahtjevi i za državna regulatorna tijela zadužena za njegov nadzor i izvršenje. Također treba biti transparentan i odmah razumljiv svim korisnicima usluga pokretnih komunikacija u Uniji. Nadalje, njime se trebaju osigurati sigurnost i predvidljivost za operatore koji pružaju veleprodajne i maloprodajne usluge roaminga. Stoga u ovoj Uredbi treba u monetarnom smislu biti određena razina maksimalne naknade po minuti na veleprodajnoj i maloprodajnoj razini.

↓ 531/2012 uvodna izjava 45.

Pri određivanju takve maksimalne prosječne naknade po minuti na veleprodajnoj razini treba uzeti u obzir različite elemente uključene u obavljanje poziva u roamingu na razini Unije, posebno trošak započinjanja i završavanja poziva preko pokretnih mreža, uključujući i režijske troškove, signalizaciju i prijenos. Najprimjerenija referentna vrijednost za

---

[85] Uredba (EZ) br. 544/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. lipnja 2009. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 717/2007 o roamingu u javnim pokretnim telefonskim mrežama u Zajednici i Direktive 2002/21/EZ o zajedničkom regulatornom okviru za elektroničke komunikacijske mreže i usluge (SL L 167, 29.6.2009., str. 12.).

~~započinjanje i završavanje poziva je prosječna cijena završavanja poziva u pokretnoj mreži za operatore pokretnih mreža u Uniji na temelju podataka koje dostavljaju državna regulatorna tijela i koje objavljuje Komisija. Maksimalnu prosječnu naknadu po minuti utvrđenu ovom Uredbom stoga treba odrediti uzimajući u obzir prosječnu cijenu završavanja poziva u pokretnoj mreži koja služi kao referentna vrijednost za pripadajuće troškove. Maksimalna prosječna naknada po minuti na veleprodajnoj razini treba se smanjivati svake godine kako bi se uzela u obzir smanjenja cijena završavanja poziva u pokretnoj mreži koja povremeno određuju državna regulatorna tijela.~~

↓ 531/2012 uvodna izjava 46.

~~Privremenom eurotarifom za govorne usluge koja se primjenjuje na maloprodajnoj razini treba dati jamstvo korisnicima roaminga da im se neće naplaćivati prekomjerna cijena za regulirane odlazne i dolazne pozive u roamingu i istodobno ostaviti dovoljna marža davateljima usluga roaminga kako bi svojim korisnicima mogli ponuditi različite proizvode.~~

↓ 531/2012 uvodna izjava 47.

~~U prijelaznom razdoblju zaštitnih gornjih granica sve potrošače treba obavijestiti o jednostavnoj tarifi za roaming koja neće premašivati maksimalne naknade i svi potrošači trebaju imati mogućnost izabrati tu tarifu bez dodatnih naknada ili preduvjeta. Opravdanom maržom između veleprodajnih troškova i maloprodajnih cijena treba se osigurati da davatelji usluga roaminga pokriju sve svoje posebne troškove roaminga na maloprodajnoj razini, uključujući odgovarajuće udjele marketinških troškova i subvencija za uređaje, i da im ostane primjeren iznos za ostvarivanje razumne dobiti. Privremena eurotarifa za govorne usluge, eurotarifa za SMS usluge i eurotarifa za podatkovne usluge primjereno su sredstvo kojim se potrošačima osigurava zaštita, a davateljima usluga roaminga fleksibilnost. U skladu s veleprodajnom razinom, maksimalne razine eurotarife za govorne usluge, eurotarife za SMS usluge i eurotarife za podatkovne usluge trebaju se smanjivati svake godine.~~

↓ 531/2012 uvodna izjava 48.

~~U prijelaznom razdoblju zaštitnih gornjih granica treba na jasan i razumljiv način u potpunosti informirati nove korisnike roaminga o rasponu postojećih tarifa za roaming u Uniji, uključujući tarife koje su u skladu s privremenom eurotarifom za govorne usluge, eurotarifom za SMS usluge i eurotarifom za podatkovne usluge. Postojeći korisnici roaminga trebaju imati mogućnost u određenom vremenskom roku izabrati novu tarifu koja je u skladu s privremenom eurotarifom za govorne usluge, eurotarifom za SMS usluge i eurotarifom za podatkovne usluge ili bilo koju drugu tarifu za roaming. Kad je riječ o postojećim korisnicima roaminga koji u navedenom vremenskom roku ne izaberu tarifu, potrebno je razlikovati između korisnika koji su već izabrali određenu tarifu ili paket usluga roaminga prije stupanja na snagu ove Uredbe i onih koji to nisu učinili. Potonjima treba automatski dodijeliti tarifu koja je u skladu s ovom Uredbom. Korisnici roaminga koji već koriste određene tarife ili pakete usluga roaminga koje su izabrali u skladu sa svojim individualnim potrebama trebaju ostati na prethodno izabranoj tarifi ili paketu ako, nakon što ih se podsjeti na postojeće tarifne uvjete i na primjenjive eurotarife, davatelja usluga roaminga obavijeste o svom izboru da žele zadržati tu tarifu. Takve posebne tarife ili paketi usluga roaminga mogu uključivati, na primjer, paušalne cijene roaminga, nejavne tarife, tarife s dodatnim fiksnim naknadama za roaming, tarife s naknadama po minuti koje su niže od maksimalne eurotarife za govorne~~

~~usluge, eurotarife za SMS-usluge i eurotarife za podatkovne usluge ili tarife s naknadama za uspostavu poziva.~~

↓ 531/2012 uvodna izjava 49. (prilagođeno)

~~Budući da ova Uredba treba predstavljati posebnu mjeru u smislu članka 1. stavka 5. Okvirne direktive i budući da se od davatelja usluga roaminga na razini Unije na temelju ove Uredbe može zahtijevati izmjena maloprodajnih tarifa za roaming s ciljem njihova prilagođavanja zahtjevima iz ove Uredbe, takve promjene ne bi trebale dovesti do povlačenja bilo kojeg prava na temelju nacionalnog prava kojem je prenesen regulatoran okvir za elektroničke komunikacije iz 2002. iz ugovora korisnika usluga pokretnih komunikacija.~~

↓ 531/2012 uvodna izjava 50. (prilagođeno)

~~Ovom se Uredbom ne bi trebale dovesti u pitanje inovativne ponude za potrošače koje su povoljnije od privremene eurotarife za govorne usluge, eurotarife za SMS-usluge i eurotarife za podatkovne usluge kako su određene u ovoj Uredbi, već bi se trebale poticati inovativne ponude za korisnike roaminga po nižim cijenama, posebno kao odgovor na dodatan konkurentski pritisak proizišao iz strukturnih odredbi ove Uredbe. Ovom se Uredbom ne zahtijeva ponovno uvođenje naknada za roaming tamo gdje su one u potpunosti ukinute niti se zahtijeva povećanje postojećih naknada za roaming na razinu privremenih zaštitnih graničnih vrijednosti određenih u ovoj Uredbi.~~

↓ 531/2012 uvodna izjava 53. (prilagođeno)

~~ERG, prethodnik BEREC-a, procijenio je da se praksom operatora pokretne mreže da upotrebljavaju obračunski interval veći od jedne sekunde pri obračunu i naplati usluga roaminga na maloprodajnoj razini dodaje 24 % tipičnom računu za eurotarifu za govorne usluge za odlazne pozive i 19 % za dolazne pozive. Također je naveo da navedena povećanja predstavljaju oblik skrivene naknade budući da za većinu potrošača nisu transparentna. Zbog toga je ERG preporučio hitnu mjeru za rješavanje različitih praksi obračuna i naplate na maloprodajnoj razini koje se primjenjuju na eurotarifu za govorne usluge.~~

↓ 531/2012 uvodna izjava 54.

~~Iako je Uredbom (EZ) br. 717/2007 uspostavljen, uvođenjem eurotarife u Uniji, zajednički pristup kojim se osigurava da se korisnicima roaminga ne naplaćuju prekomjerne cijene za regulirane pozive u roamingu, različite prakse objedinjavanja obračuna i naplate koje primjenjuju operatori pokretne mreže ozbiljno ugrožavaju njegovu dosljednu primjenu. Navedeno također znači da usprkos prekograničnoj prirodi usluga roaminga na razini Unije, postoje različiti pristupi u vezi s obračunom i naplatom reguliranih poziva u roamingu kojima se narušavaju konkurentski uvjeti na unutarnjem tržištu.~~

↓ 531/2012 uvodna izjava 55.

~~Stoga treba uvesti zajednički skup pravila o objedinjavanju računa za eurotarifu za govorne usluge na maloprodajnoj razini kako bi se dodatno ojačalo unutarnje tržište i u cijeloj Uniji osigurala jednaka visoka razina zaštite potrošača usluga roaminga na razini Unije.~~

↓ 531/2012 uvodna izjava 56.

~~Od davatelja reguliranih poziva u roamingu na maloprodajnoj razini stoga treba zahtijevati da svojim korisnicima obračunavaju i naplaćuju na temelju sekunde sve pozive na koje se primjenjuje eurotarifa za govorne usluge, pod uvjetom da samo na odlazne pozive mogu primjenjivati početno minimalno obračunsko razdoblje od najviše 30 sekundi. Time će se davateljima usluga roaminga omogućiti pokrivanje svih opravdanih troškova uspostave poziva i osiguravanje fleksibilnosti za tržišno natjecanje kroz ponudu kraćih minimalnih obračunskih razdoblja. U slučaju dolaznih poziva po eurotarifi za govorne usluge nije opravdano nikakvo početno minimalno obračunsko razdoblje budući da se osnovni veleprodajni troškovi naplaćuju na temelju sekunde i da su svi posebni troškovi uspostave poziva već obuhvaćeni cijenama za završavanje poziva u pokretnoj mreži.~~

↓ 531/2012 uvodna izjava 57.

~~Korisnici ne bi trebali plaćati primanje poruka govorne pošte u gostujućoj mreži budući da nemaju utjecaja na trajanje takvih poruka. Ovim se ne trebaju dovesti u pitanje druge primjenjive naknade za govornu poštu, na primjer naknade za preslušavanje takvih poruka.~~

↓ 531/2012 uvodna izjava 59.

~~U pogledu SMS usluga u roamingu postoji značajan rizik, kao i u slučaju govornih poziva u roamingu, da samo određivanje obveza u vezi s veleprodajnim cijenama neće automatski dovesti do smanjenja cijena za maloprodajne korisnike. S druge strane, mjere za smanjenje razine maloprodajnih cijena bez rješavanja pitanja razine veleprodajnih troškova povezanih s pružanjem navedenih usluga mogu dovesti u opasnost položaj nekih davatelja usluga roaminga, posebno manjih davatelja usluga roaminga, zbog povećanja rizika od istiskivanja niskom cijenom.~~

↓ 531/2012 uvodna izjava 60.

~~Nadalje, zbog posebne strukture tržišta usluga roaminga i njegove prekogranične prirode, regulatornim okvirom za elektroničke komunikacije iz 2002. državnim regulatornim tijelima nisu osigurani odgovarajući alati za učinkovito rješavanje problema tržišnog natjecanja koji predstavljaju osnovu visoke razine veleprodajnih i maloprodajnih cijena reguliranih SMS usluga u roamingu. Zbog toga nije osigurano nesmetano funkcioniranje unutarnjeg tržišta i to treba ispraviti.~~

↓ 531/2012 uvodna izjava 61.

~~Stoga treba odrediti regulatorne obveze u pogledu reguliranih SMS usluga u roamingu na veleprodajnoj razini kako bi se uspostavio prihvatljiviji odnos između veleprodajnih naknada i~~

~~osnovnih troškova pružanja usluga i kako bi se na maloprodajnoj razini u prijelaznom razdoblju zaštitili interesi korisnika roaminga dok strukturne mjere ne postanu učinkovite.~~

↓ 531/2012 uvodna izjava 62.

~~Dok strukturne mjere ne dovedu do dostatne razine tržišnog natjecanja na tržištu usluga roaminga, najučinkovitiji i najrazmjerniji pristup reguliranju razine cijena reguliranih SMS usluga u roamingu na veleprodajnoj razini je određivanje maksimalne prosječne naknade po SMS-u poslanom iz gostujuće mreže na razini Unije. Prosječna veleprodajna naknada treba se primjenjivati između bilo koja dva operatora u Uniji u određenom razdoblju.~~

↓ 531/2012 uvodna izjava 63.

~~Maksimalna veleprodajna naknada za regulirane SMS usluge u roamingu treba uključivati sve troškove nastale za davatelja veleprodajnih usluga, uključujući, između ostalog, započinjanje, prijenos i nenamirene troškove završavanja SMS poruka u roamingu u gostujućoj mreži. Stoga veleprodajnim davateljima reguliranih SMS usluga u roamingu treba zabraniti uvođenje posebne naknade za završavanje SMS poruka u roamingu u njihovoj mreži kako bi se osigurala dosljedna primjena pravila utvrđenih ovom Uredbom.~~

↓ 531/2012 uvodna izjava 65. (prilagođeno)

~~U Uredbi (EZ) br. 544/2009 smatralo se da je, u nedostatku strukturnih elemenata za uvođenje tržišnog natjecanja na tržište usluga roaminga, najučinkovitiji i najrazmjerniji pristup reguliranju razine cijena SMS poruka u roamingu u Uniji na maloprodajnoj razini uvođenje zahtjeva za operatore pokretne mreže da svojim korisnicima roaminga ponude eurotarifu za SMS usluge koja ne premašuje utvrđenu maksimalnu naknadu.~~

↓ 531/2012 uvodna izjava 66. (prilagođeno)

~~Dok strukturne mjere ne postanu učinkovite, privremena eurotarifa za SMS usluge treba se održavati na zaštitnoj razini kojom se osigurava očuvanje postojećih pogodnosti za korisnike i istodobno jamči dostatna marža davateljima usluga roaminga i koja bolje odražava osnovne troškove pružanja usluga.~~

↓ 531/2012 uvodna izjava 67. (prilagođeno)

~~Privremena eurotarifa za SMS usluge koja se može ponuditi korisnicima roaminga stoga treba odražavati opravdanu maržu u odnosu na troškove pružanja regulirane SMS usluge u roamingu i istodobno osigurati davateljima usluga roaminga slobodu tržišnog natjecanja kroz oblikovanje različitih ponuda i prilagodbu cjenovnih struktura tržišnim uvjetima i sklonostima potrošača. Takva zaštitna gornja granica treba biti postavljena na razini kojom se ne narušavaju konkurentske prednosti strukturnih mjera i može se ukloniti nakon što strukturne mjere postanu učinkovite. Ovaj se regulatoran pristup ne treba primjenjivati na SMS usluge s dodanom vrijednošću.~~

↓ 531/2012 uvodna izjava 68.

~~Od korisnika roaminga ne treba zahtijevati plaćanje bilo kakve dodatne naknade za primanje reguliranih SMS poruka ili poruka govorne pošte u roamingu u gostujućoj mreži budući da su takvi troškovi završavanja već obuhvaćeni maloprodajnom naknadom koja se naplaćuje za slanje SMS poruka ili poruka govorne pošte u roamingu.~~

↓ 531/2012 uvodna izjava 69. (prilagođeno)

~~Eurotarifa za SMS usluge treba se automatski primjenjivati na sve nove ili postojeće korisnike roaminga koji nisu namjerno izabrali ili namjerno ne izaberu posebnu tarifu za SMS usluge u roaming ili paket usluga roaminga koji uključuje regulirane SMS usluge u roamingu.~~

↓ 531/2012 uvodna izjava 70.

~~SMS poruka je kratka tekstovna poruka i jasno se razlikuje od drugih poruka kao što su MMS poruke ili poruke elektroničke pošte. Kako bi se osiguralo da ova Uredbe ne bude lišena svoje učinkovitosti, i potpuno ostvarivanje njezinih ciljeva, treba zabraniti sve promjene tehničkih parametara SMS poruke u roamingu na temelju kojih bi se razlikovala od domaćih SMS poruka.~~

↓ 531/2012 uvodna izjava 71. (prilagođeno)

~~Podaci koje prikupljaju državna regulatorna tijela ukazuju na postojanje visokih cijena prosječnih veleprodajnih naknada za podatkovne usluge u roamingu koje operatori gostujuće mreže naplaćuju davateljima usluga roaminga korisnika roaminga. Iako se čini da navedene veleprodajne naknade imaju silazni trend, one su još uvijek vrlo visoke u odnosu na osnovne troškove.~~

↓ 531/2012 uvodna izjava 72. (prilagođeno)

~~Postojanost visokih veleprodajnih naknada za podatkovne usluge u roamingu u prvom se redu može pripisati visokim veleprodajnim cijenama koje naplaćuju operatori nepreferencijalnih mreža. Takve su naknade uzrokovane ograničenjima u usmjeravanju prometa zbog kojih nema poticaja za operatore da jednostrano smanje svoje standardne veleprodajne cijene budući da će promet biti primljen bez obzira na naplaćenu cijenu. Zbog toga se veleprodajni troškovi jako razlikuju. U nekim su slučajevima veleprodajne naknade za podatkovne usluge u roamingu koje se primjenjuju na nepreferencijalne mreže šest puta veće od naknada primijenjenih na preferencijalnu mrežu. Navedene prekomjerno visoke veleprodajne naknade za podatkovne usluge u roamingu dovode to znatnog narušavanja konkurentskih uvjeta između operatora pokretne mreže u Uniji koje šteti nesmetanom funkcioniranju unutarnjeg tržišta. Zbog njih je također ograničena mogućnost davatelja usluga roaminga da predvide svoje veleprodajne troškove, a time i da svojim korisnicima osiguraju pakete s transparentnim i konkurentnim maloprodajnim cijenama. S obzirom na ograničenu mogućnost državnih regulatornih tijela za učinkovito rješavanje ovih problema na nacionalnoj razini, treba primjenjivati maksimalnu veleprodajnu naknadu za podatkovne usluge u roamingu. Stoga~~

~~treba odrediti regulatorne obveze u vezi s reguliranim podatkovnim uslugama u roamingu na veleprodajnoj razini kako bi se uspostavio prihvatljiviji odnos između veleprodajnih naknada i osnovnih troškova pružanja usluga i kako bi se na maloprodajnoj razini zaštitili interesi korisnika roaminga.~~

↓ 531/2012 uvodna izjava 73.

~~Davatelji usluga roaminga ne bi trebali korisnicima roaminga naplaćivati nijednu reguliranu podatkovnu uslugu u roamingu osim ako i dok korisnik roaminga ne prihvati pružanje usluge.~~

↓ 531/2012 uvodna izjava 74. (prilagođeno)

~~Područje primjene ove Uredbe treba obuhvaćati pružanje maloprodajnih podatkovnih usluga u roamingu na razini Unije. Posebna obilježja tržišta usluga roaminga, zbog kojih je bilo opravdano donošenje Uredbe (EZ) br. 717/2007 i određivanje obveza operatorima pokretne mreže u vezi s pružanjem govornih poziva i SMS poruka u roamingu na razini Unije, odnose se jednako na pružanje maloprodajnih podatkovnih usluga u roamingu na razini Unije. Kao i u slučaju govornih i SMS usluga u roamingu, podatkovne usluge u roamingu ne kupuju se samostalno na nacionalnoj razini, već čine dio šireg maloprodajnog paketa koji korisnici kupuju od svog davatelja usluga roaminga, čime se ograničavaju konkurentske snage u igri. Jednako tako, zbog prekogranične prirode navedenih usluga, državna regulatorna tijela odgovorna za zaštitu i promicanje interesa korisnika pokretnih usluga s prebivalištem na njihovom području ne mogu nadzirati ponašanja operatora gostujuće mreže smještenih u drugim državama članicama.~~

↓ 531/2012 uvodna izjava 75. (prilagođeno)

~~Kao u slučaju već uvedenih regulatornih mjera za govorne i SMS usluge, dok strukturne mjere ne dovedu do dostatne razine tržišnog natjecanja, najučinkovitiji i najrazmjerniji pristup reguliranju razine cijena maloprodajnih podatkovnih usluga u roamingu na razini Unije u prijelaznom razdoblju je uvođenje zahtjeva za davatelje usluga roaminga da svojim korisnicima roaminga ponude privremenu eurotarifu za podatkovne usluge koja ne premašuje utvrđenu maksimalnu naknadu. Eurotarifa za podatkovne usluge treba biti određena na zaštitnoj razini kojom se osigurava zaštita potrošača dok strukturne mjere ne postanu učinkovite i istodobno jamči dostatna marža davateljima usluga roaminga i koja također bolje odražava osnovne troškove pružanja usluga.~~

↓ 531/2012 uvodna izjava 76. (prilagođeno)

~~Privremena eurotarifa za podatkovne usluge koja se može ponuditi korisnicima roaminga stoga treba odražavati opravdanu maržu u odnosu na troškove pružanja reguliranih podatkovnih usluga u roamingu i istodobno osigurati davateljima usluga roaminga slobodu tržišnog natjecanja kroz oblikovanje različitih ponuda i prilagodbu cjenovnih struktura tržišnim uvjetima i sklonostima potrošača. Takva zaštitna gornja granica treba biti postavljena na razini kojom se ne narušavaju konkurentske prednosti strukturnih mjera i može se ukloniti nakon što je strukturnim mjerama dana prilika za ostvarivanje konkretnih i trajnih dobitaka za potrošače. Slično kao i u slučaju pristupa za govorne i SMS usluge u roamingu, s obzirom na~~

~~predviđena smanjenja osnovnih troškova pružanja maloprodajnih podatkovnih usluga u roamingu, maksimalne regulirane naknade za privremenu eurotarifu za podatkovne usluge trebaju slijediti silaznu putanju.~~

↓ 531/2012 uvodna izjava 77. (prilagođeno)

~~Privremena eurotarifa za podatkovne usluge treba se automatski primjenjivati na sve nove ili postojeće korisnike roaminga koji nisu namjerno izabrali ili namjerno ne izaberu posebnu tarifu za podatkovne usluge u roamingu ili paket usluga roaminga koji uključuje regulirane podatkovne usluge u roamingu.~~

↓ 531/2012 uvodna izjava 78. (prilagođeno)

~~Kako bi se osiguralo da potrošači plaćaju podatkovne usluge koje su stvarno upotrijebili i kako bi se izbjegli problemi zapaženi u području govornih usluga nakon uvođenja Uredbe (EZ) br. 717/2007 u vezi sa skrivenim naknadama za potrošače zbog mehanizama obračuna koje primjenjuju operatori, privremena eurotarifa za podatkovne usluge treba se obračunavati i naplaćivati na temelju kilobajta. Takva je naplata u skladu s mehanizmom obračuna koji se već primjenjuje na veleprodajnoj razini.~~

↓ 531/2012 uvodna izjava 79.

~~Davatelji usluga roaminga mogu ponuditi sveobuhvatnu mjesečnu paušalnu cijenu na temelju pravedne uporabe na koju se ne primjenjuju maksimalne naknade i koja može obuhvaćati sve usluge roaminga na razini Unije.~~

↓ 531/2012 uvodna izjava 80. (prilagođeno)

~~Kako bi se osigurala primjena odredbi ove Uredbe na sve korisnike pokretne govorne telefonije, privremeni zahtjevi u vezi s određivanjem maloprodajnih cijena trebaju se primjenjivati bez obzira na to imaju li korisnici roaminga sklopljen ugovor za unaprijed plaćene usluge ili ugovor za usluge plaćene po ispostavljenom računu sa svojim davateljem usluga roaminga i ima li davatelj usluga roaminga vlastitu mrežu, je li pokretni virtualni mrežni operator ili preprodavač usluga pokretne govorne telefonije.~~

↓ 531/2012 uvodna izjava 83. (prilagođeno)

~~Zbog transparentnosti se od davatelja usluga također zahtijeva da prilikom zasnivanja pretplatničkog odnosa i kod svake promjene naknada za roaming daju informacije o naknadama za roaming, posebno o eurotarifi za govorne usluge, eurotarifi za SMS usluge i eurotarifi za podatkovne usluge i o sveobuhvatnoj paušalnoj tarifi ako je imaju u ponudi. Davatelji usluga roaminga trebaju dati informacije o naknadama za roaming primjenjujući odgovarajuća sredstva kao što su računi, internet, televizijsko oglašavanje ili izravna pošta. Sve informacije i ponude trebaju biti jasne, razumljive, usporedive i transparentne u pogledu cijena i svojstava usluga. Oglašavanje ponuda za roaming i stavljanje na tržište za potrošače trebaju biti u potpunosti usklađeni sa zakonodavstvom o zaštiti potrošača, posebno s~~

~~Direktivom 2005/29/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2005. u vezi s nepoštenim poslovnim djelovanjima poduzetnika prema potrošaču na unutarnjem tržištu (Direktiva o nepoštenim poslovnim djelovanjima)[86]. Davatelji usluga roaminga trebaju osigurati da su svi njihovi korisnici roaminga upoznati s dostupnošću reguliranih tarifa u navedenom razdoblju i trebaju poslati jasnu i nepristranu pisanu obavijest navedenim korisnicima u kojoj su opisani uvjeti eurotarife za govorne usluge, eurotarife za SMS usluge i eurotarife za podatkovne usluge i pravo na prelazak na navedene tarife i s njih.~~

↓ 531/2012 uvodna izjava 85.

~~Davatelji usluga roaminga posebno trebaju svojim korisnicima roaminga besplatno dati njihovim potrebama prilagođene informacije o tarifama za podatkovne usluge u roamingu koje se primjenjuju na navedene korisnike svaki put kad prvi put upotrijebe podatkovnu uslugu u roamingu prilikom ulaska u drugu zemlju. Navedene se informacije trebaju poslati na njihov mobilni uređaj na način koji je najprimjereniji za njihovo jednostavno primanje i razumijevanje i tako da im se naknadno može jednostavno pristupiti.~~

↓ 531/2012 uvodna izjava 86.

~~Kako bi se korisnicima olakšalo razumijevanje financijskih posljedica uporabe podatkovnih usluga u roamingu i omogućilo praćenje i nadzor troškova, davatelji usluga roaminga trebaju prije i nakon sklapanja ugovora na odgovarajući način informirati korisnike o naknadama za regulirane podatkovne usluge u roamingu. Takve informacije mogu uključivati primjere približne količine prenesenih podataka, na primjer pri slanju elektroničke pošte ili slike, pretraživanju interneta i uporabi aplikacija za mobilne uređaje.~~

↓ 531/2012 uvodna izjava 96. (prilagođeno)

~~Regulatorne obveze u vezi s veleprodajnim naknadama za govorne, SMS i podatkovne usluge u roamingu trebaju se održavati dok strukturne mjere ne postanu učinkovite i dok se tržišno natjecanje na veleprodajnim tržištima ne razvije u dovoljnoj mjeri. Povrh toga, tržišni trendovi trenutačno pokazuju da će podatkovne usluge postupno postati najvažniji segment usluga i da veleprodajne podatkovne usluge u roamingu trenutačno pokazuju najvišu razinu dinamičnosti, pri čemu su cijene razumno manje od postojećih reguliranih cijena.~~

↓ 531/2012 uvodna izjava 97. (prilagođeno)

~~Zaštitne gornje granice na maloprodajnoj razini trebaju se postaviti na dovoljno visokim razinama kojima se ne narušavaju moguće konkurentske prednosti strukturnih mjera i mogu se potpuno ukloniti jednom kad navedene mjere postanu učinkovite i kad je omogućen razvoj pravog unutarnjeg tržišta. Stoga zaštitne gornje granice na maloprodajnoj razini trebaju slijediti silazni trend i zatim prestati važiti.~~

---

86 ~~SL L 149, 11.6.2005., str. 22.~~

~~Komisija treba preispitati učinkovitost ove Uredbe s obzirom na njezine ciljeve i njezin doprinos provedbi regulatornog okvira za elektroničke komunikacije iz 2002. i nesmetanom funkcioniranju unutarnjeg tržišta. Komisija treba u tom smislu razmotriti njezin učinak na konkurentski položaj davatelja usluga pokretnih komunikacija različitih veličina i iz različitih dijelova Unije, razvoj, trendove i transparentnost maloprodajnih i veleprodajnih naknada, njihov odnos prema stvarnim troškovima, u kojoj su mjeri potvrđene pretpostavke iz analize učinaka priložene ovoj Uredbi, troškove usklađivanja i učinak na ulaganja. Komisija također treba razmotriti, u svjetlu tehnološkog razvoja, dostupnost i kakvoću usluga koje predstavljaju alternativu roamingu (kao što su pristup kroz Wi-Fi).~~

↓ 531/2012 uvodna izjava 98. (prilagođeno)

~~Regulatorne obveze u vezi s veleprodajnim i maloprodajnim naknadama za govorne, SMS i podatkovne usluge u roamingu treba zadržati radi zaštite potrošača sve dok se u potpunosti ne razvije tržišno natjecanje na maloprodajnoj ili veleprodajnoj razini. S tim ciljem Komisija treba do 30. lipnja 2016. procijeniti jesu li ostvareni ciljevi ove Uredbe, uključujući jesu li potpuno provedene strukturne mjere i je li u dovoljnoj mjeri razvijeno tržišno natjecanje na unutarnjem tržištu usluga roaminga. Ako Komisija zaključi da se tržišno natjecanje nije razvilo u dovoljnoj mjeri, Komisija treba podnijeti odgovarajuće prijedloge Europskom parlamentu i Vijeću kako bi se osigurala odgovarajuća zaštita potrošača od 2017.~~

↓ 531/2012 uvodna izjava 99. (prilagođeno)

~~Nakon gore navedenog preispitivanja i kako bi se osiguralo trajno praćenje usluga roaminga u Uniji, Komisija treba svake dvije godine pripremiti izvješće Europskom parlamentu i Vijeću koje uključuje opći sažetak najnovijih trendova u području usluga roaminga i privremenu ocjenu napretka prema ostvarivanju ciljeva ove Uredbe i mogućih alternativnih opcija za njihovo ostvarivanje,~~

↓ 531/2012 uvodna izjava 100. (prilagođeno)

DONIJELI SU OVU UREDBU:

↓ 531/2012 (prilagođeno)

Članak 1.

Predmet i područje primjene

1. Ovom se Uredbom ~~uvodi~~ ⌦ utvrđuje ⌫zajednički pristup kojim se osigurava da korisnici javnih pokretnih komunikacijskih mreža tijekom putovanja u Uniji ne plaćaju prekomjerne cijene usluga roaminga na razini Unije u usporedbi s konkurentnim nacionalnim cijenama za odlazne i dolazne pozive, slanje i primanje SMS poruka te uporabu podatkovnih komunikacijskih usluga s prospajanjem paketa i time doprinosi nesmetanom funkcioniranju unutarnjeg tržišta i istodobno ostvaruje visoka razina zaštite potrošača, potiče tržišno natjecanje i transparentnost na tržištu i nude poticaji za inovacije i izbor potrošača.

↓ 531/2012 (prilagođeno)
⇨ novo

Njome se ~~utvrđuju pravila kojima se omogućava odvojena prodaja reguliranih usluga roaminga od domaćih usluga pokretnih komunikacija i~~ određuju uvjeti za veleprodajni pristup javnim pokretnim komunikacijskim mrežama za pružanje reguliranih usluga roaminga. ~~Njome se također utvrđuju privremena pravila o naknadama koje davatelji usluga roaminga mogu naplaćivati za pružanje reguliranih usluga roaminga za govorne pozive i SMS-poruke nastale ili završene u Uniji i za podatkovne komunikacijske usluge s prospajanjem paketa koje upotrebljavaju korisnici tijekom roaminga u pokretnoj komunikacijskoj mreži u Uniji.~~ Ona se primjenjuje na naknade koje naplaćuju mrežni operatori na veleprodajnoj razini i naknade koje naplaćuju ~~davatelji~~ ⌦ pružatelji ⌫ usluga roaminga na maloprodajnoj razini.

~~2. Odvojena prodaja reguliranih usluga roaminga od domaćih usluga pokretnih komunikacija privremena je nužna mjera za povećanje tržišnog natjecanja kako bi se smanjile tarife za roaming za korisnike i ostvarilo unutarnje tržište usluga pokretnih komunikacija na kojem u konačnici neće biti razlike između nacionalnih tarifa i tarifa za roaming.~~

2~~3~~. Ovom se Uredbom također utvrđuju pravila koja za cilj imaju povećanje transparentnosti ~~cijena~~ i poboljšanje davanja informacija o naknadama korisnicima usluga roaminga.

~~4. Ova Uredba predstavlja posebnu mjeru u smislu članka 1. stavka 5. Okvirne direktive.~~

3~~5~~. Maksimalne naknade određene u ovoj Uredbi izražene su u eurima.

4~~6~~. Ako su maksimalne naknade iz članaka ~~7., 9 i~~ od ⇨ 9. ⇦ do 12. izražene u valutama koje nisu euro, ~~početne granične vrijednosti u skladu s navedenim člancima određuju se u navedenim valutama primjenom referentnih deviznih tečajeva koje je 1. svibnja 2012. objavila Europska središnja banka u *Službenom listu Europske unije*.~~

~~Za naknadne granične vrijednosti predviđene u članku 7. stavku 2., članku 9. stavku 1. i članku 12. stavku 1.~~ ~~revidirane~~ vrijednosti se određuju ⌦ u tim valutama ⌫ primjenom ⇨ prosječnih ⇦ referentnih deviznih tečajeva ~~objavljenih~~ koje ~~1. svibnja~~ ⇨ 15. siječnja, 15. veljače i 15. ožujka ⇦ relevantne kalendarske godine ⌦ u *Službenom listu Europske unije* objavi Europska središnja banka ⌫. Za maksimalne naknade ~~iz članka 7. stavka 2., članka 9. stavka 1. i članka 12. stavka 1.~~ granične vrijednosti u valutama koje nisu euro revidiraju se svake godine od ⇨ 2023. ⇦ ~~2015.~~ Godišnje revidirane granične vrijednosti u tim ~~navedenim~~ valutama primjenjuju se od ~~1. srpnja~~ ⇨ 15. svibnja ⇦ ~~uz uporabu referentnih deviznih tečajeva objavljenih 1. svibnja iste godine~~.

~~7. Ako su maksimalne naknade iz članaka 8., 10. i 13. izražene u valutama koje nisu euro, početne granične vrijednosti u skladu s navedenim člancima određuju se u navedenim valutama primjenom prosjeka referentnih deviznih tečajeva koje je 1. ožujka, 1. travnja i 1. svibnja 2012. objavila Europska središnja banka u *Službenom listu Europske unije*.~~

~~Za naknadne granične vrijednosti predviđene u članku 8. stavku 2., članku 10. stavku 2. i članku 13. stavku 2. revidirane se vrijednosti određuju primjenom prosjeka referentnih deviznih tečajeva objavljenih 1. ožujka, 1. travnja i 1. svibnja relevantne kalendarske godine. Za maksimalne naknade iz članka 8. stavka 2., članka 10. stavka 2. i članka 13. stavka 2. granične vrijednosti u valutama koje nisu euro revidiraju se svake godine od 2015. Godišnje revidirane granične vrijednosti u navedenim valutama primjenjuju se od 1. srpnja uz uporabu prosjeka referentnih deviznih tečajeva objavljenih 1. ožujka, 1. travnja i 1. svibnja iste godine.~~

Članak 2.

Definicije

1. Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se definicije određene u članku 2. ~~Direktive o pristupu, članku 2. Okvirne direktive i članku 2. Direktive o univerzalnoj usluzi~~Direktive (EU) 2018/1972.

2. ~~Osim definicija~~Uz definicije iz stavka 1., primjenjuju se sljedeće definicije:

(a) „~~davatelj~~ ⌦ pružatelj ⌫ usluga roaminga” znači ~~poduzeće~~ ⌦ poduzetnik ⌫ koji~~e~~ korisniku roaminga pruža regulirane maloprodajne usluge roaminga;

(b) „domaći ~~davatelj~~ ⌦ pružatelj ⌫ usluga” znači ~~poduzeće~~ ⌦ poduzetnik ⌫ koji~~e~~ korisniku roaminga pruža domaće usluge pokretnih komunikacija;

~~(c) „alternativni davatelj usluga roaminga” znači davatelj usluga roaminga koji nije domaći davatelj usluga;~~

⬇ 531/2012 (prilagođeno)

(c~~d~~) „domaća mreža” znači javna komunikacijska mreža koja je smještena u državi članici i koju ~~davatelj~~ ⌦ pružatelj ⌫ usluga roaminga upotrebljava za pružanje reguliranih maloprodajnih usluga roaminga korisniku roaminga;

(d~~e~~) „~~gostujuća~~ ⌦ posjećena ⌫ mreža” znači zemaljska javna pokretna komunikacijska mreža koja je smještena u državi članici koja nije država domaćeg ~~davatelja~~ ⌦ pružatelja ⌫ usluga korisnika roaminga i koja korisniku roaminga dopušta odlazne i dolazne pozive, slanje i primanje SMS poruka ili uporabu podatkovnih komunikacija s prospajanjem paketa, u skladu s aranžmanom s operatorom domaće mreže;

(e~~f~~) „roaming na razini Unije” znači da korisnik roaminga upotrebljava mobilni uređaj za odlazne i dolazne pozive unutar Unije, slanje i primanje SMS poruka unutar Unije ili uporabu podatkovnih komunikacija s prospajanjem paketa dok se nalazi u državi članici koja nije država u kojoj je smještena mreža domaćeg ~~davatelja~~ ⌦ pružatelja ⌫ usluga, u skladu s aranžmanom između operatora domaće mreže i operatora ~~gostujuće~~ ⌦ posjećene ⌫ mreže;

(f~~g~~) „korisnik roaminga” znači korisnik ~~davatelja~~ ⌦ pružatelja ⌫ reguliranih usluga roaminga, posredstvom zemaljske javne pokretne komunikacijske mreže smještene u Uniji, kojem je na temelju ugovora ili aranžmana s tim davateljem usluga roaminga dopušten roaming na razini Unije;

(g~~h~~) „regulirani poziv u roamingu” znači pokretni govorni telefonski poziv koji obavlja korisnik roaminga i koji započinje u ~~gostujućoj~~ ⌦ posjećenoj ⌫ mreži i završava u javnoj komunikacijskoj mreži u Uniji ili koji korisnik roaminga primi i koji započinje u javnoj komunikacijskoj mreži u Uniji i završava u ~~gostujućoj~~ ⌦ posjećenoj ⌫ mreži;

(h~~i~~) „SMS poruka” znači kratka tekst~~ov~~ualna poruka koja se u načelu sastoji od ~~alfanumeričkih~~ ⌦ slovnih ili brojčanih znakova, ili jednih i drugih, ⌫ i može se slati između brojeva u pokretnoj i/ili nepokretnoj mreži dodijeljenih u skladu s nacionalnim planovima numeriranja;

(i~~k~~) „regulirana SMS poruka u roamingu” znači SMS poruka koju šalje korisnik roaminga i koja započinje u ~~gostujućoj~~ ⌦ posjećenoj ⌫ mreži i završava u javnoj

komunikacijskoj mreži u Uniji ili koju prima korisnik roaminga i koja započinje u javnoj komunikacijskoj mreži u Uniji i završava u ~~gostujućoj~~ ⌦ posjećenoj ⌫ mreži;

(j~~m~~) „regulirana podatkovna usluga u roamingu” znači usluga roaminga koja korisniku roaminga omogućuje uporabu podatkovnih komunikacija s prospajanjem paketa putem njegova mobilnog uređaja dok je povezan s ~~gostujućom~~ ⌦ posjećenom ⌫ mrežom.~~:~~ ~~Regulirana podatkovna usluga u roamingu~~ ne uključuje prijenos ili primanje reguliranih poziva ili SMS poruka u roamingu, ali uključuje prijenos i primanje MMS poruka;

(k~~o~~) „veleprodajni pristup roamingu” znači izravan veleprodajni pristup roamingu ili pristup preprodaji veleprodajnih usluga roaminga;

(l~~p~~) „izravan veleprodajni pristup roamingu” znači da operator pokretne mreže stavlja na raspolaganje opremu ~~i~~/ili usluge ⌦ , ili oboje, ⌫ drugom ~~poduzeću~~ ⌦ poduzetniku ⌫ pod definiranim uvjetima ~~i~~ kako bi ~~to drugo poduzeće~~ ⌦ taj drugi poduzetnik ⌫ pružalo regulirane usluge roaminga korisnicima roaminga;

(m~~q~~) „pristup preprodaji veleprodajnih usluga roaminga” znači da operator pokretne mreže koji nije operator ~~gostujuće~~ ⌦ posjećene ⌫ mreže pruža usluge roaminga na veleprodajnoj razini drugom ~~poduzeću~~ ⌦ poduzetniku ⌫ kako bi ~~to drugo poduzeće~~ ⌦ taj drugi poduzetnik ⌫ pružalo regulirane usluge roaminga korisnicima roaminga;

⬇ 2015/2120 članak 7. stavak 1. točka (b) (prilagođeno)

(n~~r~~) „domaća maloprodajna cijena” znači domaća maloprodajna jedinična naknada ~~davatelja~~ ⌦ pružatelja ⌫ usluga roaminga koja se primjenjuje na odlazne pozive i poslane SMS poruke (započete i završene na različitim javnim komunikacijskim mrežama unutar iste države članice) te na podatke koje je korisnik potrošio; u slučaju da ne postoji točno određena domaća maloprodajna jedinična naknada, domaća maloprodajna cijena smatra se istim mehanizmom naplate kao što je onaj koji se primjenjuje na korisnika za odlazne pozive i poslane SMS poruke (započete i završene na različitim javnim komunikacijskim mrežama unutar iste države članice) te za potrošene podatke u državi članici tog korisnika.~~:~~

~~(s) „odvojena prodaja reguliranih maloprodajnih podatkovnih usluga u roamingu” znači pružanje reguliranih podatkovnih usluga u roamingu koje alternativni davatelj usluga roaminga pruža korisnicima roaminga izravno na gostujućoj mreži.~~

⬇ 531/2012
⇨ novo

Članak 3.

Veleprodajni pristup roamingu

1. Operatori pokretne mreže moraju ispuniti sve opravdane zahtjeve za veleprodajni pristup roamingu ⇨ , osobito omogućujući pružatelju usluga roaminga, ako je to tehnički izvedivo, replikaciju maloprodajnih pokretnih usluga koje nudi kod kuće ⇦ .

2. Operatori pokretne mreže mogu odbiti zahtjeve za veleprodajni pristup roamingu samo na temelju objektivnih kriterija.

3. Veleprodajni pristup roamingu obuhvaća pristup svim mrežnim elementima i pripadajućoj opremi, relevantnim uslugama, softverskim i informacijskim sustavima potrebnima za pružanje reguliranih usluga roaminga korisnicima ⇨ na bilo kojoj dostupnoj tehnologiji i generaciji mreže ⇦ .

↓ 2017/920 članak 1. stavak 1. točka (a)

4. Pravila o reguliranim veleprodajnim naknadama za roaming utvrđena u člancima 10. ~~7.~~, 11. ~~9.~~ i 12. primjenjuju se na davanje pristupa svim komponentama veleprodajnog pristupa roamingu iz stavka 3. osim ako su se obje stranke sporazuma o ~~veleprodajnom roamingu~~ veleprodajnim uslugama roaminga izričito složile da se na prosječnu veleprodajnu naknadu za roaming koja je posljedica primjene ugovora za vrijeme valjanosti sporazuma ne primjenjuje maksimalna regulirana veleprodajna naknada za roaming.

↓ 531/2012 (prilagođeno)

Ne dovodeći u pitanje prvi podstavak, u slučaju pristupa preprodaji veleprodajnih usluga roaminga, operatori pokretne mreže mogu naplaćivati ~~primjerene~~ pravedne i opravdane cijene za komponente koje nisu obuhvaćene stavkom 3.

5. Operatori pokretne mreže objavljuju standardnu ponudu uzimajući u obzir smjernice BEREC-a iz stavka 8. i stavljaju je na raspolaganje ~~poduzeću~~ ⌦ poduzetniku ⌫ koji~~e~~ je podni~~jel~~o zahtjev za veleprodajni pristup roamingu. Najkasnije mjesec dana od početnog zaprimanja zahtjeva operatori pokretne mreže dostavljaju ~~poduzeću~~ ⌦ poduzetniku ⌫ koji~~e~~ je podni~~jel~~o zahtjev nacrt ugovora za takav pristup u skladu s ovim člankom. Veleprodajni pristup roamingu odobrava se u razumnom roku ne duljem od tri mjeseca od sklapanja ugovora. Operatori pokretne mreže koji zaprimaju zahtjev za veleprodajni pristup roamingu i ~~poduzeća~~ ⌦ poduzetnici ⌫ koji~~a~~ podnose zahtjev za pristup pregovaraju u dobroj vjeri.

↓ 2017/920 članak 1. stavak 1. točka (b) (prilagođeno)
⇨ novo

6. Standardna ponuda iz stavka 5. mora biti ~~u~~dovoljno~~j mjeri~~ detaljna i mora uključivati sve komponente potrebne za veleprodajni pristup roamingu kako je navedeno u stavku 3. te sadržavati opis ponuda relevantnih za izravan veleprodajni pristup roamingu i pristup preprodaji veleprodajnih usluga roaminga, kao i pripadajuće uvjete. ⇨ Standardna ponuda sadržava sve informacije koje su potrebne da pružatelj usluga roaminga može korisnicima osigurati besplatan pristup hitnim službama putem komunikacije s najprimjerenijim PSAP-om te besplatan prijenos informacija o lokaciji pozivatelja najprimjerenijem PSAP-u tijekom korištenja usluga roaminga. ⇦

Ta standardna ponuda može obuhvaćati uvjete za sprečavanje stalnog roaminga ili zloporabe ili prekomjerne uporabe veleprodajnog pristupa roamingu za potrebe koje nisu pružanje reguliranih usluga roaminga korisnicima ~~davateljâ~~ ⌦ pružateljâ ⌫ usluga roaminga tijekom povremenih putovanja tih korisnika unutar Unije. Ako je tako utvrđeno u standardnoj ponudi, takvi uvjeti uključuju posebne mjere koje operator ~~gostujuće~~ ⌦ posjećene ⌫ mreže može poduzeti kako bi spriječio stalni roaming ili zloporabu ili prekomjernu uporabu veleprodajnog

pristupa roamingu, kao i objektivne kriterije na temelju kojih se mogu poduzeti te mjere. Takvi se kriteriji mogu odnositi na skupne informacije o prometu roaminga. Oni se ne smiju odnositi na posebne informacije povezane s osobnim prometom korisnika ~~davatelja~~ ⌦ pružatelja ⌫ usluga roaminga.

U standardnoj ponudi može se, među ostalim, utvrditi da operator ~~gostujuće~~ ⌦ posjećene ⌫ mreže, ako ima opravdane razloge ~~vjerovati da postoji stalni roaming od strane velikog dijela korisnika davatelja usluga roaminga~~ smatrati da je znatan dio korisnika određenog pružatelja usluga roaminga u stalnom roamingu ili da postoji zloporaba ili prekomjerna uporaba veleprodajnog pristupa roamingu, može od ~~davatelja~~ ⌦ pružatelja ⌫ usluga roaminga, ne dovodeći u pitanje zahtjeve Unije i nacionalne zahtjeve u pogledu zaštite podataka, zatražiti informacije na temelju kojih se može utvrditi ~~postoji li kod velikog dijela~~ je li znatan dio korisnika ~~davatelja~~ ⌦ pružatelja ⌫ usluga roaminga ~~stalni roaming~~ u stalnom roamingu ili postoji li zloporaba ili prekomjerna uporaba veleprodajnog pristupa roamingu ~~na~~ u mreži ~~gostujućeg~~ ⌦ posjećenog ⌫ operatora, kao što su informacije o ~~dijelu~~ udjelu korisnika kod kojih je, na temelju objektivnih pokazatelja u skladu s detaljnim pravilima za primjenu~~,~~ politike pravedne uporabe~~,~~ ~~donesenim~~ na temelju članka 8. ~~6.d~~, utvrđen rizik od zloporabe ili prekomjerne~~ uporabe~~ og korištenja reguliranih maloprodajnih usluga roaminga koje se ~~daju~~ pružaju po primjenjivoj domaćoj maloprodajnoj cijeni.

U standardnoj ponudi može se, kao krajnju mjeru ako se ta situacija nije uspjela riješiti ~~manje strogim~~ blažim mjerama, utvrditi mogućnost raskida sporazuma o ~~veleprodajnom roamingu~~ veleprodajnim uslugama roaminga ako operator ~~gostujuće~~ ⌦ posjećene ⌫ mreže na temelju objektivnih kriterija utvrdi da kod ~~strane~~ velikog dijela korisnika ~~davatelja~~ ⌦ pružatelja ⌫ usluga roaminga postoji stalni roaming ili zloporaba ili prekomjerna uporaba veleprodajnog pristupa roamingu i o tome obavijesti operatora domaće mreže.

Operator ~~gostujuće~~ ⌦ posjećene ⌫ mreže može jednostrano raskinuti sporazum o ~~veleprodajnom roamingu~~ veleprodajnim uslugama roaminga ~~iz razloga~~ zbog stalnog roaminga ili zloporabe ili prekomjerne uporabe veleprodajnog pristupa roamingu samo uz prethodno odobrenje nacionalnog regulatornog tijela operatora ~~gostujuće~~ ⌦ posjećene ⌫ mreže.

U roku od tri mjeseca od primitka zahtjeva operatora ~~gostujuće~~ ⌦ posjećene ⌫ mreže za odobrenje raskida sporazuma o ~~veleprodajnom roamingu~~ veleprodajnim uslugama roaminga ~~,~~ nacionalno regulatorno tijelo operatora ~~gostujuće~~ ⌦ posjećene ⌫ mreže, nakon savjetovanja s nacionalnim regulatornim tijelom operatora domaće mreže, odlučuje o tome hoće li dati ili odbiti takvo odobrenje te o tome obavješćuje Komisiju.

Nacionalna regulatorna tijela operatora ~~gostujuće~~ ⌦ posjećene ⌫ mreže i operatora domaće mreže mogu ~~svaki~~ pojedinačno od BEREC-a zatražiti da donese mišljenje o mjerama koje je potrebno poduzeti u skladu s ovom Uredbom. BEREC donosi mišljenje u roku od mjesec dana od primitka takva zahtjeva.

Ako je BEREC-u upućen takav zahtjev, nacionalno regulatorno tijelo operatora ~~gostujuće~~ ⌦ posjećene ⌫ mreže čeka i prije donošenja odluke u najvećoj mogućoj mjeri uzima u obzir mišljenje BEREC-a, podložno tromjesečnom roku iz šestog podstavka, o davanju ili odbijanju odobrenja raskida sporazuma o ~~veleprodajnom roamingu~~ veleprodajnim uslugama roaminga.

Nacionalno regulatorno tijelo operatora ~~gostujuće~~ ⌦ posjećene ⌫ mreže javnosti stavlja na raspolaganje informacije o odobrenjima ~~za~~ raskida sporazuma o ~~veleprodajnom roamingu~~ veleprodajnim uslugama roaminga, ~~podložno~~ ovisno o povjerljivosti poslovnih podataka.

Podstavcima od petoga do devetoga ovog stavka ne dovode se u pitanje ovlast nacionalnog regulatornog tijela da na temelju članka 18.~~16.~~ stavka 7.~~6.~~ zatraži hitan prestanak kršenja

obveza utvrđenih u ovoj Uredbi, kao ni pravo operatora ~~gostujuće~~ ⌦ posjećene ⌫ mreže da primijeni odgovarajuće mjere s ciljem borbe protiv prijevare.

Prema potrebi, nacionalna regulatorna tijela radi provedbe obveza utvrđenih u ovom članku određuju izmjene standardnih ponuda, među ostalim u pogledu posebnih mjera koje operator ~~gostujuće~~ ⌦ posjećene ⌫ mreže može poduzeti kako bi spriječio stalni roaming ili zloporabu ili prekomjernu uporabu veleprodajnog pristupa roamingu i u pogledu objektivnih kriterija na temelju kojih operator ~~gostujuće~~ ⌦ posjećene ⌫ mreže može poduzeti te mjere.

🡻 531/2012 (prilagođeno)

7. Ako ~~poduzeće~~ ⌦ poduzetnik ⌫ koji~~e~~ podnosi zahtjev za pristup želi početi trgovinske pregovore ~~u vezi s~~radi uključivanja~~em~~ komponenti koje nisu obuhvaćene standardnom ponudom, operatori pokretne mreže odgovaraju na takav zahtjev u razumnom roku ne duljem od dva mjeseca od ~~početnog~~primitka zahtjeva. Za potrebe ovog stavka, stavci 2. i 5. ne primjenjuju se.

8. ~~Do 30. rujna 2012.~~ ⌦ U roku od šest mjeseci od donošenja ove Uredbe ⌫ i s ciljem doprinosa dosljednoj primjeni ovog članka, BEREC ~~utvrđuje~~ ⌦ ažurira ⌫ , nakon savjetovanja s dionicima i u uskoj suradnji s Komisijom, smjernice za veleprodajni pristup roamingu ⌦ utvrđene u skladu s člankom 3. stavkom 8. Uredbe (EU) br. 531/2012 ⌫ .

~~9. Stavci 5. i 7. primjenjuju se od 1. siječnja 2013.~~

~~*Članak 4.*~~

🡻 2015/2120 članak 7. stavak 3. točka (a)

~~Odvojena prodaja reguliranih maloprodajnih podatkovnih usluga u roamingu~~

🡻 531/2012

~~1. Ni domaći davatelji usluga niti davatelji usluga roaminga ne smiju sprečavati korisnike u pristupanju reguliranim podatkovnim uslugama roaminga koje alternativni davatelj usluga roaminga izravno pruža u gostujućoj mreži.~~

~~2. Korisnici roaminga imaju pravo u bilo kojem trenutku promijeniti davatelja usluga roaminga. Ako korisnik roaminga odluči promijeniti davatelja usluga roaminga, prelazak se provodi bez nepotrebnog odlaganja, u svakom slučaju u najkraćem mogućem roku ovisno o odabranom tehničkom rješenju za provedbu odvojene prodaje reguliranih maloprodajnih usluga roaminga, ali nikako duljem od tri radna dana od sklapanja sporazuma s novim davateljem usluga roaminga.~~

~~3. Prelazak alternativnom davatelju usluga roaminga ili između davatelja usluga roaminga besplatan je za korisnike i moguć u okviru svakog tarifnog plana. On ne podrazumijeva nikakve povezane pretplate ili dodatne fiksne ili ponavljajuće naknade koje se odnose na elemente pretplate koji nisu povezani s roamingom u odnosu na uvjete koji su postojali prije prelaska.~~

~~6. Ovaj se članak primjenjuje od 1. srpnja 2014.~~

Članak 5.

↓ 2015/2120 članak 7. stavak 4. točka (a)

Provedba odvojene prodaje reguliranih maloprodajnih podatkovnih usluga u roamingu

↓ 2015/2120 članak 7. stavak 4. točka (b)

1. Domaći davatelji usluga provode obvezu u vezi s odvojenom prodajom reguliranih maloprodajnih podatkovnih usluga u roamingu kako je predviđeno u članku 4. tako da korisnici roaminga mogu upotrebljavati odvojene regulirane podatkovne usluge u roamingu. Domaći davatelji usluga ispunjavaju sve opravdane zahtjeve za pristup opremi i pripadajućim uslugama podrške relevantnim za odvojenu prodaju reguliranih maloprodajnih podatkovnih usluga u roamingu. Pristup navedenoj opremi i uslugama podrške koji su potrebni za odvojenu prodaju reguliranih maloprodajnih podatkovnih usluga u roamingu, uključujući usluge provjere identiteta korisnika, besplatan je i ne uključuje nikakve izravne naknade za korisnike roaminga.

↓ 2015/2120 članak 7. stavak 4. točka (c)

2. Kako bi se osigurala dosljedna i istovremena provedba odvojene prodaje reguliranih maloprodajnih podatkovnih usluga u roamingu u cijeloj Uniji, Komisija, putem provedbenih akata i nakon savjetovanja s BEREC-om, donosi detaljna pravila o tehničkom rješenju za provedbu odvojene prodaje reguliranih maloprodajnih podatkovnih usluga u roamingu. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 6. stavka 2.

↓ 2015/2120 članak 7. stavak 4. točka (d)

3. Tehničko rješenje za provedbu odvojene prodaje reguliranih maloprodajnih podatkovnih usluga u roamingu ispunjava sljedeće kriterije:

↓ 531/2012

(a) prilagođenost potrošačima, posebno omogućavanje korisnicima da jednostavno i brzo priđeu alternativnom davatelju usluga roaminga i istodobno zadrže postojeći telefonski broj u pokretnoj mreži i upotrebljavaju isti mobilni uređaj;

(b) mogućnost udovoljavanja svim kategorijama potražnje potrošača pod konkurentnim uvjetima, uključujući intenzivnu uporabu podatkovnih usluga;

(c) mogućnost učinkovitog podupiranja tržišnog natjecanja, uzimajući u obzir i mogućnost operatora da iskorištavaju svoju infrastrukturnu imovinu ili trgovinske dogovore;

(d) učinkovitost u odnosu na troškove, uzimajući u obzir podjelu troškova između domaćih davatelja usluga i alternativnih davatelja usluga roaminga;

(e) mogućnost učinkovite provedbe obveza iz članka 4. stavka 1.;

~~(f) omogućavanje najvišeg stupnja međudjelovanja;~~

~~(g) prilagođenost korisnicima, posebno u pogledu tehničkog rukovanja mobilnim uređajem korisnika prilikom promjene mreže;~~

~~(h) osiguravanje nesmetanog roaminga za korisnike Unije u trećim zemljama ili za korisnike iz trećih zemalja u Uniji;~~

~~(i) osiguravanje poštovanja pravila o zaštiti privatnosti, osobnih podataka, sigurnosti i cjelovitosti mreža i transparentnosti kako je propisano Okvirnom direktivom i posebnim direktivama;~~

~~(j) uvažavanje činjenice da državna regulatorna tijela promiču mogućnost pristupa informacijama i njihove distribucije ili uporabe aplikacija i usluga za krajnje korisnike po vlastitom izboru, u skladu s točkom (g) članka 8. stavka 4. Okvirne direktive;~~

~~(k) osiguravanje da davatelji usluga primjenjuju jednake uvjete u jednakim okolnostima.~~

~~4. U tehničkom se rješenju može kombinirati jedan ili više tehničkih načina s ciljem ispunjavanja kriterija iz stavka 3.~~

~~5. Prema potrebi, Komisija ovlašćuje europsko normirno tijelo za prilagodbu relevantnih normi potrebnih za usklađenu primjenu odvojene prodaje reguliranih maloprodajnih usluga roaminga.~~

~~6. Stavci 1., 3., 4. i 5. ovog članka primjenjuju se od 1. srpnja 2014.~~

↓ 531/2012

Članak ~~6.~~ 4.

Odborska procedura

1. Komisiji pomaže Odbor za komunikacije uspostavljen člankom ~~22. Okvirne direktive~~ 118. stavkom 1. Direktive (EU) 2018/1972. Taj ~~O~~odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.

2. Kod upućivanja na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.

↓ 2015/2120 članak 7. stavak 5. (prilagođeno)

Članak5. ~~6.a~~

⌦ Pružanje reguliranih maloprodajnih usluga roaminga ⌫

~~**Ukidanje maloprodajnih dodatnih naknada za roaming**~~

~~S učinkom od 15. lipnja 2017., pod uvjetom da se zakonodavni akt koji se treba donijeti na temelju prijedloga iz članka 19. stavka 2. primjenjuje na taj datum,~~

1. ~~Davatelji~~ ⌦ Pružatelj ⌫ usluga roaminga ne naplaćuju nikakvu dodatnu naknadu uz domaću maloprodajnu cijenu korisnicima roaminga u bilo kojoj državi članici za bilo koji regulirani odlazni ili dolazni poziv u roamingu, ~~za~~ bilo koju reguliranu poslanu SMS poruku u roamingu i ~~za~~ bilo koju korištenu reguliranu podatkovnu uslugu u roamingu ~~koju~~

~~upotrebljavaju~~ ~~, uključujući MMS poruke,~~ niti ikakvu opću naknadu za omogućavanje upotrebe terminalne opreme ili korištenje usluge u inozemstvu, podložno člancima 6. ~~6.b~~ i 7. ~~6.c~~.

⇩ novo

2. Pružatelji usluga roaminga osiguravaju, kad je to tehnički izvedivo, da se regulirane maloprodajne usluge roaminga pružaju pod istim uvjetima koji vrijede za domaće korištenje takvih usluga, osobito u pogledu kvalitete usluge.

🡻 2015/2120 članak 7. stavak 5. (prilagođeno)

Članak 6. ~~*6.b*~~

Pravedna uporaba

1. ~~Davatelji~~ ⌦ Pružatelji ⌫ usluga roaminga mogu primijeniti u skladu s ovim člankom i provedbenim aktima iz članka 8.~~6.d~~ „politiku pravedne uporabe” na potrošnju reguliranih maloprodajnih usluga roaminga koje se pružaju po primjenjivoj domaćoj razini maloprodajnih cijena kako bi se spriječilo da korisnici roaminga prekomjerno ili u svrhu zlouporabe ~~upotrijebe~~ koriste regulirane maloprodajne usluge roaminga, ~~poput toga da upotrebljavaju~~ primjerice da koriste takve usluge u državi članici koja nije država članica njihova domaćeg ~~davatelja~~ ⌦ pružatelja ⌫ usluga za potrebe koje nisu potrebe povremenih putovanja.

Svakom politikom pravedne uporabe korisnicima ~~davatelja~~ ⌦ pružatelja ⌫ usluga roaminga omogućuje se potrošnja količine reguliranih maloprodajnih usluga roaminga po primjenjivim domaćim maloprodajnim cijenama koja je usklađena s njihovim tarifnim planovima.

2. Članak 9. ~~6.e~~ primjenjuje se na regulirane maloprodajne usluge roaminga koje premašuju bilo koja ograničenja u okviru bilo koje politike pravedne uporabe.

Članak 7. ~~*6.c*~~

⌦ Mehanizam ⌫ za održivost~~ukidanja maloprodajnih dodatnih naknada za roaming~~

1. U posebnim i iznimnim okolnostima, s ciljem osiguravanja održivosti njegova domaćeg modela naplate, ako ~~davatelj~~ ⌦ pružatelj ⌫ usluga roaminga ne može osigurati povrat sveukupnih stvarnih i projiciranih troškova pružanja reguliranih ~~maloprodajnih~~ usluga roaminga u skladu s člancima 5. ~~6.a~~ i 6 ~~6.b~~ iz sveukupnih stvarnih i projiciranih prihoda od pružanja takvih usluga, taj ~~davatelj~~ ⌦ pružatelj ⌫ usluga roaminga može podnijeti zahtjev za odobrenje primjene dodatne naknade. Takva dodatna naknada primjenjuje se samo u mjeri u kojoj je to potrebno za povrat troškova pružanja reguliranih maloprodajnih usluga roaminga, uzimajući u obzir primjenjive maksimalne veleprodajne naknade.

2. Ako ~~se~~ ~~davatelj~~ ⌦ pružatelj ⌫ usluga roaminga odluči iskoristiti mogućnost iz stavka~~om~~ 1. ovog članka, on bez odgode podnosi zahtjev ~~državnom~~ nacionalnom regulatornom tijelu i dostavlja mu sve potrebne informacije u skladu s provedbenim aktima iz članka 8. ~~6.d~~. Svakih 12 mjeseci nakon toga ~~davatelj~~ ⌦ pružatelj ⌫ usluga roaminga ažurira te informacije i dostavlja ih ~~državnom~~ nacionalnom regulatornom tijelu.

3. Nakon primitka zahtjeva u skladu sa stavkom 2. ~~državno~~ nacionalno regulatorno tijelo ocjenjuje je li ~~davatelj~~ ⌦ pružatelj ⌫ usluga roaminga ~~utvrdio da mu je nemoguće~~ dokazao da ne može osigurati povrat troškova u skladu sa stavkom 1. i da bi to imalo štetan učinak na održivost njegova domaćeg modela naplate. Ocjena održivosti domaćeg modela naplate temelji se na relevantnim objektivnim čimbenicima koji su svojstveni ~~davatelju~~ ⌦ pružatelju ⌫ usluga roaminga, uključujući objektivne razlike među ~~davateljima~~ ⌦ pružateljima ⌫ usluga roaminga u dotičnoj državi članici i razinu domaćih cijena i prihoda. ~~Državno~~ Nacionalno regulatorno tijelo odobrava dodatnu naknadu ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u stavku 1. i ovom stavku.

4. U roku od mjesec dana od primitka zahtjeva u skladu sa stavkom 2. ~~državno~~ nacionalno regulatorno tijelo odobrava dodatnu naknadu osim ako je zahtjev očito neutemeljen ili pruža nedostatne informacije. Ako ~~državno~~ nacionalno regulatorno tijelo smatra da je zahtjev očito neutemeljen ili ako smatra da dostavljene informacije nisu dostatne, donosi konačnu odluku u dodatnom roku od dva mjeseca, nakon što je ~~davatelju~~ ⌦ pružatelju ⌫ usluga roaminga dalo mogućnost da ga se sasluša, kojom odobrava, mijenja ili odbija dodatnu naknadu.

Članak 8.~~6.d~~

Provedba politike pravedne uporabe i ⌦ mehanizma za ⌫ održivosti ~~ukidanja maloprodajnih dodatnih naknada za roaming~~

↓ 2015/2120 članak 7. stavak 5. (prilagođeno)
⇨ novo

1. Kako bi se osigurala dosljedna primjena članaka 6. ~~6.b~~ i 7. ~~6.c~~, Komisija ~~do 15. prosinca 2016.~~, nakon savjetovanja s BEREC-om, donosi ⌦ i periodički preispituje s obzirom na tržišna kretanja ⌫ provedbene akte kojima se utvrđuju detaljna pravila o primjeni politike pravedne uporabe, o metodologiji za ocjenu održivosti ⇨ pružanja ⇦ ~~ukidanja~~ maloprodajnih ~~dodatnih naknada za roaming~~ ⇨ usluga roaminga po domaćim cijenama ⇦ te o zahtjevu koji podnosi ~~davatelj~~ ⌦ pružatelj ⌫ usluga roaminga za potrebe te ocjene. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka ~~6.~~ 4. stavka 2.

2. ~~U vezi s člankom 6.b,~~ Pprilikom donošenja provedbenih akata kojima se utvrđuju detaljna pravila o primjeni politike pravedne uporabe Komisija uzima u obzir sljedeće:

(a) ~~razvoj obrazaca~~ promjene cijena i strukture potrošnje u državama članicama;

(b) stupanj konvergencije razina domaćih cijena širom Unije;

(c) ~~obrasce~~ strukturu putovanja u Uniji;

(d) svaki uočljiv rizik narušavanja tržišnog natjecanja i poticaja za ulaganja na domaćim tržištima i posjećenim tržištima ~~koja se posjećuju~~.

3. ~~U vezi s člankom 6.c,~~ Pprilikom donošenja provedbenih akata kojima se utvrđuju detaljna pravila o metodologiji za ocjenu održivosti ⇨ pružanja maloprodajnih usluga roaminga po domaćim cijenama ⇦ ~~ukidanja maloprodajnih dodatnih naknada za roaming~~ za ~~davatelja~~ ⌦ pružatelja ⌫ usluga roaminga, Komisija ih temelji na sljedećem:

(a) određivanju sveukupnih stvarnih i projiciranih troškova pružanja reguliranih maloprodajnih usluga roaminga uzimajući u obzir važeće veleprodajne naknade za

roaming za neuravnotežen promet i razuman udio združenih i zajedničkih troškova koji su potrebni za pružanje reguliranih maloprodajnih usluga roaminga;

(b) određivanju sveukupnih stvarnih i projiciranih prihoda od pružanja reguliranih maloprodajnih usluga roaminga;

(c) potrošnji reguliranih maloprodajnih usluga roaminga i domaćoj potrošnji korisnika ~~davatelja~~ ⌦ pružatelja ⌫ usluga roaminga;

(d) razini tržišnog natjecanja, cijena i prihoda na domaćem tržištu i svakom uočenom riziku da bi roaming po domaćim maloprodajnim cijenama znatno utjecao na razvoj takvih cijena.

~~4. Komisija redovito preispituje provedbene akte donesene u skladu sa stavkom 1. s obzirom na razvoj tržišta.~~

4.~~5.~~. ~~Državno~~ Nacionalno regulatorno tijelo strogo prati i nadzire primjenu politike pravedne uporabe i mjera za održivost ⇨ pružanja maloprodajnih usluga roaminga po domaćim cijenama ⇦ ~~ukidanja maloprodajnih dodatnih naknada za roaming~~, uvažavajući u najvećoj mjeri relevantne objektivne čimbenike svojstvene dotičnoj državi članici i relevantne objektivne razlike među ~~davateljima~~ ⌦ pružateljima ⌫ usluga roaminga. Ne dovodeći u pitanje postupak naveden u članku 7. ~~6.e~~ stavku 3., nacionalno ~~državno~~ regulatorno tijelo pravodobno izvršava zahtjeve iz članaka 6. ~~6.b~~ i 7. ~~6.e~~ te provedbene akte ~~donesene u skladu sa~~ ⌦ predviđene ⌫ stavkom 2. ~~1.~~ ovog članka. ~~Državno~~ Nacionalno regulatorno tijelo može u svakom trenutku zahtijevati od ~~davatelja~~ ⌦ pružatelja ⌫ usluga roaminga da izmijeni ili prestane primjenjivati dodatnu naknadu ako to nije u skladu s člankom 6. ~~6.b~~ ili 7. 6.c. ~~Državno~~ Nacionalno regulatorno tijelo jednom godišnje obavješćuje Komisiju o primjeni članaka 6. ~~6.b~~ ili 7. ~~6.e~~. te ovog članka.

⇩ novo

5. Provedbena uredba (EU) 2016/2286 nastavlja se primjenjivati do stupanja na snagu novog provedbenog akta donesenog na temelju stavka 1.

🡻 2015/2120 članak 7. stavak 5. (prilagođeno)
⇨ novo

Članak 9.~~6.e~~

~~Pružanje reguliranih maloprodajnih usluga roaminga~~ ⌦ Iznimna primjena maloprodajnih dodatnih naknada za potrošnju maloprodajnih usluga roaminga i ponuda alternativnih tarifa ⌫

1. Ne dovodeći u pitanje drugi podstavak, ako ~~davatelj~~ ⌦ pružatelj ⌫ usluga roaminga primjenjuje dodatnu naknadu za potrošnju reguliranih maloprodajnih usluga roaminga koja premašuje bilo koja ograničenja u okviru bilo koje politike pravedne uporabe, ona mora ispunjavati sljedeće zahtjeve (~~isključujući~~ bez PDV-a):

(a) ~~svaka~~ nijedna dodatna naknada koja se primjenjuje na regulirane odlazne pozive u roamingu, regulirane poslane SMS poruke u roamingu i regulirane podatkovne usluge u roamingu ne smije premašivati maksimalne veleprodajne naknade ~~predviđene~~ propisane u članku 10. ~~7.~~ stavku 2., članku 11. ~~9.~~ stavku 1. odnosno članku 12. stavku 1.;

~~(b) zbroj domaće maloprodajne cijene i svake dodatne naknade koja se primjenjuje na regulirane odlazne pozive u roamingu, regulirane poslane SMS poruke u roamingu ili regulirane podatkovne usluge u roamingu ne smije premašivati 0,19 EUR po minuti, 0,06 EUR po SMS poruci odnosno 0,20 EUR po upotrijebljenom megabajtu;~~

(~~c~~b) ~~svaka~~ nijedna dodatna naknada koja se primjenjuje na regulirane dolazne pozive u roamingu ne smije premašivati ⇨ jedinstvene maksimalne cijene završavanja glasovnih poziva u pokretnim mrežama u cijeloj Uniji utvrđene za tu godinu u skladu s člankom 75. stavkom 1. Direktive (EU) 2018/1972. Ako Komisija odluči, nakon što preispita delegirani akt donesen na temelju članka 75. stavka 1. Direktive (EU) 2018/1972, da više nije potrebno utvrđivati cijenu završavanja glasovnih poziva u cijeloj Uniji i odluči ne uvoditi maksimalnu cijenu završavanja glasovnih poziva u pokretnoj mreži, nijedna dodatna naknada koja se primjenjuje na regulirane pozive u roamingu ne smije premašivati cijenu utvrđenu zadnjim delegiranim aktom donesenim na temelju članka 75. te direktive ⇦ ~~ponderirani prosjek maksimalnih cijena završavanja poziva u pokretnoj mreži širom Unije utvrđenih u skladu sa stavkom 2.~~.

~~Davatelji~~ ⌦ Pružatelji ⌫ usluga roaminga ne smiju primjenjivati nikakvu dodatnu naknadu na regulirane primljene SMS poruke u roamingu ili na primljene poruke govorne pošte u roamingu. ~~Ovim~~ Time se ne dovode u pitanje druge primjenjive naknade kao što su naknade za preslušavanje takvih poruka.

~~Davatelji~~ ⌦ Pružatelji ⌫ usluga roaminga obračunavaju odlazne i dolazne pozive u roamingu po sekundi. ~~Davatelji~~ ⌦ Pružatelji ⌫ usluga roaminga na odlazne pozive mogu primjenjivati početno minimalno obračunsko razdoblje ne dulje od 30 sekundi ~~na odlazne pozive~~. ~~Davatelji~~ ⌦ Pružatelji ⌫ usluga roaminga svojim korisnicima naplaćuju pružanje reguliranih podatkovnih usluga u roamingu na temelju kilobajta, uz iznimku MMS poruka, koje se mogu naplaćivati na jediničnoj osnovi. U tom slučaju maloprodajna naknada koju ~~davatelj~~ ⌦ pružatelj ⌫ usluga roaminga može naplaćivati svojem korisniku roaminga za prijenos ili primanje MMS poruke u roamingu ne smije premašivati maksimalnu maloprodajnu naknadu za regulirane podatkovne usluge u roamingu utvrđenu u prvom podstavku.

~~Tijekom razdoblja iz članka 6.f stavka 1., ovim stavkom ne isključuju se ponude koje korisnicima roaminga za dnevnu ili bilo koju drugu fiksnu periodičnu naknadu pružaju određenu količinu potrošnje reguliranih usluga roaminga, pod uvjetom da potrošnja ukupnog iznosa te količine odgovara jediničnoj cijeni za regulirane odlazne pozive, dolazne pozive i poslane SMS poruke u roamingu te podatkovne usluge u roamingu koja ne premašuje odgovarajuću domaću maloprodajnu cijenu i maksimalnu dodatnu naknadu kako je navedena u prvom podstavku ovog stavka.~~

~~2. Komisija do 31. prosinca 2015., nakon savjetovanja s BEREC-om i podložno drugom podstavku ovog stavka, donosi provedbene akte kojima se utvrđuje ponderirani prosjek maksimalnih cijena završavanja poziva u pokretnoj mreži iz stavka 1. prvog podstavka točke (c). Komisija svake godine preispituje te provedbene akte. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 6. stavka 2.~~

~~Ponderirani prosjek maksimalnih cijena završavanja poziva u pokretnoj mreži temelji se na sljedećim kriterijima:~~

~~(a) maksimalnoj razini cijena završavanja poziva u pokretnoj mreži koje su državna regulatorna tijela propisala na tržištu pojedinačnim pokretnim mrežama za~~

~~završavanje govornog poziva na veleprodajnoj razini u skladu s člankom 7. i člankom 16. Okvirne direktive i člankom 13. Direktive o pristupu; i~~

~~(b) ukupnom broju pretplatnika u državama članicama.~~

2.~~3.~~ ~~Davatelji~~ ⌦ Pružatelji ⌫ usluga roaminga mogu ponuditi, a korisnici roaminga mogu svjesno izabrati tarifu za roaming koja je različita od tarife određene u skladu s člancima 5. ~~6.a~~, 6. ~~6.b~~, 7. ~~6.c~~ i stavkom 1. ovog članka~~,~~ i na temelju koje ~~korisnici roaminga imaju koristi od drukčije tarife za~~ se korisnicima roaminga regulirane usluge roaminga naplaćuju po drukčijoj tarifi od one koja bi im bila dodijeljena da ~~nisu sami tako izabrali.~~ takav izbor nemaju. ~~Davatelj~~ ⌦ Pružatelj ⌫ usluga roaminga podsjeća te korisnike roaminga na prirodu pogodnosti povezanih s roamingom koje bi time izgubili.

Ne dovodeći u pitanje prvi podstavak, ~~davatelji~~ ⌦ pružatelji ⌫ usluga roaminga automatski primjenjuju tarifu određenu u skladu s člancima 5. ~~6.a~~ i 6. ~~6.b~~ te stavkom 1. ovog članka na sve postojeće i nove korisnike roaminga.

Svaki korisnik roaminga u svakom trenutku može podnijeti zahtjev da prijeđe na tarifu određenu u skladu s člancima 5. ~~6.a~~, 6. ~~6.b~~, 7. ~~6.c,~~ i stavkom 1. ovog članka ili da prijeđe s te tarife. Ako korisnici roaminga svjesno odluče prijeći s tarife određene u skladu s člancima 5. , ~~6.a~~, 6. ~~6.b~~, 7. ~~6.c~~ i stavkom 1. ovog članka ili ponovno prijeći na tu tarifu, svaki prelazak obavlja se u roku od jednog radnog dana od primitka zahtjeva, ne naplaćuje se i ne podrazumijeva uvjete ili ograničenja u vezi s drugim elementima pretplate koji se ne odnose na roaming. ~~Davatelji~~ ⌦ Pružatelji ⌫ usluga roaminga mogu odgoditi prelazak do isteka minimalnog utvrđenog razdoblja važenja prethodne tarife za roaming ne duljeg od dva mjeseca.

3.~~4.~~ ⇨ Ne dovodeći u pitanje dio III. glavu III. Direktive (EU) 2018/1972, ⇦ ~~davatelji~~ ⌦ pružatelji ⌫ usluga roaminga osiguravaju da su u ugovoru kojim je obuhvaćena bilo koja vrsta regulirane maloprodajne usluge roaminga navedene ~~glavne~~ značajke te regulirane maloprodajne usluge roaminga koja se pruža, uključujući osobito:

(a) ~~točno određeni~~ konkretni tarifni plan ili tarifne planove i, za svaki tarifni plan, vrste ponuđenih usluga, uključujući količinu komunikacije;

(b) sva ograničenja potrošnje reguliranih maloprodajnih usluga roaminga koje se pružaju po primjenjivoj razini domaćih maloprodajnih cijena, osobito kvantificirane informacije o tome kako se ~~svaka~~ eventualna politika pravedne uporabe primjenjuje ~~u vezi s glavnim cijenama, količinom ili drugim parametrima~~ s obzirom na glavne parametre cijena i količine ili druge parametre dotične regulirane maloprodajne usluge roaminga koja se pruža.

⇩ novo

(c) kvalitetu usluge koju je razumno očekivati tijekom roaminga u Uniji.

4. Pružatelji usluga roaminga osiguravaju da su u ugovoru kojim je obuhvaćena bilo koja vrsta regulirane maloprodajne usluge roaminga navedene informacije o vrstama usluga na koje se u roamingu mogu naplaćivati više naknade.

↓ 2015/2120 članak 7. stavak 5. (prilagođeno)
⇨ novo

5. ~~Davatelji~~ ⌦ Pružatelji ⌫ usluga roaminga objavljuju informacije iz ~~prvog podstavka~~ stavaka 3. ⇨ i 4. ⇦

~~Članak 6.f~~

~~Prijelazne maloprodajne dodatne naknade za roaming~~

~~1. Od 30. travnja 2016. do 14. lipnja 2017. davatelji usluga roaminga mogu primjenjivati dodatnu naknadu uz domaću maloprodajnu cijenu za pružanje reguliranih maloprodajnih usluga roaminga.~~

~~2. Tijekom razdoblja iz stavka 1. ovog članka članak 6.e primjenjuje se *mutatis mutandis*.~~

↓ 531/2012

Članak 10. ~~7.~~

Veleprodajne naknade za regulirane odlazne pozive u roamingu

↓ 2017/920 članak 1. stavak 2. (prilagođeno)
⇨ novo

1. ~~S učinkom od 15. lipnja 2017.,~~ Pprosječna veleprodajna naknada koju operator ~~gostujuće~~ ⌦ posjećene ⌫ mreže može naplatiti ~~davatelju~~ ⌦ pružatelju ⌫ usluga roaminga za pružanje reguliranih poziva u roamingu započetih u toj ~~gostujućoj~~ ⌦ posjećenoj ⌫ mreži, uključujući, među ostalim, troškove započinjanja, prijenosa i završavanja, ne smije biti veća od zaštitne granične vrijednosti od ~~0,032~~ ⇨ 0,022 ⇦ EUR po minuti. Ta maksimalna veleprodajna naknada~~, ne dovodeći u pitanje članak 19., ostaje 0,032 EUR do 30. lipnja 2022.~~ ⇨ snižava se 1. siječnja 2025. na 0,019 EUR po minuti i, ne dovodeći u pitanje članke 21., 22. i 23., ostaje 0,019 EUR po minuti do 30. lipnja 2032. ⇦

2. Prosječna veleprodajna naknada iz stavka 1. primjenjuje se između bilo koja dva operatora i izračunava se za dvanaestomjesečno razdoblje ili bilo koje kraće razdoblje preostalo do kraja razdoblja primjene maksimalne prosječne veleprodajne naknade kako je ~~predviđeno~~ propisano u stavku 1. ili prije 30. lipnja ~~2022.~~ ⇨ 2032. ⇦

↓ 531/2012 (prilagođeno)

3. Prosječna veleprodajna naknada iz stavka 1. izračunava se tako da se ukupni~~an~~ zaprimljeni prihod od roaminga na veleprodajnoj razini podijeli s ukupnim brojem minuta roaminga na veleprodajnoj razini koje je relevant~~an~~ni operator stvarno iskoristio za pružanje poziva u roamingu na veleprodajnoj razini u Uniji u relevantnom razdoblju, koji se zbraja na temelju sekunde i prilagođava uzimajući u obzir mogućnost da operator ~~gostujuće~~ ⌦ posjećene ⌫ mreže primjenjuje početno minimalno obračunsko razdoblje ne dulje od 30 sekundi.

Članak 11.~~9.~~

Veleprodajne naknade za regulirane SMS poruke u roamingu

↓ 2017/920 članak 1. stavak 3. (prilagođeno)
⇨ novo

1. ~~S učinkom od 15. lipnja 2017.,~~ ~~p~~Prosječna veleprodajna naknada koju operator ~~gostujuće~~ ⌦ posjećene ⌫ mreže može naplatiti ~~davatelju~~ ⌦ pružatelju ⌫ usluga roaminga za pružanje reguliranih usluga SMS poruka u roamingu započetih u toj ~~gostujućoj~~ ⌦ posjećenoj ⌫ mreži ne smije biti veća od zaštitne granične vrijednosti od ~~0,01~~ ⇨ 0,004 ⇦ EUR po SMS poruci ⇨ . Ta maksimalna veleprodajna naknada snižava se 1. siječnja 2025. na 0,003 EUR po SMS poruci ⇦ i, ne dovodeći u pitanje članake 21., ~~19.~~, ⇨ 22. i 23. ⇦, ostaje ~~0,01~~ ⇨ 0,003 ⇦ EUR do 30. lipnja ⇨ 2032. ⇦ ~~2022.~~

↓ 531/2012 (prilagođeno)
⇨ novo

2. Prosječna veleprodajna naknada iz stavka 1. primjenjuje se između bilo koja dva operatora i izračunava za dvanaestomjesečno razdoblje ili bilo koje kraće razdoblje preostalo ⇨ do kraja razdoblja primjene maksimalne prosječne veleprodajne naknade propisane u stavku 1. ili ⇦ do 30. lipnja ⇨ 2032. ⇦ ~~2022.~~

3. Prosječna veleprodajna naknada iz stavka 1. izračunava se tako da se ukupan prihod na veleprodajnoj razini koji zaprimi operator ~~gostujuće~~ ⌦ posjećene ⌫ mreže ili operator domaće mreže za započinjanje i prijenos reguliranih SMS poruka u roamingu u Uniji u relevantnom razdoblju podijeli ukupnim brojem SMS poruka nastalih ili prenesenih u ime relevantnog ~~davatelja~~ ⌦ pružatelja ⌫ usluga roaminga ili operatora domaće mreže u tom razdoblju.

4. Operator ~~gostujuće~~ ⌦ posjećene ⌫ mreže ne smije naplaćivati nikakvu naknadu ~~davatelju~~ ⌦ pružatelju ⌫ usluga roaminga ili operatoru domaće mreže korisnika roaminga, osim naknade iz stavka 1., za završavanje reguliranih SMS poruka u roamingu poslanih korisniku tijekom roaminga u njegovoj ~~gostujućoj~~ ⌦ posjećenoj ⌫ mreži.

~~*Članak 11.*~~

~~**Tehnička svojstva reguliranih SMS poruka u roamingu**~~

~~Ni jedan davatelj usluga roaminga, domaći davatelj usluga, operator domaće mreže ili operator gostujuće mreže ne smije izmijeniti tehnička svojstva reguliranih SMS poruka u roamingu tako da se razlikuju od tehničkih svojstava SMS poruka koje se pružaju na njegovom domaćem tržištu.~~

Članak 12.

Veleprodajne naknade za regulirane podatkovne usluge u roamingu

↓ 2017/920 članak 1. stavak 4. (prilagođeno)
⇨ novo

1. ~~S učinkom od 15. lipnja 2017.,~~ ~~p~~Prosječna veleprodajna naknada koju operator ~~gostujuće~~ ⌦ posjećene ⌫ mreže može naplatiti ~~davatelju~~ ⌦ pružatelju ⌫ usluga roaminga za pružanje reguliranih podatkovnih usluga u roamingu s pomoću te ~~gostujuće~~ ⌦ posjećene ⌫ mreže ne smije biti veća od zaštitne granične vrijednosti od ⇨ 2,00 ⇦ ~~7,70~~ EUR po gigabajtu prenesenih podataka. Ta maksimalna veleprodajna naknada ~~smanjuje~~ snižava se ~~1. siječnja 2018. na 6,00 EUR po gigabajtu, 1. siječnja 2019. na 4,50 EUR po gigabajtu,~~ 1. siječnja ~~2020.~~ ⇨ 2025. ⇦ na ~~3,50~~ ⇨ 1,50 ⇦ EUR po gigabajtu ⌦ prenesenih podataka ⌫ ~~, 1. siječnja 2021. na 3,00 EUR po gigabajtu te 1. siječnja 2022. na 2,50 EUR po gigabajtu.~~ ⌦ i, ⌫ ~~N~~ne dovodeći u pitanje članake 21. ~~19.,~~ ⇨ 22. i 23. ⇦, ~~ona~~ ostaje ~~2,50~~ ⇨ 1,50 ⇦ EUR po gigabajtu prenesenih podataka do 30. lipnja ⇨ 2032. ⇦ ~~2022.~~

↓ 531/2012 (prilagođeno)
⇨ novo

2. Prosječna veleprodajna naknada iz stavka 1. primjenjuje se između bilo koja dva operatora i izračunava se za dvanaestomjesečno razdoblje ili bilo koje kraće razdoblje preostalo ⇨ do kraja razdoblja primjene maksimalne prosječne veleprodajne naknade propisane u stavku 1. ili do 30. lipnja 2032. ⇦ ~~do 30. lipnja 2022.~~

3. Prosječna veleprodajna naknada iz stavka 1. izračunava se tako da se ukupan prihod na veleprodajnoj razini koji zaprimi operator ~~gostujuće~~ ⌦ posjećene ⌫ mreže ili operator domaće mreže za pružanje reguliranih podatkovnih usluga u roamingu u relevantnom razdoblju podijeli ukupnim brojem megabajta podataka stvarno potrošenih pri pružanju navedenih usluga u tom razdoblju, koji je zbrojen na temelju kilobajta u ime relevantnog ~~davatelja~~ ⌦ pružatelja ⌫ usluga roaminga ili operatora domaće mreže u tom razdoblju.

⇩ novo

Članak 13.

Veleprodajna naknada za komunikaciju prema hitnim službama

Ne dovodeći u pitanje članke 10., 11. i 12., operator posjećene mreže ne naplaćuje pružatelju usluga roaminga nikakve naknade povezane s komunikacijom prema hitnim službama koju je pokrenuo korisnik roaminga i prijenosom informacija o lokaciji pozivatelja.

↓ 531/2012 (prilagođeno)

Članak 14.

Transparentnost maloprodajnih ~~naknada~~ ⌦ uvjeta ⌫ za pozive i SMS poruke u roamingu

1. Kako bi korisnike roaminga upozorio na činjenicu da će im se naplaćivati naknade za odlazne i dolazne pozive ili slanje i primanje SMS poruka u roamingu, svaki ~~davatelj~~ ⌦ pružatelj ⌫ usluga roaminga ~~korisniku~~ ⌦ korisnicima ⌫ automatski pri ulasku

~~korisnika~~ u državu članicu koja nije država ~~njegova~~ ⌦ njihova ⌫ domaćeg ~~davatelja~~ ⌦ pružatelja ⌫ usluga, daje, putem usluge slanja obavijesti, bez nepotrebnog ~~odlaganja~~ odgađanja i besplatno, osnovne, korisnikovim potrebama prilagođene informacije o cijenama usluga roaminga, (uključujući PDV)~~.~~ koje se primjenjuju na odlazne i dolazne pozive ~~i~~ te na slanje i primanje SMS poruka dotičnog korisnika u posjećenoj državi članici, osim ako ~~je korisnik obavijestio~~ ⌦ su korisnici obavijestili ⌫ ~~davatelja~~ ⌦ pružatelja ⌫ usluga roaminga da ne ~~treba~~ ⌦ trebaju ⌫ tu uslugu.

↓ 2015/2120 članak 7. stavak 7. točka (a) (prilagođeno)

Te osnovne, korisnikovim potrebama prilagođene informacije o cijenama ~~izražene su~~ izražavaju se u valuti u kojoj domaći ~~davatelj~~ ⌦ pružatelj ⌫ usluga korisnika izdaje račun te uključuju informacije o:

(a) svakoj politici pravedne uporabe koja se na korisnika roaminga primjenjuje unutar Unije te o dodatnim naknadama koje se primjenjuju ako se premaše bilo koja ograničenja u okviru te politike pravedne uporabe; i

(b) svakoj dodatnoj naknadi koja se primjenjuje u skladu s člankom 7. ~~6.c~~.

⇩ novo

Pružatelj usluga roaminga korisniku automatski pri ulasku u državu članicu koja nije država njegova domaćeg pružatelja usluga, daje, putem usluge slanja obavijesti, bez nepotrebnog odgađanja i besplatno, informacije o potencijalnom riziku od viših naknada zbog korištenja usluga s posebnom tarifom, uključujući poveznicu na posebnu internetsku stranicu s informacijama o vrstama usluga za koje su mogući veći troškovi i, ako postoje, informacije o numeracijskom rasponu usluga s posebnom tarifom, osim ako je korisnik obavijestio pružatelja usluga roaminga da ne treba tu uslugu.

↓ 531/2012 (prilagođeno)

~~One~~ ⌦ Osnovne, korisnikovim potrebama prilagođene informacije o cijenama iz prvog podstavka ⌫ ~~također trebaju uključivati~~ uključuju i besplatan broj iz stavka 2. za dobivanje detaljnijih informacija i~~ informacija o mogućnosti pristupa hitnim službama biranjem besplatnog europskog broja za hitne službe 112~~.

Kod svake poruke~~,~~ korisnik ima mogućnost besplatno i jednostavno obavijestiti ~~davatelja~~ ⌦ pružatelja ⌫ usluga roaminga da ~~ne treba automatsku uslugu davanja obavijesti~~ mu nije potrebna ta usluga automatskih poruka. Korisnik koji je ~~dao~~ obavijestio da ne treba ~~automatsku uslugu davanja obavijesti~~ uslugu automatskih poruka ima pravo od ~~davatelja~~ ⌦ pružatelja ⌫ usluga roaminga u bilo kojem trenutku i besplatno zatražiti ponovno pružanje te usluge.

~~Davatelji~~ ⌦ Pružatelji ⌫ usluga roaminga automatski i besplatno pružaju slijepim i slabovidnim korisnicima na njihov zahtjev osnovne, njihovim potrebama prilagođene informacije o cijenama iz prvog podstavka putem govornog poziva.

↓ 2015/2120 članak 7. stavak 7. točka (b) (prilagođeno)

Prvi, drugi, peti ~~četvrti~~ i šesti ~~peti~~ podstavak, uz iznimku upućivanja na politiku pravedne uporabe i dodatnu naknadu koja se primjenjuje u skladu s člankom 7. ~~6.c~~, primjenjuju se i na govorne i SMS usluge u roamingu koje upotrebljavaju korisnici roaminga tijekom putovanja izvan Unije i koje pruža ~~davatelj~~ ⌦ pružatelj ⌫ usluga roaminga.

↓ 531/2012 (prilagođeno)

2. Uz ⌦ informacije propisane ⌫ stav~~ak~~kom 1., korisnici imaju pravo, bez obzira na to gdje se nalaze u Uniji, govornim pozivom ili SMS porukom u pokretnoj mreži besplatno zatražiti i dobiti detaljnije, njihovim potrebama prilagođene informacije o cijenama usluga roaminga koje se primjenjuju u ~~gostujućoj~~ ⌦ posjećenoj ⌫ mreži na govorne pozive i SMS poruke te podatke o mjerama ~~u vezi s transparentnošću koje se primjenjuju u skladu s ovom Uredbom~~ za transparentnost koje se primjenjuju na temelju ove Uredbe. Takav se zahtjev upućuje na besplatan broj koji je ~~davatelj~~ ⌦ pružatelj ⌫ usluga roaminga odredio u tu svrhu. Obveze ~~predviđene~~ propisane u stavku 1. ne primjenjuju se na uređaje koji ne podržavaju funkcionalnost SMS-a.

↓ 2015/2120 članak 7. stavak 7. točka (c) (prilagođeno)

3.~~2.a~~. ~~Davatelj~~ ⌦ Pružatelj ⌫ usluga roaminga šalje obavijest korisniku usluga roaminga kad je u potpunosti potrošena primjenjiva količina ~~pravedne uporabe~~ reguliranih govornih ili SMS usluga u roamingu prema politici pravedne uporabe ili kad se dosegne bilo koji prag uporabe primijenjen u skladu s člankom 7. ~~6.c~~. U toj obavijesti navodi se dodatna naknada koja će se primijeniti na svaku reguliranu govornu ili SMS uslugu u roamingu koju korisnik roaminga dodatno potroši. Svaki korisnik ima pravo od ~~davatelja~~ ⌦ pružatelja ⌫ usluga roaminga zatražiti prestanak slanja takvih obavijesti i ima pravo od ~~davatelja~~ ⌦ pružatelja ⌫ usluga roaminga u bilo kojem trenutku i besplatno zatražiti ponovno pružanje te usluge.

↓ 2015/2120 članak 7. stavak 7. točka (d) (prilagođeno)

4.~~3.~~. ~~Davatelji~~ ⌦ Pružatelji ⌫ usluga roaminga svim korisnicima prilikom zasnivanja pretplatničkog odnosa daju potpune informacije o primjenjivim naknadama za roaming. Svojim korisnicima roaminga također bez nepotrebnog ~~odlaganja~~ odgađanja daju ažurirane informacije o primjenjivim naknadama za roaming kod svake promjene navedenih naknada.

~~Davatelji~~ ⌦ Pružatelji ⌫ usluga roaminga zatim u razumnim vremenskim razmacima šalju podsjetnik svim korisnicima koji su se odlučili za drugu tarifu.

↓ 531/2012 (prilagođeno)

5.~~4.~~. ~~Davatelji~~ ⌦ Pružatelji ⌫ usluga roaminga svojim korisnicima stavljaju na raspolaganje informacije o tome kako izbjeći nenamjerni roaming u graničnim regijama. ~~Davatelji~~ ⌦ Pružatelji ⌫ usluga roaminga poduzimaju razumne mjere kako bi svoje

korisnike zaštitili od plaćanja naknada za roaming u slučaju nenamjernog pristupa uslugama roaminga dok se nalaze u domaćoj državi članici.

Članak 15.

Transparentnost i zaštitni mehanizmi za maloprodajne podatkovne usluge u roamingu

1. ~~Davatelji~~ ⌦ Pružatelji ⌫ usluga roaminga osiguravaju, prije i nakon sklapanja ugovora, odgovarajuću informiranost korisnika roaminga o naknadama koje se primjenjuju na uporabu reguliranih podatkovnih usluga u roamingu, na načine kojima se korisnicima olakšava razumijevanje financijskih posljedica takve uporabe i omogućuje praćenje i nadzor troškova reguliranih podatkovnih usluga u roamingu u skladu sa stavcima 2. i 4. ~~3.~~

Ako je potrebno, ~~davatelji~~ ⌦ pružatelj ⌫ usluga roaminga obavješćuju korisnike, prije sklapanja ugovora i redovito nakon toga, o riziku automatskog i nekontroliranog uključivanja podatkovnih usluga i preuzimanja podataka u roamingu. Nadalje, ~~davatelji~~ ⌦ pružatelji ⌫ usluga roaminga obavješćuju svoje korisnike, besplatno i na jasan i lako razumljiv način, o tome kako isključiti navedeno automatsko uključivanje podatkovnih usluga u roamingu kako bi se izbjegla nekontrolirana potrošnja.

🡻 2015/2120 članak 7. stavak 8. točka (a) (prilagođeno)

2. ~~Davatelj~~ ⌦ Pružatelj ⌫ usluga roaminga automatskom porukom obavješćuje korisnika roaminga ~~o tome~~ da ~~korisnik roaminga~~ upotrebljava regulirane podatkovne usluge u roamingu i daje mu osnovne, korisnikovim potrebama prilagođene tarifne informacije o naknadama (u valuti u kojoj domaći ~~davatelj~~ ⌦ pružatelj ⌫ usluga korisnika izdaje račun) koje se primjenjuju na pružanje reguliranih podatkovnih usluga u roamingu tom korisniku roaminga u dotičnoj državi članici, osim ako je korisnik obavijestio ~~davatelja~~ ⌦ pružatelja ⌫ usluga roaminga da mu navedene informacije nisu potrebne.

Te osnovne, korisnikovim potrebama prilagođene tarifne informacije uključuju informacije o:

(a) svakoj politici pravedne uporabe koja se na korisnika roaminga primjenjuje unutar Unije te o dodatnim naknadama koje se primjenjuju ako se premaše bilo koja ograničenja u okviru te politike pravedne uporabe; i

(b) svakoj dodatnoj naknadi koja se primjenjuje u skladu s člankom 7. ~~6.c~~.

Te informacije dostavljaju se na mobilni uređaj korisnika roaminga, na primjer SMS porukom, elektroničkom poštom ili skočnim prozorom na mobilnom uređaju, svaki put kad korisnik roaminga uđe u državu članicu koja nije država njegova domaćeg ~~davatelja~~ ⌦ pružatelja ⌫ usluga i prvi put upotrijebi podatkovnu uslugu u roamingu u toj državi članici. U trenutku kad korisnik roaminga pokrene reguliranu podatkovnu uslugu u roamingu one se besplatno šalju odgovarajućim sredstvima prilagođenima njihovu~~om~~ lakšem primanju i razumijevanju.

Korisnik koji je obavijestio svojeg ~~davatelja~~ ⌦ pružatelja ⌫ usluga roaminga da mu nisu potrebne automatske informacije o tarifama ima pravo od ~~davatelja~~ ⌦ pružatelja ⌫ usluga roaminga u bilo kojem trenutku i besplatno zatražiti ponovno pružanje te usluge.

↓ 2015/2120 članak 7. stavak 8. točka (b) (prilagođeno)

3.~~2.a~~. ~~Davatelj~~ ⌦ Pružatelj ⌫ usluga roaminga šalje obavijest kad je u potpunosti potrošena primjenjiva količina ~~pravedne uporabe~~ regulirane podatkovne usluge u roamingu prema politici pravedne uporabe ili kad se dosegne bilo koji prag uporabe primijenjen u skladu s člankom 7. ~~6.c~~ U toj obavijesti navodi se dodatna naknada koja će se primijeniti na svaku reguliranu podatkovnu uslugu u roamingu koju korisnik roaminga dodatno potroši. Svaki korisnik ima pravo od ~~davatelja~~ ⌦ pružatelja ⌫ usluga roaminga zatražiti prestanak slanja takvih obavijesti i ima pravo od ~~davatelja~~ ⌦ pružatelja ⌫ usluga roaminga u bilo kojem trenutku i besplatno zatražiti ponovno pružanje te usluge.

↓ 2015/2120 članak 7. stavak 8. točka (c) (prilagođeno)

4.~~3.~~. Svaki ~~davatelj~~ ⌦ pružatelj ⌫ usluga roaminga svim svojim korisnicima roaminga daje priliku da se svjesno i besplatno odluče za mogućnost pravodobnog primanja informacija o akumuliranoj potrošnji izraženoj u količini ili valuti u kojoj se korisniku roaminga obračunavaju i naplaćuju regulirane podatkovne usluge u roamingu kojom se jamči da, bez izričite suglasnosti korisnika, akumulirani troškovi reguliranih podatkovnih usluga u roamingu u određenom razdoblju uporabe, isključujući MMS koji se obračunava i naplaćuje na temelju jedinice, ne premaše utvrđeno financijsko ograničenje.

↓ 531/2012 (prilagođeno)

~~Zbog~~ ⌦ Radi ⌫ toga ~~davatelj~~ ⌦ pružatelj ⌫ usluga roaminga stavlja na raspolaganje jedno ili više maksimalnih financijskih ograničenja za određena razdoblja uporabe, pod uvjetom da je korisnik unaprijed obaviješten o odgovarajućim količinama podataka. Jedno od tih ograničenja ~~:~~ (zadano financijsko ograničenje)~~:~~ mora biti blizu, ali ne veće od 50 ~~eura~~ EUR nepodmirenih obveza u mjesečnom obračunskom razdoblju (bez PDV-a).

Kao drug~~a~~u mogućnost, ~~davatelj~~ ⌦ pružatelj ⌫ usluga roaminga može odrediti ograničenja izražena u količini podataka, pod uvjetom da je korisnik unaprijed obaviješten o odgovarajućim ~~financijskim~~ novčanim iznosima. Jedno od tih ograničenja ~~:~~ (zadano količinsko ograničenje)~~:~~ odgovara financijskom iznosu ne većem od 50 ~~eura~~ EUR nepodmirenih obveza u mjesečnom obračunskom razdoblju (bez PDV-a).

Povrh toga, ~~davatelj~~ ⌦ pružatelj ⌫ usluga roaminga može svojim korisnicima roaminga ponuditi druga ograničenja s drukčijim, odnosno višim ili nižim maksimalnim mjesečnim financijskim ograničenjima.

Zadana ograničenja iz drugog i trećeg podstavka primjenjuju se na sve korisnike koji se nisu odlučili za neko drugo ograničenje.

Svaki ~~davatelj~~ ⌦ pružatelj ⌫ usluga roaminga također osigurava slanje odgovarajuće obavijesti na mobilni uređaj korisnika roaminga, na primjer ~~putem SMS poruke, elektroničke pošte ili skočnog prozora~~ SMS porukom, elektroničkom poštom ili skočnim prozorom na računalu, kad podatkovne usluge u roamingu dosegnu 80 % dogovorenog financijskog ili količinskog ograničenja. Svaki korisnik ima pravo od ~~davatelja~~ ⌦ pružatelja ⌫ usluga roaminga zatražiti prestanak slanja takvih obavijesti i ima pravo od ~~davatelja~~ ⌦ pružatelja ⌫ usluga u bilo kojem trenutku i besplatno zatražiti ponovno pružanje te usluge.

Ako bi financijsko ili količinsko ograničenje u protivnom bilo premašeno, korisniku roaminga šalje se obavijest na mobilni uređaj. U toj se obavijesti navodi postupak koji korisnik treba slijediti ako želi da mu se nastave pružati navedene usluge i troškovi povezani sa svakom sljedećom potrošenom jedinicom. Ako korisnik roaminga ne odgovori na primljenu obavijest, ~~davatelj~~ ⌦ pružatelj ⌫ usluga roaminga odmah prestaje s pružanjem i naplatom reguliranih podatkovnih usluga u roamingu korisniku, osim ako i do trenutka kad korisnik roaminga zatraži nastavak pružanja ili ponovno pružanje tih usluga.

Kad se korisnik roaminga odluči za financijsko ili količinsko ograničenje ili njegovo uklanjanje, promjena se provodi u roku od jednog radnog dana od zaprimanja zahtjeva, besplatna je i ne podrazumijeva uvjete ili ograničenja koja se odnose na druge elemente pretplate.

5.~~4.~~ Stavci 2. i 4. ~~3~~. ne primjenjuju se na uređaje za komunikaciju između strojeva koji upotrebljavaju podatkovnu komunikaciju u pokretnoj mreži.

6.~~5.~~ ~~Davatelji~~ ⌦ Pružatelji ⌫ usluga roaminga poduzimaju razumne mjere kako bi svoje korisnike zaštitili od plaćanja naknada za roaming u slučaju nenamjernog pristupa uslugama roaminga dok se nalaze u domaćoj državi članici. ~~Navedeno~~ To uključuje informiranje korisnika o tome kako izbjeći nenamjerni roaming u graničnim regijama.

🡻 2015/2120 članak 7. stavak 8. točka (d) (prilagođeno)

7.~~6.~~ Ovaj se članak ~~također primjenjuje~~, uz iznimku stavka 6. ~~5.~~, stavka 2. drugog podstavka i stavka 3. ~~2.a~~, te podložno drugom i trećem podstavku ovog stavka, primjenjuje i na podatkovne usluge u roamingu koje upotrebljavaju korisnici roaminga tijekom putovanja izvan Unije i koje pruža ~~davatelj~~ ⌦ pružatelj ⌫ usluga roaminga.

🡻 531/2012 (prilagođeno)

Ako se korisnik odluči za mogućnost iz ~~prvog podstavka~~ stavka 3. prvog podstavka, zahtjevi ~~predviđeni~~ propisani u stavku 3. ne primjenjuju se ako operator ~~gostujuće~~ ⌦ posjećene ⌫ mreže u posjećenoj zemlji izvan Unije ne dopušta ~~davatelju~~ ⌦ pružatelju ⌫ usluga roaminga praćenje prometa korisnika u realnom vremenu.

U tom se slučaju korisnika prilikom ulaska u takvu zemlju SMS porukom obavješćuje, bez nepotrebnog ~~odlaganja~~ odgađanja i besplatno, o nedostupnosti informacija o akumuliranoj potrošnji i jamstva da određeno financijsko ograničenje neće biti premašeno.

⇩ novo

Članak 16.

Transparentnost u pogledu načina pristupa hitnim službama

Pružatelji usluga roaminga osiguravaju odgovarajuću informiranost svojih korisnika roaminga o načinima pristupa hitnim službama u posjećenoj državi članici.

Pružatelj usluga roaminga automatskom porukom obavješćuje korisnika roaminga da ima besplatan pristup hitnim službama pozivom na jedinstveni europski broj za hitne službe 112 i alternativnim načinima komunikacije prema hitnim službama koje su obvezne u posjećenoj državi članici. Te informacije dostavljaju se na mobilni uređaj korisnika roaminga SMS

porukom svaki put kad uđe u državu članicu koja nije država njegova domaćeg pružatelja usluga. U trenutku kad korisnik roaminga pokrene uslugu roaminga one se besplatno šalju odgovarajućim sredstvima prilagođenima njihovu lakšem primanju i razumijevanju.

Članak 17.

Baza podataka s brojevima za usluge s posebnom tarifom

BEREC uspostavlja i održava jedinstvenu bazu podataka na razini Unije s numeracijskim rasponima za usluge s posebnom tarifom u svakoj državi članici kojoj mogu pristupati nacionalna regulatorna tijela i operatori. Rok za uspostavu te baze podataka je 31. prosinca 2023. U tu svrhu nacionalno regulatorno tijelo ili druga nadležna tijela BEREC-u bez nepotrebnog odgađanja dostavljaju, elektroničkim putem, potrebne informacije i relevantne promjene tih informacija.

↓ 531/2012

Članak 18. ~~16.~~

Nadzor i izvršenje

1. ~~Državna~~ Nacionalna regulatorna tijela prate i nadziru usklađenost s ovom Uredbom na svojem državnom području.

↓ 2015/2120 članak 7. stavak 9. točka (a) (prilagođeno)

~~Državna~~ Nacionalna regulatorna tijela strogo prate i nadziru ~~davatelje~~ ⌦ pružatelje ⌫ usluga roaminga koji se koriste člancima 6. ~~6.b~~ i 7. ~~6.c~~ te člankom 9. ~~6.e~~ stavkom 3.

↓ 2017/920 članak 1. stavak 5. točka (a)

2. Nacionalna regulatorna tijela i, prema potrebi, BEREC objavljuju ažurirane podatke o primjeni ove Uredbe, posebno članaka 5. ~~6.a~~, 6. ~~6.b~~, 7. ~~6.c~~, 9. ~~6.e~~, 10. ~~7.~~, 11. ~~9.~~ i 12., na način ~~da se~~ koji zainteresiranim stranama omogućuje jednostavan pristup tim podacima.

↓ 531/2012 (prilagođeno)

3. ~~Državna~~ Nacionalna regulatorna tijela prate, ~~kao~~ u okviru priprema za preispitivanje ~~predviđeno~~ propisano u članku ~~19.~~ 21., ~~razvoj~~ kretanje veleprodajnih i maloprodajnih naknada za pružanje govornih i podatkovnih komunikacijskih usluga, uključujući SMS i MMS, korisnicima roaminga, ~~uključujući~~ među ostalim i u najudaljenijim regijama iz članka 349. Ugovora ~~o funkcioniranju Europske unije~~. ~~Državna~~ Nacionalna regulatorna tijela ~~također su na oprezu u pogledu posebnog slučaja~~ usto paze na posebne slučajeve nenamjernog roaminga u graničnim regijama susjednih država članica i prate koriste li se tehnike za usmjeravanje prometa na štetu korisnika.

~~Državna~~ Nacionalna regulatorna tijela prate i prikupljaju informacije o nenamjernom roamingu i poduzimaju odgovarajuće mjere.

4. ~~Državna~~ Nacionalna regulatorna tijela ovlaštena su od ~~poduzeća~~ ⌦ poduzetnika ⌫ koji~~a~~ podliježu obvezama na temelju ove Uredbe zahtijevati dostavu svih podataka relevantnih za provedbu i izvršenje ove Uredbe. Navedeni~~a~~ ~~poduzeća~~ ⌦ poduzetnici ⌫ pružaju takve podatke na zahtjev pravodobno i u skladu s ~~vremenskim~~ rokovima i razinom detalja koje zahtijevaju ~~državna~~ nacionalna regulatorna tijela.

⬇ 2017/920 članak 1. stavak 5. točka (b)

5.~~4.a~~. Ako nacionalno regulatorno tijelo smatra da su informacije povjerljive u skladu s pravilima Unije i nacionalnim pravilima o povjerljivosti poslovnih podataka, Komisija, BEREC i sva druga relevantna nacionalna regulatorna tijela moraju osigurati takvu povjerljivost. Povjerljivost poslovnih podataka ne smije sprječavati pravovremenu razmjenu informacija između nacionalnih regulatornih tijela, Komisije, BEREC-a i svih drugih relevantnih nacionalnih regulatornih tijela u svrhu preispitivanja, praćenja i nadziranja primjene ove Uredbe.

⬇ 531/2012 (prilagođeno)

6.~~5.~~. ~~Državna se~~ Nacionalna regulatorna tijela mogu ~~uključiti~~ intervenirati na vlastitu inicijativu kako bi osigurala usklađenost s ovom Uredbom. ~~Ona posebno~~ Konkretno, kad je to potrebno, koriste ovlasti iz članka 61. ~~5.~~ Direktive (EU) 2018/1972 ~~o pristupu~~ za osiguravanje odgovarajućeg pristupa i ~~međusobnog povezivanja~~ ⌦ međupovezivanja ⌫ kako bi se zajamčil~~a~~ ~~povezanost~~ povezivost s kraja na kraj mreže i ~~međudjelovanje~~ ⌦ interoperabilnost ⌫ usluga roaminga, na primjer, ako korisnici ne mogu razmjenjivati regulirane SMS poruke u roamingu s korisnicima zemaljske javne pokretne komunikacijske mreže u drugoj državi članici jer ne postoji sporazum kojim se omogućuje isporuka takvih poruka.

7.~~6.~~. Ako utvrdi da je došlo do povrede obveza određenih u ovoj Uredbi, ~~državno je~~ nacionalno regulatorno tijelo ovlašteno je zahtijevati hitni prestanak takve povrede.

Članak 19.~~17.~~

Rješavanje sporova

1. U slučaju spora u vezi s obvezama utvrđenima u ovoj Uredbi između ~~poduzeća~~ ⌦ poduzetnika ⌫ koji~~a~~ obavljaju djelatnost elektroničkih komunikacijskih mreža ili usluga u državi članici, primjenjuju se postupci za rješavanje sporova utvrđeni u člancima 26. ~~20.~~ i 27. ~~21.~~ ~~Okvirne~~ D~~d~~irektive (EU) 2018/1972.

⬇ 2017/920 članak 1. stavak 6. (prilagođeno)
⇨ novo

Sporovi između operatora ~~gostujuće~~ ⌦ posjećene ⌫ mreže i drugih operatora o ~~stopama koje se primjenjuju na ulazne elemente potrebne~~ cijenama ulaznih elemenata potrebnih za pružanje reguliranih veleprodajnih usluga roaminga mogu se uputiti nadležnom nacionalnom regulatornom tijelu ili tijelima u skladu s ~~člankom 20.~~ člancima 26. ~~ili~~ ⇨ i ⇦ ~~21.~~ 27. ~~Okvirne~~ D~~d~~irektive (EU) 2018/1972. U takv~~u~~om slučaju nadležno nacionalno regulatorno tijelo ili tijela ~~mogu se savjetovati s~~ ⇨ o sporu obavješćuje ⇦ BEREC~~-om~~ ⇨ radi postizanja

dosljednog rješenja spora⇦ ~~o mjerama koje treba poduzeti u skladu s Okvirnom direktivom, posebnim direktivama ili ovom Uredbom za rješavanje spora~~. Ako se savjetovalo s BEREC-om, nadležno nacionalno regulatorno tijelo ili tijela čeka~~ju~~ mišljenje BEREC-a prije poduzimanja mjera za rješavanje spora.

⇩ 531/2012 (prilagođeno) ⇨ novo

2. U slučaju neriješenog spora koji uključuje potrošača ili krajnjeg korisnika i odnosi se na pitanje iz područja primjene ove Uredbe, države članice osiguravaju dostupnost postupaka za izvansudsko rješavanje sporova utvrđenih u članku 25. ~~34.~~ Direktive (EU) 2018/1972 ~~o univerzalnoj usluzi~~.

Članak 20.~~18.~~

Sankcije

Države članice utvrđuju pravila o sankcijama koje se primjenjuju na kršenje ove Uredbe i poduzimaju sve mjere potrebne kako bi se osigurala njihova primjena. Predviđene sankcije moraju biti učinkovite, razmjerne i odvraćajuće. Države članice ⇨ bez odgađanja ⇦ ~~do 30. lipnja 2013.~~ obavješćuju Komisiju o ~~navedenim odredbama~~ ⌦ tim pravilima i mjerama ⌫ i ~~bez odgode o~~ svim naknadnim izmjenama koje na njih utječu.

⇩ 2015/2120 članak 7. stavak 10. (prilagođeno)

Članak 21.~~19.~~

Preispitivanje

~~1. Komisija do 29. studenoga 2015. započinje preispitivanje veleprodajnog tržišta roaminga s ciljem ocjene mjera potrebnih za omogućavanje ukidanje maloprodajnih dodatnih naknada za roaming do 15. lipnja 2017. Komisija među ostalim preispituje stupanj tržišnog natjecanja u nacionalnim veleprodajnim tržištima te posebno ocjenjuje razinu nastalih veleprodajnih troškova i primijenjenih veleprodajnih naknada te konkurentski položaj operatorâ s ograničenim geografskim djelokrugom, uključujući učinke komercijalnih sporazuma na tržišno natjecanje kao i sposobnost operatora da iskoriste ekonomije razmjera. Komisija ocjenjuje i razvoj tržišnog natjecanja na maloprodajnim tržištima roaminga i svaki uočljiv rizik narušavanja tržišnog natjecanja i poticaja za ulaganja na domaćim tržištima i tržištima koja se posjećuju. Pri ocjenjivanju mjera potrebnih za omogućavanje ukidanja maloprodajnih dodatnih naknada za roaming Komisija uzima u obzir potrebu da se osigura operatorima gostujuće mreže da osiguraju povrat svih troškova pružanja reguliranih veleprodajnih usluga roaminga, među ostalim združenih i zajedničkih troškova. Komisija uzima u obzir i potrebu sprečavanja stalnog roaminga ili zlouporabe ili prekomjerne uporabe veleprodajnih usluga roaminga za potrebe koje nisu pružanje reguliranih usluga roaminga korisnicima davateljâ usluga roaminga tijekom povremenih putovanja tih korisnika unutar Unije.~~

~~2. Komisija do 15. lipnja 2016. podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću o ishodu preispitivanja iz stavka 1.~~

~~Uz to izvješće nakon javnog savjetovanja podnosi se odgovarajući zakonodavni prijedlog radi izmjene veleprodajnih naknada za regulirane usluge roaminga navedene u ovoj Uredbi ili predviđanja drugog rješenja za pitanja koja su utvrđena na veleprodajnoj razini s ciljem ukidanja maloprodajnih dodatnih naknada za roaming do 15. lipnja 2017.~~

↓ 2017/920 članak 1. stavak 7. točka (a) (prilagođeno)
⇨ novo

~~3~~1. ~~Osim toga, Komisija do 15. prosinca 2018. Europskom parlamentu i Vijeću podnosi privremeno izvješće u kojem sažeto navodi učinke ukidanja maloprodajnih dodatnih naknada za roaming, uzimajući u obzir sva relevantna izvješća BEREC-a.~~ Komisija ~~zatim~~, nakon savjetovanja s BEREC-om, podnosi ~~dvogodišnje~~ ⇨ dva ⇦ izvješća~~e~~ Europskom parlamentu i Vijeću. ~~te mu prema potrebi prilaže zakonodavni prijedlog~~ ⇨ Prema potrebi, nakon podnošenja svakog izvješća, Komisija donosi delegirani akt na temelju članka 22. ⇦ o izmjeni maksimalnih veleprodajnih naknada za regulirane usluge roaminga utvrđenih u ovoj Uredbi. Prvo takvo izvješće podnosi se do ~~15. prosinca 2019.~~ ⇨ 30. lipnja 2025., a drugo do 30. lipnja 2029. ⇦

Ta ~~dvogodišnja~~ izvješća uključuju, među ostalim, ~~pr~~ocjenu:

(a) dostupnosti i kvalitete usluga, uključujući usluge koje ~~predstavljaju~~ su alternativa~~u~~ reguliranim maloprodajnim govornim, SMS i podatkovnim uslugama u roamingu, posebno s obzirom na tehnološki razvoj ⇨ i pristup različitim tehnologijama i generacijama mreže ⇦;

(b) stupnja tržišnog natjecanja na maloprodajnim i veleprodajnim tržištima roaminga, posebno ⇨ stvarnih veleprodajnih cijena koje plaćaju operatori ⇦ i konkurentskog položaja malih, neovisnih ili novih operatora i pokretnih virtualnih mrežnih operatora, uključujući učinke komercijalnih sporazuma na tržišno natjecanje ⇨ i na promet kojim se trgovalo na platformama za trgovanje i sličnim instrumentima ⇦ ~~i~~ te stupanj ~~međusobnog povezivanja~~ ⌦ međupovezivanja ⌫ operator~~im~~a;

⇩ novo

(c) razvoja roaminga za komunikaciju između strojeva;

↓ 2017/920 članak 1. stavak 7. točka (a) (prilagođeno)

(~~c~~d) mjere u kojoj je provedba ~~strukturnih~~ mjera predviđenih članko~~mcima~~ 3. ~~i 4., a~~ osobito, na temelju informacija dobivenih od nacionalnih regulatornih tijela, postupka za prethodno odobrenje utvrđenog u članku 3. stavku 6., imala za posljedicu razvoj tržišnog natjecanja na unutarnjem tržištu reguliranih usluga roaminga;

(~~d~~e) razvoja dostupnih maloprodajnih tarifnih modela;

(~~e~~f) promjena u ~~obrascima~~ strukturi potrošnje podatkovnog prometa i za domaće usluge i za usluge roaminga;

(~~f~~g) sposobnosti operatora domaće mreže da ~~za~~održe svoj domaći model naplaćivanja i mjere u kojoj su izvanredne maloprodajne dodatne naknade za roaming odobrene na temelju članka 7.~~6.c~~;

(~~g~~h) sposobnosti operatora ~~gostujuće~~ ⌦ posjećene ⌫ mreže da osiguraju povrat stvarno nastalih troškova pružanja reguliranih veleprodajnih usluga roaminga;

(~~h~~i) učinka ~~primjene~~ politike pravedne uporabe koju operatori~~a~~ primjenjuju u skladu s člankom 8. ~~6.d~~, uključujući utvrđivanje svih nedosljednosti u primjeni i provedbi takve politike pravedne uporabe;

⇩ novo

(j) mjere u kojoj korisnici roaminga i operatori imaju probleme povezane s uslugama s posebnom tarifom;

(k) primjene mjera iz ove Uredbe na komunikaciju prema hitnim službama.

🡻 2017/920 članak 1. stavak 7. točka (b) (prilagođeno)
⇨ novo

2.~~4.~~ Kako bi procijenio razvoj tržišnog natjecanja na tržištima roaminga u cijeloj Uniji, BEREC redovito prikuplja podatke od nacionalnih regulatornih tijela o promjenama maloprodajnih i veleprodajnih naknada za regulirane govorne, SMS i podatkovne usluge u roamingu, uključujući veleprodajne naknade koje se primjenjuju na uravnoteženi i neuravnoteženi roaming promet ⇨ , o korištenju platformi za trgovanje i sličnih instrumenata, o razvoju roaminga za komunikaciju strojeva te o mjeri u kojoj je sporazumima o veleprodajnim uslugama roaminga obuhvaćena kvaliteta usluge i omogućen pristup različitim tehnologijama i generacijama mreže. BEREC od nacionalnih regulatornih tijela redovito prikuplja i podatke o tome kako operatori primjenjuju politiku pravedne uporabe, promjenama domaćih tarifa, primjeni mehanizama za održivost te pritužbama o roamingu. Ako sudjeluje u savjetovanju na temelju stavka 1., BEREC prikuplja i daje dodatne informacije o transparentnosti te o primjeni mjera na komunikaciju prema hitnim službama i na usluge s posebnom tarifom ⇦.

Također prikuplja podatke o ~~ugovorima o veleprodajnom roamingu~~ sporazumima o veleprodajnim uslugama roaminga na koje se ne primjenjuju maksimalne veleprodajne naknade za roaming ~~predviđene~~ propisane u člancima 10~~7~~, 11~~9~~ ili 12. i o provedbi ugovornih mjera na veleprodajnoj razini radi sprječavanja stalnog roaminga ili zloporabe ili prekomjerne uporabe veleprodajnog pristupa roamingu za potrebe koje nisu pružanje reguliranih usluga roaminga korisnicima ~~davateljâ~~ ⌦ pružateljâ ⌫ usluga roaminga tijekom povremenih putovanja tih korisnika unutar Unije.

~~Komisija se obavješćuje o navedenim podacima~~Ti se podaci Komisiji dostavljaju najmanje ⇨ jedanput ⇦ ~~dvaput~~ godišnje. Komisija te podatke objavljuje.

Na temelju prikupljenih podataka BEREC redovito izvješćuje o ~~razvoju~~ promjenama cijena i strukture ~~obrazaca~~ potrošnje u državama članicama i za domaće usluge i za usluge roaminga, o ~~razvoju trenutačnih~~ kretanju stvarnih veleprodajnih cijena za roaming za neuravnoteženi promet između pružatelja usluga roaminga te o odnosu između maloprodajnih cijena, veleprodajnih naknada i veleprodajnih troškova za usluge roaminga. BEREC ocjenjuje koliko su ti elementi međusobno povezani.

~~BEREC također svake godine od nacionalnih regulatornih tijela prikuplja podatke o transparentnosti i usporedivosti različitih tarifa koje operatori nude svojim korisnicima. Komisija objavljuje navedene podatke i nalaze.~~

⇩ novo

Članak 22.

Preispitivanje maksimalnih veleprodajnih naknada

Komisija, uzimajući u najvećoj mogućoj mjeri u obzir mišljenje BEREC-a, donosi delegirani akt u skladu s člankom 23. radi izmjene maksimalnih veleprodajnih naknada koje operator posjećene mreže može naplatiti pružatelju usluga roaminga za pružanje reguliranih govornih, SMS ili podatkovnih usluga u roamingu putem te posjećene mreže na temelju članaka 10., 11. i 12.

U tu svrhu Komisija:

(a) poštuje načela, kriterije i parametre utvrđene u Prilogu I.;

(b) uzima u obzir trenutačne prosječne veleprodajne cijene koje se naplaćuju u Uniji i potrebu da se ostavi dovoljan gospodarski prostor za razvoj komercijalnog tržišta;

(c) uzima u obzir podatke o tržištu dobivene od BEREC-a, nacionalnih regulatornih tijela ili, izravno, od poduzetnika koji pružaju elektroničke komunikacijske mreže i usluge.

Članak 23.

Izvršavanje delegiranja ovlasti

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.

2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članaka 21. i 22. dodjeljuje se Komisiji na neodređeno vrijeme počevši od 1. siječnja 2025.

3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članaka 21. i 22. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.

4. Prije donošenja delegiranog akta Komisija se savjetuje sa stručnjacima koje je imenovala svaka država članica u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.

5. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.

6. Delegirani akt donesen na temelju članaka 21. i 22. stupa na snagu samo ako ni Europski parlament ni Vijeće u roku od dva mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne podnesu nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće podnijeti prigovore. Taj se rok produljuje za mjesec dana na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

↓ 531/2012 (prilagođeno) ⇨ novo

Članak 24. ~~20.~~

Obveze obavješćivanja

Države članice obavješćuju Komisiju o identitetu ~~državnih~~ nacionalnih regulatornih tijela odgovornih za provedbu zada~~tak~~ća na temelju ove Uredbe.

Članak 25. ~~21.~~

Stavljanje izvan snage

Uredba ~~(EZ) br. 717/2007~~ ⌦ (EU) br. 531/2012 ⌫ stavlja se izvan snage ~~u skladu s Prilogom I. s učinkom od 1. srpnja 2012~~.

Upućivanja na ~~U~~uredbu stavljenu izvan snage smatraju se upućivanjima na ovu Uredbu i čitaju se u skladu s korelacijskom tablicom iz Priloga ~~u Prilogu~~ III.

Članak 26. ~~22.~~

Stupanje na snagu i prestanak važenja

Ova Uredba stupa na snagu ~~sljedećeg dana od dana objave u Službenom listu Europske unije~~ ⌦ 1.srpnja 2022. ⌫ ~~i njezine se odredbe primjenjuju od tog dana osim ako je posebnim člancima predviđeno drukčije~~.

Prestaje važiti 30. lipnja ~~2022.~~ ⇨ 2032. ⇦.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu,

Za Europski parlament	*Za Vijeće*
Predsjednik	*Predsjednik*

ZAKONODAVNI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJ

1. OKVIR PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

1.1. Naslov prijedloga/inicijative

Prijedlog Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o roamingu u javnim pokretnim komunikacijskim mrežama u Uniji (PREINAKA)

1.2. Predmetna područja politike *(klaster programa)*

Jedinstveno tržište

Elektroničke komunikacije – politika EU-a u području roaminga

Program rada za 2020. – Europa spremna za digitalno doba. – Digitalno za potrošače

1.3. Prijedlog/inicijativa odnosi se na:

☐ **novo djelovanje**

☐ **novo djelovanje nakon pilot-projekta/pripremnog djelovanja**[87]

☐ **produženje postojećeg djelovanja**

☒ **spajanje ili preusmjeravanje jednog ili više djelovanja u drugo/novo djelovanje**

1.4. Osnova prijedloga/inicijative

1.4.1. Zahtjevi koje treba ispuniti u kratkoročnom ili dugoročnom razdoblju, uključujući detaljan vremenski plan provedbe inicijative

Cilj je prijedloga produljiti primjenu propisa kojima se uređuje tržište roaminga na razini EU-a nakon 2022., uz izmjenu maksimalnih veleprodajnih naknada i uvođenje novih mjera kako bi se osiguralo iskustvo istinskog „roaminga kao kod kuće” (RLAH) te ukidanje drugih mjera koje više nisu potrebne. Radi jasnoće prijedlog je iznijet u obliku preinake Uredbe (EU) br. 531/2012, koja je posljednjih godina nekoliko puta izmijenjena.

Nova uredba stupit će na snagu 1. srpnja 2022., čime će se osigurati kontinuitet s prethodnom Uredbom (EU) br. 531/2012, koja prestaje važiti 30. lipnja 2022. Kao uredba, pravni akt primjenjivat će se automatski i ujednačeno na sve države članice EU-a čim stupi na snagu, bez potrebe za prenošenjem u nacionalno zakonodavstvo. Bit će u cijelosti obvezujuća za sve države članice EU-a.

Kad je riječ o bazi podataka s numeracijskim rasponima za usluge s posebnom tarifom, Tijelo europskih regulatora za elektroničke komunikacije (BEREC) zadužuje se da uspostavi tu bazu podataka do 31. prosinca 2023.

U Uredbi (EU) 2018/1971 (Uredba o BEREC-u) izričito se navodi da se Uredbom (EU) br. 531/2012 (uredba o roamingu koja se ovdje preinačuje), kad je riječ o roamingu na razini EU-a, dopunjuju i podupiru pravila predviđena regulatornim okvirom za elektroničke komunikacije te utvrđuju određene zadaće BEREC-a.

Člankom 3. stavkom 1. Uredbe (EU) 2018/1971, kojim se utvrđuju ciljevi BEREC-a, propisuje se da BEREC djeluje unutar područja primjene Uredbe (EU) br. 531/2012. Člankom 4. Uredbe (EU) 2018/1971, kojim se utvrđuju regulatorne zadaće BEREC-

[87] Kako je navedeno u članku 58. stavku 2. točkama (a) ili (b) Financijske uredbe.

a, propisuje se i da BEREC izvršava druge zadaće koje su mu dodijeljene pravnim aktima EU-a, a posebno Uredbom (EU) br. 531/2012.

Stoga se Uredbom (EU) 2018/1971 BEREC ovlašćuje za izvršavanje zadaća koje su mu dodijeljene Uredbom o roamingu. BEREC će obavljati zadaće, uključujući izradu i održavanje baze podataka usluga s posebnom tarifom, bez angažiranja dodatnih ljudskih i financijskih resursa.

1.4.2. Dodana vrijednost sudjelovanja Unije (može proizlaziti iz različitih čimbenika, npr. prednosti koordinacije, pravne sigurnosti, veće djelotvornosti ili komplementarnosti). Za potrebe ove točke „dodana vrijednost sudjelovanja Unije" vrijednost je koja proizlazi iz intervencije Unije i predstavlja dodanu vrijednost u odnosu na vrijednost koju bi države članice inače ostvarile same.

Razlozi za djelovanje na europskoj razini (*ex ante*)

Kako je istaknuo nezavisni odvjetnik u ključnom predmetu C-58/08 Vodafone, „može se razumno smatrati da razlike u cijeni između poziva u vlastitoj državi članici i onih tijekom roaminga odvraćaju od korištenja prekograničnih usluga kao što je roaming. Takvo odvraćanje od prekograničnih aktivnosti moglo bi ometati uspostavu unutarnjeg tržišta na kojem je osigurano slobodno kretanje robe, usluga i kapitala. Doista, u sektoru mobilnih telekomunikacija nema jasnijeg primjera prekogranične aktivnosti od samog roaminga"[88].

Prekogranični karakter usluga opravdava djelovanje na razini EU-a jer države članice ne mogu same riješiti to pitanje, a nacionalna regulatorna tijela taj problem ne uspijevaju savladati samostalno[89].

Sud je u presudi od 8. lipnja 2010. u predmetu C-58/08 Vodafone utvrdio da su u prošlosti „nacionalna regulatorna tijela, javna tijela i udruge za zaštitu potrošača u cijeloj Zajednici visoku razinu maloprodajnih naknada smatrali trajnim problemom i da pokušaji rješavanja problema u okviru postojećeg pravnog okvira nisu rezultirali sniženjem naknada"[90].

Slično tome, novim mjerama iz prijedloga rješavaju se pitanja koja su usko povezana s prekograničnom prirodom roaminga i na koje ona utječe. Stoga ih države članice ne mogu rješavati na odgovarajući način, pa bi djelovanje na razini EU-a bilo učinkovitije od djelovanja na nacionalnoj razini. Zapravo, temeljni problemi koji se žele riješiti prijedlogom mogu destimulirati korištenje roaminga jer otežavaju uporabu mobilnih usluga i aplikacija na putovanjima na području jedinstvenog tržišta ili pak općenito narušiti nesmetano funkcioniranje tržišta roaminga u cijelom EU-u. U skladu s primjenjivom sudskom praksom na tom se cilju mora raditi i najbolje ga je ostvariti na razini EU-a[91].

Očekivana ostvarena dodana vrijednost EU-a (*ex post*)

Dodanu vrijednost EU-a koja bi se trebala ostvariti ovim prijedlogom čine: i. zadržavanje koristi koje već proizlaze iz pravila EU-a o roamingu u pogledu visoke razine zaštite potrošača, povećanog povjerenja i pouzdanja te šireg izbora za krajnje korisnike, ii. osiguravanje održivog pružanja RLAH-a i povrat troškova na

88 Mišljenje nezavisnog odvjetnika Poiaresa Madura od 1. listopada 2009. u predmetu C58/08 ECLI:EU:C:2009:596.

89 Vidjeti dopis ERG-a iz prosinca 2005. upućen glavnom direktoru GU-a za informacijsko društvo.

90 Presuda Suda od 8. lipnja 2010., Vodafone, C-58/08, ECLI:EU:C:2010:321, točka 40.

91 Presuda Suda od 8. lipnja 2010., Vodafone, C-58/08, ECLI:EU:C:2010:321, točke od 76. do 78.

veleprodajnoj razini te iii. rješavanje neriješenih problema u roamingu, za koja se i dalje razumno može smatrati da odvraćaju ljude od upotrebe te obično prekogranične usluge.

1.4.3. Pouke iz prijašnjih sličnih iskustava

Pravila EU-a o roamingu pridonijela su visokoj razini zaštite potrošača koja povećava povjerenje i sigurnost te izbor za korisnike. Naglo i veliko povećanje prometa u roamingu od lipnja 2017. potvrđuje da je reformom RLAH-a ostvaren cilj, to jest se među putnicima u EU-u potakne dotad sputana potražnja za mobilnim uslugama. Konkretno, od ljeta 2016. do ljeta 2018. maloprodajni se promet u roamingu utrostručio za govorne pozive i povećao 12 puta za podatkovne usluge. U tom se smislu preispitivanjem potvrdio uspjeh reforme i općenito dobro funkcioniranje tržišta roaminga prema pravilima o roamingu. Cilj je prijedloga nastaviti s pristupom postupnog snižavanja maksimalnih veleprodajnih cijena i osiguravanja povrata troškova jer su se te mjere, zajedno s mehanizmima zaštite (odstupanja radi održivosti i politika pravedne uporabe), pokazale ključnima za osiguravanje održivog pružanja RLAH-a.

1.4.4. Usklađenost i moguća sinergija s drugim prikladnim instrumentima

Ukidanje maloprodajnih dodatnih naknada za roaming ključni je korak prema stvaranju jedinstvenog digitalnog tržišta na razini EU-a i osiguravanju njegova pravilnog funkcioniranja.

Konkretno, reguliranjem tržišta roaminga radi uspostave RLAH-a u cijelom EU-u pridonijelo se postizanju cilja politike da tržišta koja dobro funkcioniraju europskim korisnicima pružaju pristup bežičnoj širokopojasnoj infrastrukturi visoke učinkovitosti po pristupačnim cijenama u cijeloj Uniji.

S obzirom na navedeno, nužno je ne ugroziti rezultate koji budu ostvareni do 30. lipnja 2022., tj. isteka valjanosti Uredbe (EU) br. 531/2012. Stoga je prijedlog revizije postojećih pravila o roamingu uključen u program rada Komisije za 2020. u okviru glavnog cilja „Europa spremna za digitalno doba” i ostvarivanja posebnog cilja „Digitalno za potrošače”.

Prijedlogom se dopunjuje Europski zakonik elektroničkih komunikacija (Zakonik)[92], koji su države članice trebale prenijeti u nacionalno zakonodavstvo do 21. prosinca 2020. Cilj Zakonika nije samo omogućiti visoku povezivost i uvođenje 5G tehnologije u korist svih Europljana, nego i osigurati učinkovitu zaštitu korisnika u kontekstu elektroničkih komunikacija povećanjem njihova izbora uvođenjem veće transparentnosti informacija i posebnih pravila o maksimalnom trajanju ugovora i prenosivosti broja. Osim toga, Zakonikom se krajnjim korisnicima nastoji omogućiti besplatan pristup hitnim službama putem komunikacija prema hitnim službama te osigurati dostupnost informacija o lokaciji pozivatelja. Zakonikom se ne dovode u pitanje odredbe o roamingu (koje su prije ovog prijedloga utvrđene u Uredbi (EU) br. 531/2012).

[92] Direktiva (EU) 2018/1972 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o Europskom zakoniku elektroničkih komunikacija (preinaka) (SL L 321, 17.12.2018., str. 36.–214.).

1.5. Trajanje i financijski učinak

☑ **ograničeno trajanje**

– ☑ Na snazi od 1. srpnja 2022. do 30. lipnja 2032.

– ☐ Financijski učinak od GGGG do GGGG za odobrena sredstva za preuzete obveze i od GGGG do GGGG za odobrena sredstva za plaćanje.

☐ **neograničeno trajanje**

– Provedba s početnim razdobljem od GGGG do GGGG,

– nakon čega slijedi redovna provedba.

1.6. Predviđeni načini upravljanja[93]

☑ **izravno upravljanje** koje provodi Komisija

– ☐ putem svojih službi, uključujući osoblje u delegacijama Unije;

– ☐ putem izvršnih agencija.

☐ **podijeljeno upravljanje** s državama članicama

☑ **neizravno upravljanje** povjeravanjem zadaća izvršenja proračuna:

– ☐ trećim zemljama ili tijelima koja su one odredile;

– ☐ međunarodnim organizacijama i njihovim agencijama (navesti);

– ☐EIB-u i Europskom investicijskom fondu;

– ☑ tijelima iz članaka 70. i 71. Financijske uredbe;

– ☐ tijelima javnog prava;

– ☐ tijelima uređenima privatnim pravom koja pružaju javne usluge u mjeri u kojoj daju odgovarajuća financijska jamstva;

– ☐ tijelima uređenima privatnim pravom države članice kojima je povjerena provedba javno-privatnog partnerstva i koja daju odgovarajuća financijska jamstva;

– ☐ osobama kojima je povjerena provedba određenih djelovanja u području ZVSP-a u skladu s glavom V. UEU-a i koje su navedene u odgovarajućem temeljnom aktu.

– *Ako je navedeno više načina upravljanja, potrebno je pojasniti u odjeljku „Napomene”.*

Napomene

BEREC će provoditi aktivnosti prikupljanja podataka i izvješćivanja te će do 31. prosinca 2023. uspostaviti bazu podataka na razini Unije s numeracijskim rasponima usluga s posebnom tarifom, koju će i održavati. Ta je baza zamišljena kao alat za transparentnost koji će nacionalnim regulatornim tijelima i operatorima omogućiti izravan pristup informacijama o tome koji numeracijski rasponi mogu uzrokovati više troškove (cijene završavanja poziva) u svim državama članicama. Mandat BEREC-a obuhvaća navedene zadaće. BEREC će obavljati zadaće, uključujući

[93] Informacije o načinima upravljanja i upućivanja na Financijsku uredbu dostupni su na internetskim stranicama BudgWeb: https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx

izradu i održavanje baze podataka usluga s posebnom tarifom, bez angažiranja dodatnih ljudskih i financijskih resursa.

2. MJERE UPRAVLJANJA

2.1. Pravila praćenja i izvješćivanja

Navesti učestalost i uvjete.

Komisija, BEREC i nacionalna regulatorna tijela zajednički prate funkcioniranje tržišta roaminga i provedbu mjera iz Uredbe o roamingu kako je predviđeno člankom 18. o nadzoru i izvršenju te člankom 21. o preispitivanju, kojima se također definira sustav za prikupljanje podataka i izvješćivanje, te o tome izvješćuju.

2.2. Sustavi upravljanja i kontrole

2.2.1. Obrazloženje načinâ upravljanja, mehanizama provedbe financiranja, načinâ plaćanja i predložene strategije kontrole

Nije relevantno jer inicijativa uglavnom podrazumijeva administrativne rashode iz naslova 7.

2.2.2. Informacije o utvrđenim rizicima i uspostavljenim sustavima unutarnje kontrole za smanjenje rizika

Idem.

2.2.3. Procjena i obrazloženje troškovne učinkovitosti kontrola (omjer troškova kontrole i vrijednosti povezanih sredstava kojima se upravlja") i procjena očekivanih razina rizika od pogreške (pri plaćanju i pri zaključenju)

Idem.

2.3. Mjere za sprečavanje prijevara i nepravilnosti

Navesti postojeće ili predviđene mjere za sprečavanje i zaštitu, npr. iz strategije za borbu protiv prijevara.

Idem.

3. PROCIJENJENI FINANCIJSKI UČINAK PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

3.1. Naslov višegodišnjeg financijskog okvira i predložene nove proračunske linije rashoda

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	Proračunska linija	Vrsta rashoda	Doprinos			
	Broj [Naslov……...……]	dif./nedif[94].	zemalja EFTA-e[95]	zemalja kandidatkinja[96]	trećih zemalja	u smislu članka [21. stavka 2. točke (b)] Financijske uredbe
7	Broj: 20 02 06 Naslov 7. Rashodi upravljanja	./nedif.	/NE	/NE	/NE	/NE
1	Broj: 02.200403 Naslov 1. Jedinstveno tržište, inovacije i digitalno gospodarstvo Definiranje i provedba politike Unije u području elektroničkih komunikacija					

94 dif. = diferencirana odobrena sredstva; nedif. = nediferencirana odobrena sredstva.

95 EFTA: Europsko udruženje slobodne trgovine.

96 Zemlje kandidatkinje i, ako je primjenjivo, potencijalni kandidati sa zapadnog Balkana.

3.2. Procijenjeni učinak na rashode

3.2.1. Sažetak procijenjenog učinka na rashode

U milijunima EUR (do tri decimalna mjesta)

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	**1**	Jedinstveno tržište, inovacije i digitalno gospodarstvo

			2021.	**2022.**	**2023.**	**2024.**	**2025.**	**2026.**	**2027.**	***Nakon 2027.***	**UKUPNO**
Odobrena sredstva za poslovanje (podijeljena prema proračunskim linijama iz točke 3.1.)	Obveze	(1)	0	0,150	0	0,705	0	0,150	0	0,855	1,860
Definiranje i provedba politike Unije u području elektroničkih komunikacija 02.200403	Plaćanja	(2)	0	0	0,075	0,155	0,550	0,075	0,075	0,930	1,860
Administrativna odobrena sredstva koja se financiraju iz omotnice programa[97]	Obveze = plaćanja	(3)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
UKUPNA odobrena sredstva za omotnicu programa	Obveze	=1+3	0	0,150	0	0,705	0	0,150	0	0,855	1,860
	Plaćanja	=2+3	0	0	0,075	0,155	0,550	0,075	0,075	0,930	1,860

[97] Tehnička i/ili administrativna pomoć i rashodi za potporu provedbi programa i/ili djelovanja EU-a (prijašnje linije „BA”), neizravno istraživanje, izravno istraživanje.

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	7	„Administrativni rashodi”

U milijunima EUR (do tri decimalna mjesta)

		2021.	**2022.**	**2023.**	**2024.**	**2025.**	**2026.**	**2027.**	***Nakon 2027.***	**UKUPNO**
Ljudski resursi			0,216	0,431	0,431	0,431	0,431	0,431	1,940	4,310
Ostali administrativni rashodi		**0**	**0**	**0,020**	**0,020**	**0**	**0**	**0,020**	**0,020**	**0,080**
UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 7. višegodišnjeg financijskog okvira	(ukupne obveze = ukupna plaćanja)	**0**	**0,216**	**0,451**	**0,451**	**0,431**	**0,431**	**0,451**	**1,960**	**4,390**

U milijunima EUR (do tri decimalna mjesta)

		2021.	**2022.**	**2023.**	**2024.**	**2025.**	**2026.**	**2027.**	***Nakon 2027.***	**UKUPNO**
UKUPNA odobrena sredstva po NASLOVIMA višegodišnjeg financijskog okvira	Obveze	**0**	**0,366**	**0,431**	**1,156**	**0,451**	**0,581**	**0,431**	**2,835**	**6,250**
	Plaćanja	**0**	**0,216**	**0,506**	**0,606**	**1,001**	**0,506**	**0,506**	**2,910**	**6,250**

3.2.2. Sažetak procijenjenog učinka na administrativna odobrena sredstva

– ☐ Za prijedlog/inicijativu nisu potrebna administrativna odobrena sredstva.

– ☑ Za prijedlog/inicijativu potrebna su sljedeća administrativna odobrena sredstva:

U milijunima EUR (do tri decimalna mjesta)

Godine	**2021.**	**2022.**	**2023.**	**2024.**	**2025.**	**2026.**	**2027.**	**UKUPNO uključujući do 2032.**
NASLOV 7. višegodišnjeg financijskog okvira								
Ljudski resursi	0	0,216	0,431	0,431	0,431	0,431	0,431	4,310
Ostali administrativni rashodi	**0**	**0**	**0,020**	**0,020**	**0**	**0**	**0,020**	**0,060**
Međuzbroj NASLOVA 7. višegodišnjeg financijskog okvira	**0**	**0,216**	**0,451**	**0,451**	**0,431**	**0,431**	**0,451**	**4,370**
Izvan NASLOVA 7.[98] višegodišnjeg financijskog okvira								
Ljudski resursi								
Ostali administrativni rashodi	0	0	0	0	0	0	0	0
Međuzbroj izvan NASLOVA 7. višegodišnjeg financijskog okvira	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
UKUPNO	**0**	**0,216**	**0,451**	**0,451**	**0,431**	**0,431**	**0,451**	**4,370**

Potrebna odobrena sredstva za ljudske resurse i ostale administrativne rashode pokrit će se odobrenim sredstvima glavne uprave koja su već dodijeljena za upravljanje djelovanjem i/ili su preraspodijeljena unutar glavne uprave te, prema potrebi, dodatnim sredstvima koja se mogu dodijeliti nadležnoj glavnoj upravi u okviru godišnjeg postupka dodjele sredstava uzimajući u obzir proračunska ograničenja.

Proračunom predviđenim za 2022. uzima se u obzir samo polovina godine zato što Uredba (EU) br. 531/2012 prestaje važiti 30. lipnja 2022.

[98] Tehnička i/ili administrativna pomoć i rashodi za potporu provedbi programa i/ili djelovanja EU-a (prijašnje linije „BA”), neizravno istraživanje, izravno istraživanje.

3.2.2.1. Procijenjene potrebe u pogledu ljudskih resursa

– ☐ Za prijedlog/inicijativu nisu potrebni ljudski resursi.

– ☑ Za prijedlog/inicijativu potrebni su sljedeći ljudski resursi:

Procjenu navesti u ekvivalentima punog radnog vremena

Godine		**2021.**	**2022.**	**2023.**	**2024.**	**2025.**	**2026.**	**2027.**
• Radna mjesta prema planu radnih mjesta (dužnosnici i privremeno osoblje)								
Sjedište i predstavništva Komisije			2	2	2	2	2	2
Delegacije								
Istraživanje								
• Vanjsko osoblje (u ekvivalentu punog radnog vremena: EPRV) – UO, LO, UNS, UsO i MSD [99] Naslov 7.								
Financirano iz NASLOVA 7. višegodišnjeg financijskog okvira	– u sjedištu		1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
	– u delegacijama							
Financirano iz omotnice programa [100]	– u sjedištu							
	– u delegacijama							
Istraživanje								
Ostalo (navesti)								
UKUPNO			**3,5**	**3,5**	**3,5**	**3,5**	**3,5**	**3,5**

Potrebe za ljudskim resursima pokrit će se osobljem glavne uprave kojemu je već povjereno upravljanje djelovanjem i/ili koje je preraspoređeno unutar glavne uprave te, prema potrebi, resursima koji se mogu dodijeliti nadležnoj glavnoj upravi u okviru godišnjeg postupka dodjele sredstava uzimajući u obzir proračunska ograničenja.

Opis zadaća:

Dužnosnici i privremeno osoblje	2 EPRV-a godišnje, raščlanjena na sljedeći način: – koordinacija preispitivanja roaminga i povezanih izvješća Komisije, preispitivanje provedbenih akata Komisije, komitologija (COCOM), izrada i donošenje delegiranih akata, osnivanje vanjske stručne skupine, suradnja s BEREC-om i pomoć pri izradi smjernica. – praćenje, koordinacija prikupljanja i analize podataka, provedba zajedničkih istraživanja Komisije i BEREC-a, suradnja s BEREC-om i JRC-om. – analiza s obzirom na buduća kretanja (tehnološke i poslovne promjene) – ugovaranje, koordinacija i upravljanje vanjskim studijama (uključujući administrativne sporazume s JRC-om, studiju o tehnološkim promjenama, troškovne modele za procjenu veleprodajnih maksimalnih cijena). – pravna analiza, odgovori na parlamentarna i ostala pitanja, postupanje s pritužbama građana i drugim pritužbama, postupci zbog povrede prava.
Vanjsko osoblje	0,5 EPRV UO i 1 EPRV UNS, koji bi bili angažirani na sljedećim zadaćama: – prikupljanje i analiza podataka, pravna analiza, odgovori na parlamentarna i ostala pitanja, rješavanje pritužbi – sudjelovanje u preispitivanju roaminga i analiza s obzirom na buduća kretanja (tehnološke i poslovne promjene) – sudjelovanje u koordinaciji i upravljanju vanjskim studijama (uključujući

99 UO = ugovorno osoblje; LO = lokalno osoblje; UNS = upućeni nacionalni stručnjaci; UsO = ustupljeno osoblje; MSD = mladi stručnjaci u delegacijama.

100 U okviru gornje granice za vanjsko osoblje iz odobrenih sredstava za poslovanje (prijašnje linije „BA”).

	administrativni sporazum s JRC-om, studiju o tehnološkom razvoju, troškovne modele za procjenu veleprodajnih gornjih granica).

3.2.3. Doprinos trećih strana

Prijedlog/inicijativa:

– ☑ ne predviđa se sudjelovanje trećih strana u sufinanciranju

– ☐ predviđa se sudjelovanje trećih strana u sufinanciranju prema sljedećoj procjeni:

Odobrena sredstva u milijunima EUR (do tri decimalna mjesta)

Godine	**2021.**	**2022.**	**2023.**	**2024.**	**2025.**	**2026.**	**2027.**	**UKUPNO**
Navesti tijelo koje sudjeluje u financiranju								
UKUPNO sufinancirana odobrena sredstva								

3.2.4. Usklađenost s aktualnim višegodišnjim financijskim okvirom

Prijedlog/inicijativa:

– ☑ može se u potpunosti financirati preraspodjelom unutar relevantnog naslova višegodišnjeg financijskog okvira (VFO).

Operativni troškovi navedeni u točki 3.2.1. pokrit će se preraspodjelom u okviru financijskog programiranja operativne proračunske linije 02 20 04 03.

– ☐ zahtijeva upotrebu nedodijeljene razlike u okviru relevantnog naslova VFO-a i/ili upotrebu posebnih instrumenata kako su definiranih u Uredbi o VFO-u.

– ☐ zahtijeva reviziju VFO-a.

.

3.3. Procijenjeni učinak na prihode

– ☑ Prijedlog/inicijativa nema financijski učinak na prihode.

– ☐ Prijedlog/inicijativa ima sljedeći financijski učinak:

  – ☐ na vlastita sredstva

  – ☐ na ostale prihode

navesti jesu li prihodi namijenjeni proračunskim linijama rashoda ☐

U milijunima EUR (do tri decimalna mjesta)

Proračunska linija prihoda:	Učinak prijedloga/inicijative[101]						
	2021.	**2022.**	**2023.**	**2024.**	**2025.**	**2026.**	**2027.**
Članak …….							

Za namjenske prihode navesti odgovarajuće proračunske linije rashoda.

Ostale napomene (npr. metoda/formula za izračun učinka na prihode ili druge informacije).

[101] Kad je riječ o tradicionalnim vlastitim sredstvima (carine, pristojbe na šećer) navedeni iznosi moraju biti neto iznosi, to jest bruto iznosi nakon odbitka od 20 % na ime troškova naplate.